Grupa Kapitałowa ENERGA SA

Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za lata zakończone 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2011 r. i 31 grudnia 2010 r.

Opinia zawiera 2 strony
Opinia niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za lata zakończone 31 grudnia 2012 r.,
31 grudnia 2011 r. i 31 grudnia 2010 r.

Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotu prawa szwajcarskiego.

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

KPMG Audyt
Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością sp.k.
Biuro w Gdańsku
al. Zwycięstwa 13a
80-219 Gdańsk
Poland

Telefon +48 58 772 95 00
Fax +48 58 772 95 01
E-mail gdansk@kpmg.pl
Internet www.kpmg.pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Zarządu ENERGA SA

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENERGA SA, której jednostką dominującą jest ENERGA SA z siedzibą w Gdańsku, Al. Grunwaldzka 472 („Grupa Kapitałowa"), na które składa się skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2011 r. oraz 31 grudnia 2010 r., skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za lata obrotowe kończące się w tych dniach oraz informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu

Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie i rzetelną prezentację tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami. Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane skonsolidowane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest wolne od istotnych nieprawidłowości.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., a Polish limited liability partnership and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego.

Siedziba spółki:
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
tel. +48 22 528 11 00

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

KRS 0000339379
NIP 527-261-53-62
REGON 142078130

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości skonsolidowanego sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją skonsolidowanego sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd jednostki dominującej oraz ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ENERGA SA przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2011 r. oraz 31 grudnia 2010 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za lata obrotowe kończące się w tych dniach, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

W imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. nr ewidencyjny 3546
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa

.....
Zbigniew Libera
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 90047
Komandytariusz, Pełnomocnik

1 marca 2013 r.
Gdańsk

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupa Kapitałowa ENERGA SA

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską za lata 2010-2012 zakończone dnia 31 grudnia

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ... 3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ... 4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ ... 5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH ... 7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ... 10
1. Informacje ogólne ... 11
2. Skład Grupy ... 12
3. Skład Zarządu jednostki dominującej ... 16
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego ... 17
5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego ... 17
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach ... 18
7. Zmiana szacunków ... 20
8. Nowe standardy i interpretacje ... 20
9. Istotne zasady rachunkowości ... 22
10. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych ... 42
11. Przychody i koszty ... 47
12. Podatek dochodowy ... 49
13. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS ... 52
14. Rzeczowe aktywa trwałe ... 53
15. Leasing ... 56
16. Nieruchomości inwestycyjne ... 59
17. Wartość firmy ... 59
18. Wartości niematerialne ... 60
19. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności ... 63
20. Prawa do emisji ... 66
21. Zapasy ... 66
22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ... 67
23. Pozostałe aktywa ... 67
24. Działalność zaniechana i aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ... 68
25. Pozostałe zobowiązania ... 69
26. Rozliczenia międzyokresowe ... 69
27. Świadczenia na rzecz pracowników ... 70
28. Zysk przypadający na jedną akcję ... 72
29. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty ... 72
30. Połączenia jednostek gospodarczych ... 73
31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały ... 74
32. Rezerwy ... 75
33. Zobowiązania inwestycyjne ... 77
34. Rozliczenia podatkowe ... 78
35. Informacja o podmiotach powiązanych ... 80
36. Instrumenty finansowe ... 83
37. Aktywa i zobowiązania warunkowe ... 88
38. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym ... 89
39. Zarządzanie kapitałem ... 94
40. Struktura zatrudnienia ... 95
41. Informacje o istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym skonsolidowanego sprawozdania finansowego ... 95
42. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy. 96

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy		7 764 430 725,40	7 274 903 397,85	6 698 662 698,73
Podatek akcyzowy		*(329 637 887,98)*	*(317 737 936,50)*	*(314 475 631,94)*
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów		7 434 792 837,42	6 957 165 461,35	6 384 187 066,79
Przychody ze sprzedaży usług		3 688 457 887,12	3 358 829 507,95	3 021 018 628,75
Przychody z najmu		53 548 238,54	52 009 932,78	62 554 558,09
Przychody ze sprzedaży		**11 176 798 963,08**	**10 368 004 902,08**	**9 467 760 253,63**
Koszt własny sprzedaży	**11.5**	9 532 055 080,98	8 759 054 894,68	8 055 258 102,37
Zysk brutto ze sprzedaży		**1 644 743 882,10**	**1 608 950 007,40**	**1 412 502 151,26**
Pozostałe przychody operacyjne	**11.1**	134 921 499,10	154 466 214,02	69 160 920,03
Koszty sprzedaży		247 540 477,90	187 903 647,62	109 249 130,02
Koszty ogólnego zarządu		375 341 228,01	414 277 517,92	329 753 904,04
Pozostałe koszty operacyjne	**11.2**	250 776 913,79	298 319 809,26	226 490 231,13
Przychody finansowe	**11.3**	79 196 911,53	207 947 424,45	82 486 576,52
Koszty finansowe	**11.4**	359 085 262,85	172 737 177,51	103 714 823,89
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej		214 637,16	1 077 365,06	668 319,37
Zysk brutto		**626 333 047,34**	**899 202 858,62**	**795 609 878,10**
Podatek dochodowy	**12**	166 547 750,65	196 613 309,88	170 992 877,48
Zysk netto z działalności kontynuowanej		**459 785 296,69**	**702 589 548,74**	**624 617 000,62**
Działalność zaniechana oraz aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży				
Strata netto z działalności zaniechanej	**24.1**	(18 306 873,97)	-	(378 008,92)
Zysk netto ze zbycia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	**24.2**	14 942 053,87	-	-
Zysk netto za rok obrotowy		**456 420 476,59**	**702 589 548,74**	**624 238 991,70**
Przypadający na:				
Właścicieli jednostki dominującej		457 034 675,98	663 933 217,90	604 298 963,82
Udziały niekontrolujące		(614 199,39)	38 656 330,84	19 940 027,88
Zysk na jedną akcję (w złotych)	**28**			
- podstawowy		**0,09**	**0,13**	**0,12**
- rozwodniony		**0,09**	**0,13**	**0,12**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Wynik netto	**456 420 476,59**	**702 589 548,74**	**624 238 991,70**
Zwrot CIT z Planu Podziału	-	92 257 122,00	-
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	37 484 373,75	(48 127 729,77)	4 124 844,69
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(236 298,65)	271 023,88	(98,96)
Podatek dochodowy dotyczący programów określonych świadczeń	(7 122 031,01)	9 144 268,66	(783 720,49)
Inne całkowite dochody netto	**30 126 044,09**	**53 544 684,77**	**3 341 025,24**
Całkowite dochody razem	**486 546 520,68**	**756 134 233,51**	**627 580 016,94**
Przypadające na:			
Właścicieli jednostki dominującej	487 160 720,07	717 477 902,67	607 639 989,06
Udziały niekontrolujące	(614 199,39)	38 656 330,84	19 940 027,88

Dyrektor Departamentu Sprawozdawczości Skonsolidowanej	Dyrektor Centrum Zarządzania Finansami	Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych	Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju
Marek Pertkiewicz	*Aleksandra Gajda – Gryber*	*Mirosław Bieliński*	*Roman Szyszko*	*Wojciech Topolnicki*
(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)
01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Stan na 31 grudnia 2010 (przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	14	10 000 916 278,54	9 150 663 450,42	8 451 134 128,39
Nieruchomości inwestycyjne	16	17 059 989,82	24 552 344,90	19 026 164,08
Wartości niematerialne	18	378 562 656,81	312 491 996,36	269 388 658,63
Wartość firmy	17	28 627 373,91	17 609 509,58	17 246 353,14
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wyceniane metodą praw własności	19	2 580 465,79	2 760 087,08	41 580 170,75
Udziały i akcje pozostałe		979 752,87	1 584 532,21	32 475 886,41
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.3	209 870 367,02	171 387 692,61	116 006 703,59
Pozostałe aktywa długoterminowe	23.1	58 799 100,22	32 398 997,55	18 271 910,04
		10 697 395 984,98	**9 713 448 610,71**	**8 965 129 975,03**
Aktywa obrotowe				
Zapasy	21	376 927 918,39	395 872 391,88	312 992 178,03
Należności z tytułu podatku dochodowego		37 493 479,39	15 466 911,73	62 929 705,20
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	36.4.1	1 524 079 632,97	1 521 375 709,26	1 454 897 912,04
Udziały i akcje		11 381 200,00	44 816 077,72	629 436,27
Lokaty i depozyty		26 783 927,04	-	130 612,56
Pozostałe aktywa finansowe		3 969 018,10	1 839 590,74	2 076 116,20
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	2 069 058 235,48	1 777 274 176,69	1 683 554 915,77
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	23.2	155 515 557,95	210 679 058,28	157 610 985,10
		4 205 208 969,32	**3 967 323 916,30**	**3 674 821 861,17**
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	24.2	10 167 784,37	4 510 472,13	191 586,09
SUMA AKTYWÓW		**14 912 772 738,67**	**13 685 282 999,14**	**12 640 143 422,29**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (C.D.)

	Nota	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Stan na 31 grudnia 2010 (przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej				
Kapitał podstawowy	31.1	4 968 805 368,00	4 968 805 368,00	4 968 805 368,00
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		47 168,55	283 467,20	12 443,32
Kapitał zapasowy	31.2	471 235 040,86	362 500 154,89	163 625 681,64
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	31.3	2 231 139 472,11	2 494 195 354,73	1 893 679 397,56
Udziały niekontrolujące		**47 295 416,25**	**59 726 065,92**	**887 477 694,68**
Kapitał własny ogółem		**7 718 522 465,77**	**7 885 510 410,74**	**7 913 600 585,20**
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty i pożyczki	36.4.3, 38.5	2 026 137 871,20	1 904 236 242,55	1 033 635 983,01
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	36.4.3, 38.5	1 079 219 213,53	-	-
Rezerwy długoterminowe	32	710 785 797,70	667 261 990,77	599 573 470,38
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.3	519 686 227,18	525 581 334,21	553 507 069,04
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe długoterminowe	26.1	456 009 751,82	465 938 618,59	442 910 451,58
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	38.5	1 716 671,65	1 642 823,87	337 675,38
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	38.5	7 293 035,79	3 570 618,79	1 631 812,30
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	25.1	612 677,83	3 469 329,31	126 724,93
		4 801 461 246,70	**3 571 700 958,09**	**2 631 723 186,62**
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	38.5	880 270 916,59	893 550 813,96	970 432 595,37
Bieżąca część kredytów i pożyczek	36.4.3, 38.5	389 638 937,15	44 964 972,70	42 769 700,85
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		34 661 674,59	116 706 955,58	74 272 835,00
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacji rządowych	26.1	28 932 720,91	28 118 750,96	21 010 189,32
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	26.2	117 765 024,23	122 751 349,09	85 804 674,74
Rezerwy	32	555 345 320,17	511 319 448,27	353 998 343,50
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	25.2	386 174 432,56	510 659 339,75	546 529 806,25
		2 392 789 026,20	**2 228 071 630,31**	**2 094 818 145,03**
Zobowiązanie bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		-	-	1 505,44
Zobowiązania razem		**7 194 250 272,90**	**5 799 772 588,40**	**4 726 542 837,09**
SUMA PASYWÓW		**14 912 772 738,67**	**13 685 282 999,14**	**12 640 143 422,29**

Dyrektor Departamentu Sprawozdawczości Skonsolidowanej	Dyrektor Centrum Zarządzania Finansami	Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych	Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju
Marek Pertkiewicz	*Aleksandra Gajda – Gryber*	*Mirosław Bieliński*	*Roman Szyszko*	*Wojciech Topolnicki*
(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)
01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku

	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej					Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2012 roku (przekształcone)	**4 968 805 368,00**	**283 467,20**	**362 500 154,89**	**2 494 195 354,73**	**7 825 784 344,82**	**59 726 065,92**	**7 885 510 410,74**
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	-	-	-	30 362 342,74	30 362 342,74	-	30 362 342,74
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	(236 298,65)	-	-	(236 298,65)	-	(236 298,65)
Zysk za rok obrotowy	-	-	-	457 034 675,98	457 034 675,98	(614 199,39)	456 420 476,59
Suma dochodów całkowitych za okres obrotowy	**-**	**(236 298,65)**	**-**	**487 397 018,72**	**487 160 720,07**	**(614 199,39)**	**486 546 520,68**
Podział zysków/pokrycie straty lat ubiegłych	-	-	108 734 885,97	(108 734 885,97)	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	(645 944 697,84)	(645 944 697,84)	(8 183 902,21)	(654 128 600,05)
Nabycie akcji i udziałów jednostek zależnych	-	-	-	4 226 682,47	4 226 682,47	(3 632 548,07)	594 134,40
Na dzień 31 grudnia 2012 roku	**4 968 805 368,00**	**47 168,55**	**471 235 040,86**	**2 231 139 472,11**	**7 671 227 049,52**	**47 295 416,25**	**7 718 522 465,77**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku

	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej						
	Kapitał podstawowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2011 roku (przekształcone)	**4 968 805 368,00**	**12 443,32**	**163 625 681,64**	**1 893 679 397,56**	**7 026 122 890,52**	**887 477 694,68**	**7 913 600 585,20**
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	-	-	-	(38 983 461,11)	(38 983 461,11)	-	(38 983 461,11)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	271 023,88	-	-	271 023,88	-	271 023,88
Zysk za rok obrotowy	-	-	-	663 933 217,90	663 933 217,90	38 656 330,84	702 589 548,74
Suma dochodów całkowitych za okres obrotowy	**-**	**271 023,88**	**-**	**624 949 756,79**	**625 220 780,67**	**38 656 330,84**	**663 877 111,51**
Podział zysków/pokrycie straty lat ubiegłych	-	-	198 874 473,25	(198 874 473,25)	-	-	-
Zwrot CIT z Planu Podziału	-	-	-	91 906 544,94	91 906 544,94	350 577,06	92 257 122,00
Wypłata dywidendy	-	-	-	(149 064 161,04)	(149 064 161,04)	(40 393 603,02)	(189 457 764,06)
Nabycie akcji i udziałów jednostek zależnych	-	-	-	231 598 289,73	231 598 289,73	(826 414 036,34)	(594 815 746,61)
Likwidacja jednostki zaleznej	-	-	-	-	-	49 102,70	49 102,70
Na dzień 31 grudnia 2011 roku (przekształcone)	**4 968 805 368,00**	**283 467,20**	**362 500 154,89**	**2 494 195 354,73**	**7 825 784 344,82**	**59 726 065,92**	**7 885 510 410,74**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku

	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej						
	Kapitał podstawowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2010 roku (przekształcone)	**4 968 805 368,00**	**12 542,28**	**141 957 561,67**	**1 371 694 743,34**	**6 482 470 215,29**	**907 377 389,58**	**7 389 847 604,87**
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	-	-	-	3 341 124,20	3 341 124,20	-	3 341 124,20
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	(98,96)	-	-	(98,96)	-	(98,96)
Zysk za rok obrotowy	-	-	-	604 298 963,82	604 298 963,82	19 940 027,88	624 238 991,70
Suma dochodów całkowitych za okres obrotowy	**-**	**(98,96)**	**-**	**607 640 088,02**	**607 639 989,06**	**19 940 027,88**	**627 580 016,94**
Podział zysków/pokrycie straty lat ubiegłych	-	-	21 668 119,97	(21 668 119,97)	-	-	-
Zwrot VAT	-	-	-	10 358 322,00	10 358 322,00	-	10 358 322,00
Wypłata dywidendy	-	-	-	(99 376 107,36)	(99 376 107,36)	(9 196 118,70)	(108 572 226,06)
Restrukturyzacja Grupy Kapitałowej	-	-	-	25 030 471,53	25 030 471,53	(30 643 604,08)	(5 613 132,55)
Na dzień 31 grudnia 2010 roku (przekształcone)	**4 968 805 368,00**	**12 443,32**	**163 625 681,64**	**1 893 679 397,56**	**7 026 122 890,52**	**887 477 694,68**	**7 913 600 585,20**

Dyrektor Departamentu Sprawozdawczości Skonsolidowanej	Dyrektor Centrum Zarządzania Finansami	Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych	Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju
Marek Pertkiewicz	*Aleksandra Gajda – Gryber*	*Mirosław Bieliński*	*Roman Szyszko*	*Wojciech Topolnicki*
(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)
0 1 MAR. 2013	0 1 MAR. 2013	0 1 MAR. 2013	0 1 MAR. 2013	0 1 MAR. 2013

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto	**626 333 047,34**	**899 202 858,62**	**795 609 878,10**
Korekty o pozycje:	**1 023 331 463,84**	**786 954 932,30**	**668 175 437,31**
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	179 621,29	(1 077 365,06)	(668 319,37)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(236 298,65)	271 023,88	(98,96)
Amortyzacja	723 238 878,49	656 785 362,99	591 418 003,46
Odsetki i dywidendy, netto	130 727 604,59	73 651 480,03	39 202 325,02
(Zysk)/ strata na działalności inwestycyjnej	172 359 252,13	(2 060 127,92)	64 753 601,17
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	25 064 499,99	(72 655 506,86)	(360 003 333,23)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów	19 111 473,24	(83 792 228,28)	(26 314 451,99)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	(168 848 018,99)	(57 438 399,26)	351 354 580,40
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	5 949 094,85	4 131 675,39	(25 520 958,67)
Zmiana stanu rezerw	87 549 678,83	225 009 625,16	29 813 486,72
Pozostałe	28 235 678,07	44 129 392,23	4 140 602,76
Podatek dochodowy zapłacony	**(314 997 380,75)**	**(204 237 306,02)**	**(284 551 390,30)**
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	**1 334 667 130,43**	**1 481 920 484,90**	**1 179 233 925,11**
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	18 353 396,93	13 004 313,12	31 764 845,54
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(1 817 247 881,96)	(1 469 364 198,17)	(1 072 152 756,49)
Sprzedaż udziałów w jednostce stowarzyszonej	8 067 360,00	-	-
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych	16 344 259,68	58 319 295,69	36 365 832,45
Nabycie pozostałych aktywów finansowych	(26 781 588,81)	(256 300,00)	(499 368,50)
Inwestycje w nieruchomości	-	(4 053 385,32)	-
Nabycie udziałów w jednostkach wycenianych metodą praw własności	-	(2 750 363,35)	-
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych	(2 779 315,80)	(601 122 184,60)	(5 503 784,03)
Dywidendy otrzymane	78 162,00	1 631 187,44	1 277 764,41
Odsetki otrzymane	823 906,42	909 835,37	4 233 617,55
Pozostałe	-	-	1 200 000,00
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**(1 803 141 701,54)**	**(2 003 681 799,82)**	**(1 003 313 849,07)**
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 066 000 000,00	-	-
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(1 384 556,94)	(8 658 608,31)	(9 033 293,16)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	738 892 103,23	948 363 723,60	1 048 843 659,35
Spłata pożyczek/kredytów	(258 288 031,44)	(30 432 838,25)	(259 875 056,27)
Dywidendy wypłacone	(653 924 155,35)	(189 440 845,08)	(114 620 053,58)
Odsetki zapłacone	(148 919 574,33)	(99 481 251,17)	(39 454 662,58)
Pozostałe	(68 841,10)	(3 875 900,44)	(5 307 563,91)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	**742 306 944,07**	**616 474 280,35**	**620 553 029,85**
Zwiększenie/ (Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	**273 832 372,96**	**94 712 965,43**	**796 473 105,89**
Środki pieniężne na początek okresu	**1 755 541 116,52**	**1 660 828 151,09**	**864 355 045,20**
Środki pieniężne na koniec okresu	**2 029 373 489,48**	**1 755 541 116,52**	**1 660 828 151,09**

Dyrektor Departamentu Sprawozdawczości Skonsolidowanej	Dyrektor Centrum Zarządzania Finansami	Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych	Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju
Marek Pertkiewicz	*Aleksandra Gajda – Gryber*	*Mirosław Bieliński*	*Roman Szyszko*	*Wojciech Topolnicki*
(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)	(data i podpis)
01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013	01 MAR. 2013

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa ENERGA SA („Grupa") składa się z **ENERGA Spółka Akcyjna** („jednostka dominująca", „Spółka") i jej spółek zależnych (patrz nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje lata 2010-2012, zakończone 31 grudnia.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk–Północ, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271591.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 220353024.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i cieplnej,
2. wytwarzanie energii elektrycznej i cieplnej,
3. obrót energią elektryczną,
4. oświetlenie ulic i dróg.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku podmiotem kontrolującym Spółkę jest Skarb Państwa.

2. Skład Grupy

Na dzień 31 grudnia 2012 roku w skład Grupy wchodzi ENERGA Spółka Akcyjna oraz następujące spółki:

a) jednostki zależne:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Kapitał zakładowy spółki [zł]	Udział ENERGA SA w kapitale zakładowym [%]	Udział Grupy ENERGA SA w kapitale zakładowym [%]	Udział Grupy ENERGA SA w całkowitej liczbie głosów [%]
1	ENERGA – OPERATOR SA	Gdańsk	dystrybucja energii	603 301 400,00	99,75	99,75	99,75
2	ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	223 000 000,00	89,38	89,38	89,38
3	ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. [1]	Elbląg	wytwarzanie energii	141 977 500,00	78,07	97,67	100,00 [18]
4	ENERGA – OBRÓT SA	Gdańsk	obrót energią elektryczną	368 160 239,00	100,00	100,00	100,00
5	ENERGA Invest SA	Gdańsk	zarządzanie projektami inwestycyjnymi	3 250 000,00	100,00	100,00	100,00
6	ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.	Gdańsk	obsługa klienta	811 000,00	-	100,00	100,00
7	ENERGA Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.	Gdańsk	usługi księgowe i kadrowo-płacowe	4 052 000,00	100,00	100,00	100,00
8	ENERGA Hydro Sp. z o.o. [2]	Straszyn	wytwarzanie energii	265 039 500,00	100,00	100,00	100,00
9	ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.	Sopot	usługi oświetlenia	191 621 500,00	-	100,00	100,00
10	Międzynarodowe Centrum Szkolenia Energetyki Sp. z o.o.	Straszyn	usługi hotelarskie i szkoleniowe	31 966 000,00	100,00	100,00	100,00
11	ENERGA Elektrociepłownia Kalisz S.A.	Kalisz	wytwarzanie energii	16 456 000,00	-	100,00	100,00
12	Energetyka Kaliska – Usługi Techniczne Sp. z o.o.	Kalisz	wykonawstwo i projektowanie	1 712 000,00	-	99,75	100,00 [18]
13	ENERGA – OPERATOR Produkcja Sp. z o.o.	Kalisz	produkcja urządzeń elektroenerge-tycznych	813 000,00	-	99,75	100,00 [18]
14	Multiserwis Sp. z o. o. w likwidacji	Kalisz	transport, zarządzanie nieruchomościami	914 000,00	-	96,04	96,28 [18]
15	Zakład Budownictwa Energetycznego Sp. z o.o.	Koszalin	wykonawstwo i projektowanie	27 980 000,00	-	99,75	100,00 [18]
16	Zaopatrzenie Energetyki Koszalin Sp. z o.o. [2]	Koszalin	zaopatrzenie	-	-	-	-
17	Zakład Transportu Energetyki Sp. z o.o. w likwidacji	Koszalin	wynajem i obsługa środków transportu	2 178 000,00	-	99,75	100,00 [18]
18	ENERGA – OPERATOR Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o.	Koszalin	techniczna obsługa odbiorców	220 000,00	-	99,75	100,00 [18]
19	Zakład Energetyczny Płock - Dystrybucja Zachód Sp. z o.o. w likwidacji	Sierpc	eksploatacja sieci i inwestycje	757 500,00	-	99,75	100,00 [18]
20	ENERGA - OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o.	Płock	eksploatacja sieci i inwestycje	909 500,00	-	99,75	100,00 [18]
21	Zakład Energetyczny Płock - Operator Sieci Rozdzielczej Sp. z o.o. w likwidacji [14]	Płock	dystrybucja energii	-	-	-	-
22	ENERGA Bio Sp. z o.o.	Gdańsk	zarządzanie projektami inwestycyjnymi	14 125 000,00	100,00	100,00	100,00
23	Zakład Energetyczny Płock - Centrum Wykonawstwa Specjalistycznego Sp. z o.o.	Płock	wykonawstwo i projektowanie	456 500,00	-	99,75	100,00 [18]
24	ZEP - MOT Sp. z o.o.	Płock	sprzedaż i naprawa pojazdów mechanicznych	5 292 000,00	100,00	100,00	100,00

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Kapitał zakładowy spółki [zł]	Udział ENERGA SA w kapitale zakładowym [%]	Udział Grupy ENERGA SA w kapitale zakładowym [%]	Udział Grupy ENERGA SA w całkowitej liczbie głosów [%]
25	Zakład Energetyczny Płock - Centrum Handlowe Sp. z o.o. [2]	Płock	zaopatrzenie	1 075 500,00	-	99,75	100,00 [18]
26	ENERGA–OPERATOR Projektowanie Sp. z o.o.	Płock	wykonawstwo i projektowanie	381 500,00	-	99,75	100,00 [18]
27	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Energetyki „ELEKTROINSTAL" Sp. z o.o.	Raciąż	wykonawstwo i projektowanie	244 000,00	-	99,75	100,00 [18]
28	KONGRES Sp. z o.o. w likwidacji	Łąck	usługi hotelarskie i szkoleniowe	550 000,00	100,00	100,00	100,00
29	ZEP - AUTO Sp. z o.o.	Płock	sprzedaż i naprawa pojazdów mechanicznych	50 000,00	-	100,00	100,00
30	ENERGETYK Sp. z o.o. w likwidacji	Żychlin	wykonawstwo i projektowanie	220 000,00	-	99,75	100,00 [18]
31	Przedsiębiorstwo Budownictwa Elektroenergetycznego ENBUD Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	wykonawstwo i projektowanie	300 000,00	-	99,75	100,00 [18]
32	Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Materiałowego Energetyki Słupsk Sp. z o.o. [2]	Słupsk	zaopatrzenie	-	-	-	-
33	ENERGA Wind Sp. z o.o. (poprzednio ENERGA Elektrownie Wiatrowe Sp. z o.o.) [3]	Słupsk	wytwarzanie energii	-	-	-	-
34	Zakład Transportu Energetyki ENTRANS Słupsk Sp. z o.o. w likwidacji	Słupsk	sprzedaż pojazdów mechanicznych	2 500 000,00	-	99,75	100,00 [18]
35	Zakład Energetyczny Toruń - ENERGOHANDEL Sp. z o.o.	Toruń	zaopatrzenie	8 010 000,00	-	99,75	100,00 [18]
36	Elektrownia Wodna we Włocławku Sp. z o.o. w likwidacji	Włocławek	wytwarzanie energii	425 000,00	70,00	96,47	96,47
37	ENERGA SLOVAKIA s.r.o.	Bratysława	obrót energią elektryczną	339 833,00 EUR	-	100,00	100,00
38	ENERGA OPEC Sp. z o. o.	Ostrołęka	dystrybucja energii cieplnej	13 919 000,00	-	99,91	99,91
39	Ekologiczne Materiały Grzewcze Sp. z o.o.	Szepietowo	produkcja biomasy	6 330 000,00	100,00	100,00	100,00
40	Elektrownia Ostrołęka SA [11]	Ostrołęka	wykonawstwo i projektowanie	395 100 000,00	100,00	100,00	100,00
41	ENERGA Innowacje Sp. z o.o. [10]	Gdańsk	organizacja i zarządzanie rozwojem innowacyjnych projektów energetycznych	5 002 000,00	0,04	99,88	100,00 [18]
42	ENERGA Serwis Sp. z o.o. [9]	Ostrołęka	usługi serwisowo-remontowe	14 200 000,00	14,08	94,64	100,00 [18]
43	Biogazownia Starogard Sp. z o.o. [13]	Wrocław	wytwarzanie energii	3 170 000,00	-	90,00	90,00
44	ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. [12]	Gdańsk	teleinformatyka	35 343 500,00	100,00	100,00	100,00
45	ENERGA Agregator Sp. z o.o.	Gdańsk	obrót energią elektryczną	5 000 000,00	-	100,00	100,00
46	ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Słupsk Sp. z o.o. [8]	Słupsk	eksploatacja sieci i inwestycje	6 900 000,00	-	99,75	100,00 [18]
47	ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Kalisz Sp. z o.o. [4]	Kalisz	eksploatacja sieci i inwestycje	5 600 000,00	-	99,75	100,00 [18]
48	ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Toruń Sp. z o.o. [5]	Toruń	eksploatacja sieci i inwestycje	6 100 000,00	-	99,75	100,00 [18]
49	ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Elbląg Sp. z o.o. [6]	Gdańsk	eksploatacja sieci i inwestycje	50 000,00	-	99,75	100,00 [18]
50	ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Gdańsk Sp. z o.o. [7]	Gdańsk	eksploatacja sieci i inwestycje	7 100 000,00	-	99,75	100,00 [18]

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Kapitał zakładowy spółki [zł]	Udział ENERGA SA w kapitale zakładowym [%]	Udział Grupy ENERGA SA w kapitale zakładowym [%]	Udział Grupy ENERGA SA w całkowitej liczbie głosów [%]
51	AEGIR 1 Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	50 000,00	-	100,00	100,00
52	AEGIR 2 Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	50 000,00	-	100,00	100,00
53	AEGIR 3 Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	50 000,00	-	100,00	100,00
54	AEGIR 4 Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	50 000,00	-	100,00	100,00
55	AEGIR 5 Sp. z o.o. [15]	Gdańsk	wytwarzanie energii	7 550 000,00	99,34	100,00	100,00
56	ENERGA Finance AB	Sztokholm	działalność finansowa	65 000,00 EUR	100,00	100,00	100,00
57	RGK Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność finansowa	5 000,00	100,00	100,00	100,00
58	Breva Sp. z o.o.	Szczecin	wytwarzanie energii	50 000,00	100,00	100,00	100,00
59	Zakład Energetyki Cieplnej w Żychlinie Sp. z o.o.	Żychlin	dystrybucja energii cieplnej	2 458 300,00	-	100,00	100,00
60	Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o. [16]	Gdańsk	wytwarzanie energii	19 500 000,00	100,00	100,00	100,00
61	Elektrownia CCGT Grudziądz Sp. z o.o. [17]	Grudziądz	wytwarzanie energii	18 000 000,00	100,00	100,00	100,00

1) Na dzień bilansowy nie zostało zarejestrowane w KRS podwyższenie kapitału zakładowego o kwotę 48,5 mln zł, w zamian za wniesienie wkładu niepieniężnego w postaci akcji spółki ENERGA Elektrociepłownia Kalisz S.A. i udziałów spółki ENERGA OPEC Sp. z o.o. oraz wkładu pieniężnego, przez spółki ENERGA SA i ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA.
2) W dniu 23 stycznia 2012 roku zarejestrowane zostało połączenie spółek zaopatrzeniowych: Zaopatrzenie Energetyki Koszalin Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Materiałowego Energetyki Słupsk Sp. z o.o. i Zakład Energetyczny Płock - Centrum Handlowe Sp. z o.o., gdzie Zakład Energetyczny Płock - Centrum Handlowe Sp. z o.o. był spółką przejmującą a pozostałe jednostki spółkami przejmowanymi.
3) W dniu 20 grudnia 2012 roku w KRS zarejestrowano połączenie spółek ENERGA Hydro oraz ENERGA Wind, gdzie spółka ENERGA Hydro była spółką przejmującą.
4) W dniu 15 marca 2012 roku w KRS zarejestrowana została zmiana siedziby spółki na Kalisz. Ponadto w dniu 7 sierpnia 2012 roku w KRS zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego spółki do kwoty 5,6 mln zł. Nowo utworzone udziały zostały objęte przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA.
5) W dniu 21 marca 2012 roku w KRS zarejestrowana została zmiana siedziby spółki na Toruń. Ponadto w dniu 9 listopada 2012 roku w KRS zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego spółki do kwoty 6,1 mln zł. Nowo utworzone udziały zostały objęte przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA.
6) W dniu 20 marca 2012 roku w KRS zarejestrowana została zmiana siedziby spółki na Elbląg. Ponadto w dniu 12 kwietnia 2012 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników uchwaliło podwyższenie kapitału zakładowego spółki do kwoty 7,9 mln zł. Nowo utworzone udziały zostały objęte przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego podwyższenie nie zostało zarejestrowane w KRS.
7) W dniu 18 maja 2012 roku w KRS zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty 7,1 mln zł. Nowo utworzone udziały zostały objęte przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA.
8) W dniu 14 marca 2012 roku w KRS zarejestrowana została zmiana siedziby spółki na Słupsk. Ponadto w dniu 28 czerwca 2012 roku w KRS zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty 6,9 mln zł. Nowo utworzone udziały zostały objęte przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA.
9) W dniu 13 czerwca 2012 roku w KRS zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty 14,2 mln zł. Nowo utworzone udziały, o wartości 7,1 mln zł, zostały objęte przez spółkę ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA.
10) W dniu 27 kwietnia 2012 roku w KRS zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty 5,002 mln zł. Nowo utworzone udziały, o wartości 2 tys. Zł, zostały objęte przez spółkę ENERGA SA.
11) W dniu 25 maja 2012 roku w KRS zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty 395,1 mln zł. Nowo utworzone udziały, o wartości 185,0 mln zł, zostały objęte przez spółkę ENERGA SA.
12) W dniu 9 lutego 2012 roku ENERGA SA wniosła do spółki ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. aport. W wyniku przeprowadzonej transakcji kapitał zakładowy spółki ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. został podwyższony do kwoty 35,3 mln zł. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS w dniu 27 lutego 2012 roku.
13) W dniach 21 lutego oraz 26 marca 2012 roku w KRS zarejestrowane zostały podwyższenia kapitału zakładowego do kwoty 3,17 mln zł. Nowo utworzone udziały, o wartości 2,77 mln zł, zostały w 90% objęte przez spółkę ENERGA BIO Sp. z o.o.
14) W dniu 14 września 2012 roku spółka została wykreślona z KRS, co zakończyło proces jej likwidacji.
15) Na dzień bilansowy w KRS nie zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego o kwotę 7,5 mln zł, w zamian za wniesienie wkładu pieniężnego, przez spółkę ENERGA SA.
16) Spółka została zarejestrowana w KRS dnia 31 stycznia 2013 roku.
17) Spółka została zarejestrowana w KRS dnia 15 stycznia 2013 roku.
18) Udział Grupy w liczbie głosów jest większy niż w kapitale zakładowym z uwagi na występowanie pośrednich zależności między spółkami Grupy.

b) jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Kapitał zakładowy spółki [zł]	Udział ENERGA SA w kapitale zakładowym [%]	Udział Grupy ENERGA SA w kapitale zakładowym [%]	Udział Grupy ENERGA SA w całkowitej liczbie głosów [%]
1	Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.	Kalisz	usługi oświetlenia	73 010 000,00	42,20	42,20	42,20
2	P.P.S.Ż.W. WIRBET S.A. 1)	Ostrów Wlkp.	produkcja podzespołów energetycznych	5 490 000,00	-	-	-
3	SOEN Sp. z o.o.	Grudziądz	usługi hotelarskie i administracyjne	1 000 000,00	48,50	48,50	48,50
4	Słupskie Towarzystwo Koszykówki Sportowa S.A.	Słupsk	działalność sportowa	513 500,00	-	40,90	40,90
5	Bio - Power Sp. z o.o.	Międzyrzec Podlaski	wytwarzanie energii	2 139 900,00	-	25,00	25,00

1) Patrz opis w punkcie c) poniżej.

c) zmiany w składzie Grupy Kapitałowej w latach 2010-2012

Połączenia spółek

Połączenia spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zostały opisane w nocie 30.

Zawiązanie spółek

W dniu 15 listopada 2010 roku ENERGA – OBRÓT SA zawiązała spółkę ENERGA Innowacje Sp. z o.o., obejmując 100% jej udziałów. Spółka została powołana w celu wdrażania w Grupie Energa innowacyjnych rozwiązań.

W dniu 14 lutego 2011 roku jednostka dominująca zawiązała spółkę ENERGA Serwis Sp. z o.o. Celem nowoutworzonej spółki jest świadczenie usług serwisowo-remontowych na rzecz segmentu elektrowni systemowych oraz CHP w Grupie ENERGA.

W dniu 29 czerwca 2011 roku jednostka dominująca zawiązała spółkę ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. i została jej jedynym udziałowcem. W dniu 20 października 2011 roku ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. (spółka przejmująca) połączyła się ze spółką ZEP-INFO Sp. z o.o. Celem powołania nowej spółki oraz działań konsolidacyjnych było stworzenie podmiotu odpowiedzialnego za realizację Strategii IT Grupy ENERGA na lata 2010-2015. Dodatkowe informacje dotyczące spółki ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. zostały przedstawione w nocie 42.

W dniu 16 listopada 2011 roku ENERGA – OBRÓT SA zawiązała spółkę ENERGA Agregator Sp. z o.o. Spółka zajmuje się rozwojem nowego obszaru rynku energetycznego, tj. zarządzaniem popytem i podażą energii poprzez optymalizowanie zużycia energii przez użytkowników końcowych.

W dniach 14-15 grudnia 2011 roku spółka ENERGA – OPERATOR SA utworzyła pięć spółek eksploatacyjno-inwestycyjnych: ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Słupsk Sp. z o.o., ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Kalisz Sp. z o.o., ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Toruń Sp. z o.o., ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Elbląg Sp. z o.o., ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Gdańsk Sp. z o.o.

W dniach 27-28 grudnia 2011 roku spółka ENERGA Invest SA zawiązała pięć spółek (AEGIR 1 Sp. z o.o., AEGIR 2 Sp. z o.o., AEGIR 3 Sp. z o.o., AEGIR 4 Sp. z o.o. i AEGIR 5 Sp. z o.o.)., których celem będzie budowa lub zakup farm wiatrowych.

W dniu 3 października 2012 roku jednostka dominująca zawiązała spółkę RGK Sp. z o.o. Celem spółki jest restrukturyzacja aktywów finansowych, których właścicielem jest Grupa.

W dniu 3 grudnia 2012 roku jednostka dominująca zawiązała dwie nowe spółki: Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o. oraz Elektrownia CCGT Grudziądz Sp. z o.o., których zadaniem będzie budowa elektrowni gazowych.

Nabycie spółki

W dniu 28 stycznia 2011 roku spółka zależna ENERGA BIO Sp. z o.o. nabyła 90% udziałów w kapitale zakładowym spółki Esperotia Energy Investments Bobowo Sp. z o.o., która z dniem 1 kwietnia 2011 roku zmieniła nazwę na BIOGAZOWNIA STAROGARD Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Więcej informacji na temat tej inwestycji przedstawiono w nocie 41.

W dniu 12 sierpnia 2011 roku spółka zależna ENERGA BIO Sp. z o.o. nabyła 24,996% udziałów w kapitale zakładowym spółki Bio-Power Sp. z o.o. z siedzibą w Międzyrzecu Podlaskim. Bio-Power Sp. z o.o. jest spółką celową utworzoną do realizacji inwestycji w postaci budowy bioelektrowni o mocy 1,2 MW.

W dniu 24 września 2012 roku ENERGA SA nabyła 100% udziałów w spółce Goldcup 7889 AB, a następnie zmieniła jej nazwę na ENERGA Finance AB. Spółka została nabyta w związku z planami emisji euroobligacji.

W dniu 27 listopada 2012 roku ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. podpisała umowę nabycia 100% udziałów w spółce Zakład Energetyki Cieplnej w Żychlinie Sp. z o.o., zajmującej się dystrybucją energii cieplnej na terenie Gminy Żychlin.

W dniu 21 grudnia 2012 roku ENERGA SA zawarła umowę nabycia 100% udziałów w spółce Breva Sp. z o.o., której zadaniem będzie budowa farmy wiatrowej.

Likwidacja spółki

W dniu 6 czerwca 2011 roku, po zakończeniu procesu likwidacji, spółka ENERGA Nieruchomości SA została wykreślona z KRS.

W dniu 14 września 2012 roku, po zakończeniu procesu likwidacji, spółka Zakład Energetyczny Płock – Operator Sieci Rozdzielczej Sp. z o.o. została wykreślona z KRS.

Zbycie udziałów i akcji

W dniu 27 stycznia 2010 roku jednostka dominująca zawarła umowę sprzedaży 9 187 176 akcji spółki Toruńska Energetyka Cergia S.A., co stanowiło 23,53 % udziału w kapitale tej spółki. Warunek zawieszający zawarty w umowie ziścił się dnia 16 kwietnia 2010 roku, w związku z czym własność wszystkich posiadanych przez Grupę akcji została przeniesiona na nabywcę. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujęto udział Grupy w wyniku spółki za okres od 1 stycznia do 16 kwietnia 2010 roku.

W dniu 12 marca 2010 roku spółka zależna Zakład Energetyczny Płock – Centrum Techniki Energetycznej Sp. z o.o. zbyła 452 udziały spółki ERA – GOST Sp. z o.o., co stanowiło 75,33% udziału w kapitale tej spółki. Sprzedane zostały wszystkie posiadane przez Grupę udziały przedmiotowej spółki. Niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym objęto wyniki finansowe spółki ERA – GOST Sp. z o.o. za okres od 1 stycznia do 12 marca 2010 roku.

W dniu 16 lutego 2012 roku jednostka dominująca zawarła umowę sprzedaży całości akcji jednostki stowarzyszonej WIRBET SA na rzecz THC Fund Management Ltd.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W latach 2010 – 2011 w skład Zarządu jednostki dominującej wchodzili:

- Mirosław Bieliński – Prezes Zarządu,
- Roman Szyszko – Wiceprezes Zarządu.

W okresie od 1 stycznia do 28 maja 2012 roku skład Zarządu jednostki dominującej przedstawiał się następująco:

- Mirosław Bieliński – Prezes Zarządu,
- Roman Szyszko – Wiceprezes Zarządu.

W dniu 28 maja 2012 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu na następną kadencję Zarządu w składzie:

- Mirosław Bieliński – Prezes Zarządu,
- Roman Szyszko – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Wojciech Topolnicki – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej nie uległ zmianie.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 1 marca 2013 roku.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN"), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są również w PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości, za wyjątkiem spółek Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Zachód Sp. z o.o. w likwidacji, Elektrownia Wodna we Włocławku Sp. z o.o. w likwidacji, Zakład Transportu Energetyki Entrans Słupsk Sp. z o.o. w likwidacji, Multiserwis Sp. z o.o. w likwidacji, Zakład Energetyczny Płock – Operator Sieci Rozdzielczej Sp. z o.o. w likwidacji (wykreślona z KRS 14 września 2012 roku), Zakład Transportu Energetyki Sp. z o.o. w likwidacji, Energetyk Sp. z o.o. w likwidacji, Kongres Sp. z o.o. w likwidacji oraz Międzynarodowe Centrum Szkolenia Energetyki Sp. z o.o. (postawiona w stan likwidacji w lutym 2013 r. – patrz opis w nocie 41).

W dniu 29 marca 2012 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Multiserwis Sp. z o. o. podjęło uchwałę o jej likwidacji.

W dniu 5 czerwca 2012 roku Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników spółek Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Zachód Sp. z o.o., Zakład Transportu Energetyki Entrans Słupsk Sp. z o.o. oraz Zakład Transportu Energetyki Sp. z o.o. podjęły uchwały o ich likwidacji.

W dniu 16 października 2012 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Energetyk Sp. z o.o. podjęło uchwałę o likwidacji spółki.

W dniu 19 grudnia 2012 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Kongres Sp. z o.o. podjęło uchwałę o jej likwidacji.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności z punktu widzenia Grupy.

Informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w roku następnym zaprezentowano w nocie 24.1.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF"), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („UE").

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR") oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF").

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przez Zarząd ENERGA SA w celu zamieszczenia w prospekcie emisyjnym ENERGA SA.

Zarząd jednostki dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENERGA SA zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2012 roku. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

Uchwałą z dnia 18 października 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENERGA SA podjęło decyzję o sporządzaniu statutowych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań Spółki zgodnie z MSSF UE, począwszy od roku obrotowego kończącego się 31 grudnia 2012 roku.

Uchwałą z dnia 28 listopada 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENERGA – OPERATOR SA podjęło decyzję o sporządzaniu statutowych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań Spółki zgodnie z MSSF UE, począwszy od roku obrotowego kończącego się 31 grudnia 2012 roku.

Pozostałe spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości"). Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie ujęte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF UE.

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. W przypadku ENERGA SLOVAKIA s.r.o. oraz ENERGA Finance AB walutą prezentacji sprawozdania jednostkowego jest euro. Dla celów niniejszego sprawozdania dane sprawozdawcze wyżej wymienionych spółek zostały przeliczone na złote polskie w sposób następujący: dane bilansowe, z wyjątkiem kapitałów, odpowiednio według kursu średniego na dzień kończący okres sprawozdawczy, dane z rachunku zysków i strat według średniego ważonego kursu za dany okres obrotowy.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w tym, w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych

Grupa dokonała oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych. W przypadku stwierdzenia, że takie przesłanki występują przeprowadzone zostały testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych. Wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których należą te składniki majątku. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości

tych przepływów. Opis przeprowadzonego testu na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych przedstawiono w nocie 14.

Wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, pracowniczą taryfę energetyczną, dodatkowe odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla byłych pracowników spółek Grupy) zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 27.2.

Pozostałe rezerwy zostały wycenione zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku.

Ścieżki cenowe energii

Istotnym elementem dokonywanych przez Grupę szacunków wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne w segmencie wytwarzania oraz CHP, a także szacunków rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia z tytułu pracowniczej taryfy energetycznej są ścieżki cenowe energii opracowywane przez branżowych ekspertów. Grupa korzysta z eksperckich raportów ścieżek cenowych, obejmujących projekcje cenowe dla polskiego rynku, z uwzględnieniem planowanych zmian prawnych.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły dotyczące aktywa z tytułu podatku odroczonego ujawniono w nocie 12.

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencję i możliwość utrzymania takich inwestycji do terminu wymagalności.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 36.3.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym oraz jej fakturowanie są dokonywane w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym jednostki organizacyjne wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży na każdy dzień bilansowy, za okres nie objęty odczytem.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień bilansowy jednostka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. Kwoty odpisów aktualizujących wartość należności ujawniono w nocie 36.4.1.

7. Zmiana szacunków

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca zmiany metodologii dokonywania istotnych szacunków. Zmiany szacunków wynikały ze zdarzeń jakie miały miejsce w okresach sprawozdawczych.

8. Nowe standardy i interpretacje

8.1. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2012

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE wchodzą w życie w roku 2012:

- Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji" – przeniesienia aktywów finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 22 listopada 2011 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie).

Wymienione powyżej zmiany do standardu nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

8.2. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe", zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne", zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach", zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- MSSF 13 „Ustalenie wartości godziwej", zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe", zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach", zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy" – Silna hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji" – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych" – prezentacja składników innych całkowitych dochodów, zatwierdzone w UE w dniu 5 czerwca 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy" – Podatek odroczony: realizacja wartości aktywów, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja" – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),

- Interpretacja KIMSF 20 „Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych", zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

Według szacunków jednostki, powyższe zmiany do standardów i interpretacji nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

8.3. Standardy i interpretacje zastosowane przed datą wejścia w życie

Grupa postanowiła skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania zmian do MSR 19 „Świadczenia pracownicze" – poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia (patrz opis w nocie 9.29).

8.4. Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe" (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy" – Pożyczki rządowe (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe" oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji" – obowiązkowa data wejścia w życie i przepisy przejściowe,

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe", MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne" oraz MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach" – objaśnienia na temat przepisów przejściowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe" MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach" oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe" – jednostki inwestycyjne (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF(2012)" – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 17 maja 2012 roku (MSSF 1, MSR 1, MSR 16, MSR 32 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 lub po tej dacie).

Zarząd nie przewiduje aby wprowadzenie wymienionych wyżej standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości, za wyjątkiem:

- pierwszej fazy MSSF 9, która będzie miała wpływ na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych Grupy. Grupa dokona oceny tego wpływu w powiązaniu z innymi fazami, gdy zostaną one opublikowane, w celu zaprezentowania spójnego obrazu.

9. Istotne zasady rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę zostały przedstawione poniżej.

9.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe ENERGA SA oraz dane finansowe jej jednostek zależnych sporządzone w przypadku każdej ze spółek za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

Z transakcji w ramach Grupy, są w całości eliminowane niezrealizowane zyski wynikające z tych transakcji. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość kierowania polityką finansową i operacyjną danej jednostki.

Nabycie lub sprzedaż udziałów mniejszości, gdy nie ma miejsca nabycie lub utrata kontroli, traktuje się jako transakcję między udziałowcami i rozlicza się kapitałowo.

9.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, współzależnymi ani wspólnymi przedsięwzięciami. Przy wycenie metodą praw własności, inwestycja jest początkowo wyceniana według ceny nabycia, a następnie wartość bilansowa jest powiększana lub pomniejszana o udział w wynikach ustalanych zgodnie ze spójnymi zasadami rachunkowości spółki stowarzyszonej, osiągniętych po dacie nabycia. Udział inwestora w wynikach jednostki stowarzyszonej jest odnoszony do rachunku zysków i strat. Wypłaty z zysku jednostki stowarzyszonej pomniejszają wartość bilansową inwestycji. W przypadku zmian wysokości kapitałów jednostki stowarzyszonej, innych niż wynikające z osiągnięcia przez tę jednostkę wyniku (np. zmiana kapitałów wynikająca z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych), udział inwestora w tych zmianach całkowitych dochodów odnoszony jest również w inne całkowite dochody. Obliczając udział inwestora w zyskach jednostki stowarzyszonej nie uwzględnia się potencjalnych, a tylko istniejące prawa głosu.

Powyższa zasada nie dotyczy sytuacji, gdy inwestycja została zaliczona do aktywów przeznaczonych do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana.*

9.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku z którego korzysta jednostka), oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej.

Różnice kursowe wynikające z przeliczenia aktywów i pasywów spółek zagranicznych są ujmowane w innych całkowitych dochodach.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu		
Waluta	**31 grudnia 2012**	**31 grudnia 2011**	**31 grudnia 2010**
EURO	4,0882	4,4168	3,9603

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania tych jednostek są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich rachunki zysków i strat są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w innych całkowitych dochodach, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Średnie ważone kursy wymiany za poszczególne lata obrotowe kształtowały się następująco:

	Kurs średni w okresie		
Waluta	**1 stycznia - 31 grudnia 2012**	**1 stycznia - 31 grudnia 2011**	**1 stycznia - 31 grudnia 2010**
EURO	4,1736	4,1401	4,0044

9.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa:

- utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, lub w celach administracyjnych oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym,
- których cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez jednostkę można wycenić w wiarygodny sposób.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz rzeczowe aktywa trwałe w budowie wyceniane są według ceny nabycia lub w koszcie wytworzenia.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla rzeczowych aktywów trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF UE) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnia aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitalnych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych:

Grupa rodzajowa	Okres amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	2 – 100 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2 – 50 lat
Środki transportu	3 – 14 lat
Urządzenia biurowe	4 – 20 lat
Inne rzeczowe aktywa trwałe	4 – 20 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest w roku, w którym dokonano weryfikacji oraz w okresach następnych.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

9.5. Nieruchomości inwestycyjne

Grupa prezentuje nieruchomości jako inwestycyjne w przypadku, gdy traktuje je jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje je w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie uzyskuje obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest:

- wykorzystywana przy produkcji, dostawach towarów, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, ani też
- przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności jednostki.

W przypadku nieruchomości wykorzystywanych jednocześnie na potrzeby własne oraz w celu uzyskania korzyści ekonomicznych, Grupa klasyfikuje odrębnie część wykorzystywaną na własne potrzeby i część inwestycyjną, jeśli części te mogą oddzielnie zostać sprzedane lub stanowić przedmiot leasingu. Jeśli nie występuje taka możliwość, cała nieruchomość jest traktowana jako nieruchomość inwestycyjna wyłącznie wtedy, gdy część wykorzystywana na własne potrzeby stanowi nieistotną część tej nieruchomości.

Nieruchomości inwestycyjne w momencie początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia uwzględniających koszty przeprowadzonej transakcji. Jeżeli nieruchomość inwestycyjna została zakupiona, to na cenę nabycia składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak opłaty za obsługę prawną oraz podatek od zakupu nieruchomości. Nieruchomości inwestycyjne wytworzone we własnym zakresie do dnia zakończenia budowy ujmowane są jako rzeczowe aktywa trwałe w budowie.

Po początkowym ujęciu Grupa stosuje wycenę według modelu ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, czyli przyjmuje takie zasady, jak dla rzeczowych aktywów trwałych.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, zawarcie umowy leasingu operacyjnego lub zakończenie budowy/wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej.

9.6. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej.

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia składnika wartości niematerialnych obejmuje:

- cenę zakupu uwzględniającą cła importowe, podatki zawarte w cenie nie podlegające odliczeniu, pomniejszone o wszelkie udzielone upusty i rabaty oraz
- nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem, w szczególności koszty z tytułu świadczeń pracowniczych, opłaty za usługi eksperckie oraz koszty testów sprawdzających prawidłowe działanie składnika.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ocenia, czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu. Okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest oceniany jako nieokreślony, jeśli opierając się na analizie odpowiednich czynników, nie istnieje przewidywalna długość okresu, w którym aktywo to będzie generowało przepływy pieniężne dla jednostki.

Wartość podlegająca amortyzacji składnika wartości niematerialnych z określonym okresem użyteczności jest pomniejszona o wartość rezydualną tego składnika. Grupa przyjęła zasadę, że wartość rezydualna wartości niematerialnych jest równa zero z wyjątkiem sytuacji, gdy:

- jednostka posiada ważną umowę ze stroną niepowiązaną na zbycie tych praw po ustalonym okresie użytkowania – wówczas wartość rezydualna jest równa wartości określonej w umowie zbycia tych praw;

- istnieje aktywny rynek na tego typu prawa i wartość może być racjonalnie ustalona i jest wysoce prawdopodobne, że rynek ten będzie istniał po okresie użytkowania tego aktywa.

Składniki wartości niematerialnych podlegają amortyzacji w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Pozostałe
Okresy użytkowania	Okres wynikający z umowy z uwzględnieniem dodatkowego okresu, na który użytkowanie może być przedłużone	5 lat	2 lata	40 – 99 lat	5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Amortyzowane przez okres umowy (8 lat) – metodą liniową	5 lat metodą liniową	2 lata metodą liniową	40 – 99 lat metodą liniową	5 lat metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna (w przypadku składników nie oddanych do użytkowania) oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieni u utraty wartości

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

9.6.1 Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy

aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Za wyjątkiem kosztów prac rozwojowych wszystkie wartości niematerialne wytworzone przez Grupę nie podlegają aktywowaniu i ujmowane są w rachunku zysków i strat okresu, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione.

9.6.2 Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę ceny zapłaconej za akcje lub udziały przejmowanej jednostki, powiększonej o wartość udziałów niekontrolujących i w przypadku nabywania kontroli etapami o wartość godziwą dotychczasowego udziału w nabywanej jednostce nad wartością godziwą netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment działalności zgodnie z definicją podstawowego lub uzupełniającego wzoru sprawozdawczości finansowej Grupy określonego na podstawie MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

9.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu

stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedlą bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

9.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania, na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek środków oraz koszty bieżące pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na rzeczowe aktywa trwałe przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynu stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwałe nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

9.9. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać

w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

a) jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
   - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
   - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie lub
   - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń.

b) został zakwalifikowany do tej kategorii w momencie nabycia. Aktywo finansowe może zostać w momencie nabycia zaklasyfikowane do portfela wycenianego według wartości godziwej ze zmianami odnoszonymi do rachunku zysków i strat (za wyjątkiem instrumentów kapitałowych, które nie mają cen kwotowanych na aktywnym rynku, a ich wartość godziwa nie może być wiarygodnie wyznaczona), jeśli spełnione zostały następujące kryteria:
   - taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
   - aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
   - aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Grupa nie może reklasyfikować instrumentów finansowych do i z portfela wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Instrumenty te są wyceniane w wartości godziwej na dzień bilansowy. Zysk lub strata na aktywach finansowych zaklasyfikowanych do portfela wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, odnosi się na inne całkowite dochody, za wyjątkiem:

- strat z tytułu utraty wartości,
- zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych,
- odsetek wyliczonych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych w portfelu dostępnych do sprzedaży są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy prawo jednostki do otrzymania płatności jest ustalone.

9.10. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i – w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej – amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

9.11. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łącznego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik ten powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

Grupa dokonuje analizy zawieranych i obowiązujących umów w celu identyfikacji wbudowanych instrumentów pochodnych.

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli są spełnione warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do rachunku zysków i strat.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.
„Wyodrębniony" wbudowany instrument pochodny jest ujmowany w bilansie w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia. W przypadku instrumentów wbudowanych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych Grupa nie dokonuje ponownej oceny wbudowanych instrumentów pochodnych na dzień połączenia (są one oceniane na dzień pierwotnego ujęcia w jednostce nabytej).

9.12. Zapasy

Do zapasów zalicza się:

- aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto.

Stosowane do wyceny na dzień bilansowy ceny nabycia nie mogą być wyższe od wartości netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez wartość netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży stosowaną w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartości rozchodu materiałów jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie Grupa wycenia w następujący sposób:

- węgiel – według metody FIFO,
- materiały nabyte pod zlecenia – według metody szczegółowej identyfikacji ceny,

- pozostałe zapasy – według metody średniej ważonej.

Świadectwa pochodzenia

Świadectwa pochodzenia energii, wytworzonej w okresie obrachunkowym, na moment początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej z dnia rozpoznania tego aktywa, tj. wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych lub w kogeneracji. Przez wartość godziwą świadectwa rozumie się notowanie świadectwa na Towarowej Giełdzie Energii z dnia wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych lub w kogeneracji.

Zakupione świadectwa pochodzenia wycenia się w cenie nabycia.

W momencie faktycznej sprzedaży świadectw pochodzenia różnicę pomiędzy ceną sprzedaży netto, a bilansową wartością uprzednio rozpoznanych świadectw odnosi się na wynik okresu jako korektę przychodu operacyjnego.

9.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:

- środki pieniężne w kasie i na bieżących rachunkach bankowych,
- inne środki pieniężne, w tym lokaty bankowe o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące oraz jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym ENERGA Trading SFIO.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Lokaty bankowe o pierwotnym okresie zapadalności przekraczającym trzy miesiące Grupa prezentuje jako lokaty i depozyty.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej. Inne aktywa pieniężne wycenia się zgodnie z zasadami stosowanymi do instrumentów finansowych.

Wartość posiadanych jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym ENERGA Trading SFIO wycenia się jako iloczyn ich ilości i wartości z wyceny pojedynczej jednostki uczestnictwa. Wycena dokonywana jest przez firmę zarządzającą funduszem zgodnie z ustawą z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych. Ze względu na płynnościowy charakter funduszu (fundusz polskich instrumentów pieniężnych) jednostki uczestnictwa są prezentowane jako inne środki pieniężne.

ENERGA Trading SFIO został powołany w celu zarządzania nadwyżkami finansowymi spółek z Grupy ENERGA i stanowi alternatywę dla lokat bankowych nawet tych jednodniowych. Fundusz charakteryzuje się wysokim stopniem płynności i niskim ryzykiem. Mechanizmy wbudowane w system rozliczania umożliwiają zamianę jednostek uczestnictwa funduszu w gotówkę w ciągu tego samego dnia roboczego (dla zleceń złożonych w godzinach porannych) lub w dniu następnym (dla zleceń złożonych w godzinach popołudniowych). Ponadto spółki w Grupie ENERGA mogą rozliczać wzajemne należności i zobowiązania za pomocą jednostek uczestnictwa w funduszu.

9.14. Pozostałe aktywa

Grupa ujmuje w pozostałych aktywach rozliczenia międzyokresowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

Do pozostałych aktywów zaliczane są również należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które są prezentowane w oddzielnej pozycji w bilansie), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów, a także aktywa biologiczne. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa biologiczne i produkty rolnicze

Aktywa biologiczne to rośliny uprawne lub zwierzęta w hodowli, które po zbiorach/pozyskaniu stają się produktami rolniczymi. Grupa prezentuje aktywa biologiczne jako pozostałe aktywa.

Składnik aktywów biologicznych wyceniany jest w momencie początkowego ujęcia oraz na każdy koniec okresu sprawozdawczego w wartości godziwej pomniejszonej o szacunkowe koszty związane ze sprzedażą. Gdy wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, składnik aktywów biologicznych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe umorzenie i zakumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Produkty rolnicze zebrane/pozyskane z aktywów biologicznych wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o szacunkowe koszty związane z ich sprzedażą. Wartość określona w ten sposób staje się kosztem wytworzenia, dla potrzeb ujęcia zapasów lub innego składnika aktywów.

Wartość godziwą ustala się biorąc pod uwagę aktualny stan i miejsce, w jakim aktywa te znajdują się w chwili wyceny i stanowi ona kwotę, za jaką na warunkach rynkowych, składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Wszelkie wahania wartości godziwej aktywów biologicznych w trakcie okresu sprawozdawczego odnoszone są w ciężar kosztów operacyjnych.

9.15. Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki dominującej.

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną.

Kapitał zapasowy Grupy Kapitałowej jest kapitałem zapasowym jednostki dominującej.

9.16. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.
Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

W szczególności przewiduje się następujące tytuły tworzenia rezerw:

Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Wysokość rezerw na świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia szacowana jest przy zastosowaniu technik aktuarialnych. Rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat (odpowiednio koszty operacyjne lub koszty finansowe), za wyjątkiem zysków i strat aktuarialnych. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w całości w innym całkowitym dochodzie.

Grupa tworzy rezerwy na następujące świadczenia po okresie zatrudnienia:

a) Odprawy emerytalno-rentowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania oraz prawem pracy pracownicy spółek Grupy mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę. Wysokość odpraw emerytalno-rentowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

b) Rezerwa na ekwiwalent pieniężny wynikający z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego

Na mocy zmienionego w 2005 roku Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy („PUZP") obowiązek wypłaty świadczeń dla byłych pracowników przemysłu energetycznego, wynikających z tzw. „taryfy energetycznej", przeszedł na poszczególne spółki, z których wywodzą się dani emeryci i renciści. W związku z powyższym od grudnia 2005 roku Grupa tworzy odpowiednią rezerwę.

Koszt utworzenia rezerwy dotyczącej uprawnionych emerytów w dniu wejścia w życie protokołu dodatkowego do PUZP obciążył w całości wynik roku 2005. Koszt przeszłego zatrudnienia, dotyczący pracowników spółek a przyszłych emerytów, jest ujmowany we wcześniejszym z dwóch terminów – w dniu zmiany lub ograniczenia programu określonych świadczeń, oraz w dniu, w którym jednostka ujmuje powiązane koszty restrukturyzacji lub świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

c) Rezerwa na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz na inne świadczenia na rzecz emerytów i rencistów

Jednostki Grupy dokonują odpisu na Zakładowe Fundusze Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów. Wartość zobowiązania na rzecz byłych pracowników jest szacowana na podstawie warunków zawartych w Zakładowych Układach Zbiorowych obowiązujących w jednostkach lub innych przepisów prawnych. Zobowiązania te wynikają z praw nabytych przez pracowników jednostek Grupy w okresie zatrudnienia.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych, wypłacanych po przepracowaniu określonej liczby lat. Wysokość nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy koniec okresu sprawozdawczego jest obliczona przez aktuariusza. Naliczone

zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Rezerwy tworzone są w całości w ciężar rachunku zysków i strat (odpowiednio koszty operacyjne lub koszty finansowe).

Roszczenia innych podmiotów oraz sprawy sądowe

Rezerwę na roszczenia innych podmiotów oraz skutki toczących się spraw sądowych tworzy się w wysokości urealnionej wysokości roszczenia z uwzględnieniem ewentualnych kosztów prowadzenia sporu.

Rezerwa na koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Rezerwę na przyszłe koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych tworzy się w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc w których się znajdowały.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

W przypadku nadwyżki emisji CO2 ponad posiadane certyfikaty na dzień bilansowy, tworzona jest rezerwa w oparciu o rzeczywiste wykorzystanie praw, bazująca na cenie rynkowej prawa na dzień wyceny rezerwy.

Rezerwa z tytułu obowiązku umorzenia świadectw

W przypadku wystąpienia niedoboru świadectw pochodzenia energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych lub z kogeneracji, który nie został pokryty poprzez zakup świadectw na rynku lub opłatę zastępczą, tworzy się rezerwę na pokrycie tego niedoboru.

Rezerwa na restrukturyzację

W latach 2010-2012 uruchomione zostały w spółkach Grupy programy dobrowolnych odejść pracowników („PDO"). Grupa ujmuje rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie PDO w oparciu o przewidywaną liczbę pracowników, którzy skorzystają z programu oraz oszacowanej wartości odprawy.

9.17. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Do zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza się przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług, kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne. W momencie początkowego ujęcia są one ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. Po początkowym ujęciu są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,

jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśniecie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

9.18. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub rzeczowych aktywów trwałych.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.19. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów

Grupa tworzy bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów:

- których powstanie jest pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa,
- które wynikają z przeszłych zdarzeń oraz spowodują wykorzystanie już posiadanych albo przyszłych aktywów jednostki,
- dla których jest możliwy wiarygodny szacunek kwoty.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Mimo, iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów w wysokości wiarygodnie oszacowanych, prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy wynikających ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów zewnętrznych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- otrzymane środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz prac rozwojowych. Rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych w części sfinansowanej przez wspomniane środki pieniężne. Dotyczy to w szczególności umorzonych częściowo pożyczek i kredytów oraz dotacji na zakup środka trwałego,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równolegle do odpisów amortyzacyjnych od tych rzeczowych aktywów trwałych.

9.20. Prawa do emisji CO2

Nabyte prawa do emisji CO2 wycenia się w cenie nabycia i prezentuje się jako wartości niematerialne. Wartości te nie są amortyzowane. Nabyte prawa emisji umarza się w przypadku ich wykorzystania w celu pokrycia niedoboru zaistniałego na dzień rozliczenia rocznego limitu emisji CO2. Umorzenie praw do emisji odnosi się w koszty okresu.

Przyznane prawa do emisji ewidencjonuje się pozabilansowo. Ewidencji pozabilansowej podlega również ich wykorzystanie na bazie rzeczywistej emisji.

Opłaty za przyznanie praw, traktuje się jako koszty okresu.

9.21. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej rzeczowego aktywa trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania aktywa lub okres leasingu, jeśli nie ma wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

W przypadku leasingu finansowego Grupa wykazuje aktywa będące przedmiotem umowy leasingu w bilansie i swoich księgach rachunkowych jako zaliczane do długo - względnie krótkoterminowych aktywów finansowych z tytułu należności. Wycenia się je w zamortyzowanym koszcie przy zastosowaniu stopy procentowej leasingu.

Grupa dzieli opłatę podstawową na część kapitałową i część odsetkową. Część odsetkowa opłaty podstawowej stanowi przychód z tytułu leasingu finansowego odnoszony na dobro przychodów finansowych.

Część kapitałowa opłaty leasingowej przypadająca na dany okres sprawozdawczy stanowi spłatę należności od korzystającego. Podział opłaty następuje przy zastosowaniu stopy procentowej leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty

bezpośrednie poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

9.22. Podatki

Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy oraz zmianę stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczony nie rozliczanej z kapitałem własnym ani innymi całkowitymi dochodami.

Podatek bieżący

Rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W dniu 28 grudnia 2011 roku utworzona została Podatkowa Grupa Kapitałowa pod nazwą PGK ENERGA – OPERATOR („PGK"). Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym w PGK jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą i ich strat. Więcej informacji dotyczących PGK zamieszczono w nocie 34.

Podatek odroczony

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową) oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową); oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Spółka obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od budżetu państwa; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz budżetu państwa w następnym okresie jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

9.23. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy oraz inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się:

- kwoty należne za sprzedane: energię elektryczną do odbiorców hurtowych i detalicznych, ciepło, świadectwa pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectwa wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji, uprawnienia do emisji, usługi dystrybucyjne i przesyłowe oraz pozostałe usługi działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy,
- kwoty należne za sprzedane materiały i towary w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu oraz leasingu operacyjnego

Przychody z tytułu wynajmu oraz z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

9.24. Koszty

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, należności oraz zapasów,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane odrębnie w rachunku zysków i strat).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego.

9.25. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

9.26. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę

kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych w walucie obcej zakwalifikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży,

- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.27. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Natomiast zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

9.28. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metoda pośrednią.

9.29. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych

W 2012 roku Grupa postanowiła skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania zmian do MSR 19 „Świadczenia pracownicze", dotyczących świadczeń po okresie zatrudnienia (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

W związku z powyższym, zmianie uległ sposób ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny programów określonych świadczeń oraz kosztów przeszłego zatrudnienia:

1. w poprzednich okresach Grupa rozpoznawała zyski i straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń w rachunku zysków i strat. Obecnie Grupa ujmuje zyski i straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń w pozostałych całkowitych dochodach;
2. w poprzednich okresach Grupa ujmowała koszty przeszłego zatrudnienia metodą liniową przez średni okres nabywania uprawnień do takich świadczeń. Obecnie Grupa ujmuje koszty przeszłego zatrudnienia we wcześniejszym z dwóch terminów – w dniu zmiany lub ograniczenia programu określonych świadczeń, oraz w dniu, w którym jednostka ujmuje powiązane koszty restrukturyzacji lub świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Opisane powyżej zmiany mają zastosowanie retrospektywne i w ten sposób zostały ujęte w niniejszym sprawozdaniu.

Ponadto, Grupa dokonała reklasyfikacji niektórych przychodów i kosztów, w związku z doprowadzeniem do spójności zasad ich prezentowania w kolejnych okresach sprawozdawczych – bez wpływu na prezentowany wynik netto.

Grupa przekształciła dane prezentowane w porównywalnym skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, skonsolidowanym rachunku zysków i strat, skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów, skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitałach własnych oraz w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych. Odpowiednio przekształcono również informacje prezentowane w pozostałych notach niniejszego sprawozdania finansowego.

Kwoty korekt dotyczących wcześniejszych okresów prezentowanych w sprawozdaniu przedstawiono w tabelach poniżej:

Tytuł	31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	7 319 811,70	7 824 155,21
Aktywa trwałe	**7 319 811,70**	**7 824 155,21**
SUMA AKTYWÓW	**7 319 811,70**	**7 824 155,21**
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	(31 126 836,20)	(28 930 718,47)
Udziały niedające kontroli	(78 676,83)	(4 424 890,58)
Kapitał własny ogółem	**(31 205 513,03)**	**(33 355 609,05)**
Rezerwy długoterminowe	38 525 324,73	41 179 764,26
Zobowiązania razem	**38 525 324,73**	**41 179 764,26**
SUMA PASYWÓW	**7 319 811,70**	**7 824 155,21**

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy	194 915 688,63	353 837 750,23
Koszt własny sprzedaży	146 787 958,86	357 962 594,92
Pozostałe przychody operacyjne	(3 162 559,27)	(9 458 310,26)
Koszty ogólnego zarządu	(2 654 439,52)	(2 654 439,52)
Pozostałe koszty operacyjne	(3 162 559,27)	(9 458 310,26)
Zysk/ (strata) brutto	**50 782 169,29**	**(1 470 405,17)**
Podatek dochodowy	9 648 612,17	(279 376,98)
Zysk/ (strata) netto za rok obrotowy	**41 133 557,12**	**(1 191 028,19)**
Inne całkowite dochody netto	**(38 983 461,11)**	**3 341 124,20**
Całkowite dochody razem	**2 150 096,01**	**2 150 096,01**
Przypadające na:		
Właścicieli jednostki dominującej	1 905 558,86	1 835 413,22
Udziały niekontrolujące	244 537,15	314 682,79
Zysk na jedną akcję (w złotych)	**0,01**	**(0,00)**

10. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług.

Zgodnie z wprowadzonym w roku 2012 podziałem, Grupa wyodrębnia następujące segmenty działalności: dystrybucja energii elektrycznej, odnawialne źródła energii, elektrownie systemowe, CHP, sprzedaż, usługi i pozostałe.

Dane prezentowane dla poszczególnych segmentów uwzględniają wyłączenia transakcji wzajemnych między spółkami Grupy działającymi w obrębie jednego segmentu. Eliminacje transakcji wzajemnych między spółkami Grupy działającymi w obrębie różnych segmentów prezentowane są jako wyłączenia i korekty konsolidacyjne.

Na segment dystrybucja energii elektrycznej składa się działalność polegająca na dystrybucji energii elektrycznej przez ENERGA – OPERATOR SA (Operatora Systemu Dystrybucyjnego), a także działalność bezpośrednio związana z działalnością dystrybucyjną prowadzona przez inne spółki.

Na segment odnawialne źródła energii składa się działalność w zakresie inwestycji w odnawialne źródła wytwórcze oraz wytwarzania energii elektrycznej w źródłach odnawialnych obejmująca elektrownie wodne, farmy wiatrowe i bioelektrownie.

Na segment elektrownie systemowe składa się działalność wytwórcza i inwestycyjna w obszarze elektrowni konwencjonalnych oraz działalność serwisowo - remontowa bezpośrednio związana z wytwarzaniem energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych.

Na segment CHP (Skojarzonego Wytwarzania Energii Elektrycznej i Cieplnej) składa się działalność wytwórcza prowadzona za pośrednictwem elektrociepłowni oraz działalność polegająca na dystrybucji ciepła.

Na segment sprzedaż składa się działalność związana z handlem energią elektryczną oraz obsługą klienta prowadzona przez spółki ENERGA – OBRÓT SA i ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o. oraz usługi oświetlenia świadczone przez spółkę ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.

Na segment usługi składa się obsługa księgowa i kadrowo – płacowa, działalność teleinformatyczna, zarządzanie projektami inwestycyjnymi, zaopatrzenie oraz wytwarzanie i handel biopaliwami.

Pozostała działalność obejmuje ośrodki hotelarsko – szkoleniowe oraz usługi transportowe. Do segmentu pozostałe zakwalifikowano także jednostkę dominującą.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2011 rok zaprezentowano dane dla następujących segmentów: dystrybucja energii elektrycznej, obrót energią i obsługa klienta, wytwarzanie energii (w tym w elektrowniach wodnych) i pozostałe.

Na segment dystrybucja energii elektrycznej składała się działalność polegająca na dystrybucji energii elektrycznej przez Operatora Systemu Dystrybucyjnego – ENERGA – OPERATOR SA, a także działalność bezpośrednio związana z działalnością dystrybucyjną prowadzona przez inne spółki.

Na segment obrót energią i obsługa klienta składała się działalność związana z handlem energią elektryczną oraz obsługą klienta prowadzona przez spółki ENERGA – OBRÓT SA oraz ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.

Na segment wytwarzanie energii składała się działalność wytwórcza prowadzona za pośrednictwem elektrowni konwencjonalnej, elektrowni wodnych oraz elektrociepłowni.

Pozostała działalność obejmowała przede wszystkim oświetlenie uliczne, dystrybucję ciepła, wykonawstwo sieciowe, zaopatrzenie, ośrodki szkoleniowe oraz działalność transportową i teleinformatyczną. Do segmentu pozostałe zakwalifikowano także jednostkę dominującą.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2010 rok zaprezentowano dane dla następujących segmentów: dystrybucja energii elektrycznej i cieplnej i usługi wspierające OSD, elektrownie systemowe oraz elektrociepłownie, elektrownie wodne, obrót energią, obsługa klienta, oświetlenie oraz pozostałe.

Aktywa, zobowiązania oraz przychody i koszty prezentowane dla poszczególnych segmentów nie uwzględniały wyłączeń transakcji wzajemnych między spółkami Grupy działającymi w obrębie jednego segmentu. Wszystkie eliminacje transakcji wzajemnych między spółkami Grupy prezentowane były jako wyłączenia i korekty konsolidacyjne.

Pozostałe informacje dotyczące segmentów uwzględniały wszystkie eliminacje transakcji wzajemnych między spółkami Grupy.

Na segment dystrybucja składała się działalność polegająca na dystrybucji energii elektrycznej przez Operatora Systemu Dystrybucyjnego (OSD) – ENERGA – OPERATOR SA i spółki wspierające OSD oraz dystrybucji energii cieplnej przez ENERGA Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o. o.

Na segment obrót składała się działalność związana z handlem energią elektryczną, prowadzona głównie przez ENERGA – OBRÓT SA.

Na segment obsługa klienta składała się działalność związana z obsługą klientów, prowadzona przez ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.

Na segment wytwarzanie składała się działalność wytwórcza prowadzona za pośrednictwem elektrowni konwencjonalnej, elektrowni wodnych oraz elektrociepłowni. Segment wytwarzanie składał się z dwóch podsegmentów: elektrownie systemowe oraz elektrociepłownie i elektrownie wodne.

Na podsegment elektrownie systemowe oraz elektrociepłownie składała się działalność wytwórcza prowadzona za pośrednictwem elektrowni konwencjonalnej oraz elektrociepłowni. Na podsegment elektrownie wodne składała się działalność wytwórcza prowadzona za pośrednictwem elektrowni wodnych.

Na segment oświetlenie składała się działalność w zakresie oświetlenia ulic, dróg oraz innych terenów publicznych, dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej dla celów oświetleniowych, a także budowy, konserwacji i eksploatacji urządzeń oświetleniowych.

Pozostała działalność obejmowała przede wszystkim ośrodki szkoleniowe oraz działalność teleinformatyczną. Do segmentu pozostałe zakwalifikowano także jednostkę dominującą.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Przychody i koszty finansowe są prezentowane na poziomie segmentów w ujęciu netto, ponieważ w ten sposób są analizowane przez Zarząd.

Zobowiązania finansowe obejmują zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji.

Jako nakłady inwestycyjne ujęte są zakupy rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych oraz nakłady związane z przygotowaniem inwestycji.

Grupa nie prezentuje informacji w podziale na segmenty geograficzne, gdyż jej działalność prowadzona na rzecz klientów zagranicznych nie ma znaczącego wpływu na wyniki Grupy jako całości.

W poniższych tabelach przedstawione zostało przyporządkowanie do poszczególnych segmentów branżowych przychodów i kosztów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku oraz aktywów i zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku wraz z danymi porównywalnymi przekształconymi zgodnie z nowym podziałem segmentów oraz zasadami prezentacji wyłączeń transakcji wzajemnych:

31 grudnia 2012 roku	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż	CHP	Elektrownie systemowe	Odnawialne źródła energii	Usługi	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	841 792 088,53	9 265 967 389,82	128 545 963,38	641 439 235,02	170 527 343,10	94 956 803,54	33 570 139,69	11 176 798 963,08	-	11 176 798 963,08
Sprzedaż między segmentami	2 786 385 670,85	645 717 121,38	29 067 672,37	397 016 295,71	181 063 942,57	557 843 998,12	75 376 657,05	4 672 471 358,05	(4 672 471 358,05)	-
Przychody segmentu ogółem	**3 628 177 759,38**	**9 911 684 511,20**	**157 613 635,75**	**1 038 455 530,73**	**351 591 285,67**	**652 800 801,66**	**108 946 796,74**	**15 849 270 321,13**	**(4 672 471 358,05)**	**11 176 798 963,08**
EBITDA	1 224 626 186,55	264 467 378,07	4 194 473,92	(107 420 179,34)	261 399 727,04	24 012 341,37	(74 800 476,79)	1 596 479 450,82	32 766 189,18	1 629 245 639,99
Zysk/ strata z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami/ kosztami finansowymi	618 095 981,84	239 905 376,65	(3 941 044,40)	(167 582 753,70)	229 534 528,76	10 463 115,85	(81 799 326,62)	844 675 878,38	61 330 883,12	906 006 761,50
Przychody/ koszty finansowe netto	(212 414 493,96)	8 097 701,23	(930 968,55)	(3 026 848,08)	7 387 003,38	719 645,26	626 453 984,56	426 286 023,84	(706 174 375,16)	(279 888 351,32)
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	214 637,16	214 637,16
Zysk/ strata przed opodatkowaniem	**405 681 487,88**	**248 003 077,88**	**(4 872 012,95)**	**(170 609 601,78)**	**236 921 532,14**	**11 182 761,11**	**544 654 657,94**	**1 270 961 902,22**	**(644 628 854,88)**	**626 333 047,34**
Podatek dochodowy	78 766 832,22	56 231 886,50	(813 933,80)	(8 063 949,35)	46 251 146,66	200 648,21	(5 959 009,66)	166 613 620,78	(65 870,13)	166 547 750,65
Strata netto z działalności zaniechanej i zbycia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	(3 364 820,10)	(3 364 820,10)	-	(3 364 820,10)
Zysk/ strata netto za rok obrotowy	**326 914 655,66**	**191 771 191,38**	**(4 058 079,15)**	**(162 545 652,43)**	**190 670 385,48**	**10 982 112,90**	**547 248 847,50**	**1 100 983 461,34**	**(644 562 984,75)**	**456 420 476,59**
Aktywa i zobowiązania										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	702 427 041,75	247 751 029,93	89 104 242,23	61 195 290,40	246 300 074,14	31 891 536,00	690 389 021,03	2 069 058 235,48	-	2 069 058 235,48
Aktywa ogółem	**11 245 093 616,59**	**2 387 365 718,19**	**446 716 921,97**	**1 016 330 218,03**	**736 446 674,87**	**335 057 535,74**	**9 389 415 280,64**	**25 556 425 966,03**	**(10 643 653 227,36)**	**14 912 772 738,67**
Zobowiązania finansowe	3 058 362 720,58	2 365 356,25	143 036 967,09	144 629 859,24	90 500 405,45	1 504 136,21	4 015 479 317,38	7 455 878 762,20	(3 960 882 740,32)	3 494 996 021,88
Zobowiązania ogółem	**5 524 907 398,53**	**1 358 496 874,32**	**210 940 295,32**	**439 244 590,30**	**158 555 761,18**	**192 131 325,45**	**4 357 225 049,98**	**12 241 501 295,08**	**(5 047 251 022,18)**	**7 194 250 272,90**
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne	1 371 846 515,66	30 406 805,32	135 019 945,36	212 654 436,65	67 009 071,59	51 965 713,35	38 963 152,95	1 907 865 640,88	(59 015 953,72)	1 848 849 687,16
Amortyzacja	606 530 204,71	24 562 001,42	8 135 518,32	60 162 574,36	31 865 198,28	13 549 225,52	6 998 849,83	751 803 572,44	(28 564 693,95)	723 238 878,49
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	282 229,90	(93 678,34)	1 149 509,21	122 582 711,42	-	(167 659,62)	199 160,50	123 952 273,07	(980,90)	123 951 292,17

31 grudnia 2011 roku (przekształcone)	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż	CHP	Elektrownie systemowe	Odnawialne źródła energii	Usługi	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	615 661 679,50	8 721 986 546,31	122 337 266,48	578 685 841,55	187 834 921,11	108 709 446,81	32 789 200,32	10 368 004 902,08	-	10 368 004 902,08
Sprzedaż między segmentami	2 684 138 519,30	705 802 508,13	27 202 112,21	639 565 403,44	270 343 059,87	461 296 290,70	87 598 552,30	4 875 946 445,95	(4 875 946 445,95)	-
Przychody segmentu ogółem	**3 299 800 198,80**	**9 427 789 054,44**	**149 539 378,69**	**1 218 251 244,99**	**458 177 980,98**	**570 005 737,51**	**120 387 752,62**	**15 243 951 348,03**	**(4 875 946 445,95)**	**10 368 004 902,08**
EBITDA	924 192 320,07	167 510 352,87	10 420 281,13	115 984 841,07	372 148 177,77	2 054,26	(41 338 431,37)	1 548 919 595,80	(29 218 986,19)	**1 519 700 609,61**
Zysk/ strata z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami/ kosztami finansowymi	387 604 894,42	139 825 645,41	3 874 083,78	62 791 702,59	337 566 495,49	(6 343 176,22)	(49 965 706,78)	875 353 938,69	(12 438 692,07)	862 915 246,62
Przychody/ koszty finansowe netto	(33 805 477,46)	26 107 993,03	2 047 499,37	3 343 343,65	11 480 583,16	3 924 528,61	796 186 508,28	809 284 978,64	(774 074 731,70)	35 210 246,94
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	1 077 365,06	1 077 365,06
Zysk/ strata przed opodatkowaniem	**353 799 416,96**	**165 933 638,44**	**5 921 583,15**	**66 135 046,24**	**349 047 078,65**	**(2 418 647,61)**	**746 220 801,50**	**1 684 638 917,33**	**(785 436 058,71)**	**899 202 858,62**
Podatek dochodowy	75 575 723,30	35 543 725,23	1 391 195,62	12 978 018,61	61 015 356,29	3 530 087,21	5 163 089,58	195 197 195,84	1 416 114,04	196 613 309,88
Zysk/ strata netto za rok obrotowy	**278 223 693,66**	**130 389 913,21**	**4 530 387,53**	**53 157 027,63**	**288 031 722,36**	**(5 948 734,82)**	**741 057 711,92**	**1 489 441 721,49**	**(786 852 172,75)**	**702 589 548,74**
Aktywa i zobowiązania										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	782 752 365,25	251 361 995,75	32 002 427,44	144 042 709,55	366 025 735,41	55 106 001,22	145 982 942,07	1 777 274 176,69	-	1 777 274 176,69
Aktywa ogółem	**9 831 512 598,49**	**2 226 594 915,82**	**220 108 622,99**	**1 146 980 287,13**	**838 217 561,27**	**295 075 419,71**	**7 304 540 643,78**	**21 863 030 049,19**	**(8 177 747 050,05)**	**13 685 282 999,14**
Zobowiązania finansowe	1 908 664 235,06	4 862 057,80	2 053 807,83	33 699 698,87	70 176 644,74	14 613 860,51	1 893 225 193,31	3 927 295 498,12	(1 978 094 282,87)	1 949 201 215,25
Zobowiązania ogółem	**4 180 493 909,71**	**1 477 430 153,07**	**75 380 362,10**				**2 134 659 654,02**	**8 656 825 791,06**	**(2 857 053 202,66)**	**5 799 772 588,40**
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne	1 218 692 298,21	30 150 845,28	55 878 601,28	92 197 917,68	52 622 625,66	15 449 980,39	67 662 643,88	1 532 654 912,38	(87 152 185,37)	1 445 502 727,01
Amortyzacja	536 587 425,65	27 684 707,46	6 546 197,35	53 193 138,48	34 581 682,28	6 345 230,48	8 627 275,41	673 565 657,11	(16 780 294,12)	656 785 362,99
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	235 451,25	(157 665,41)	671 821,58	-	66 356,00	80 569,04	-	896 532,46	-	896 532,46

31 grudnia 2010 roku (przekształcone)	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż	CHP	Elektrownie systemowe	Odnawialne źródła energii	Usługi	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	488 320 655,73	7 687 591 390,04	138 627 549,86	685 489 387,56	321 680 577,23	111 795 615,16	34 255 078,05	9 467 760 253,63	-	9 467 760 253,63
Sprzedaż między segmentami	2 642 080 067,63	530 875 022,19	28 403 529,43	174 432 290,61	258 558 324,60	346 363 918,33	104 679 202,78	4 085 392 355,57	(4 085 392 355,57)	-
Przychody segmentu ogółem	**3 130 400 723,36**	**8 218 466 412,23**	**167 031 079,29**	**859 921 678,17**	**580 238 901,83**	**458 159 533,49**	**138 934 280,83**	**13 553 152 609,20**	**(4 085 392 355,57)**	**9 467 760 253,63**
EBITDA	650 793 862,37	242 677 480,37	10 152 175,54	97 214 753,78	483 566 706,92	5 294 401,06	(763 848,41)	1 488 935 531,63	(81 347 722,07)	1 407 587 809,56
Zysk/ strata z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami/ kosztami finansowymi	158 340 826,11	218 435 448,60	2 380 507,14	41 839 369,54	446 736 443,57	(425 634,70)	(20 007 773,52)	847 299 186,74	(31 129 380,64)	816 169 806,10
Przychody/ koszty finansowe netto	(77 045 593,80)	32 098 042,72	1 872 751,23	(3 617 647,47)	13 500 236,89	3 024 987,33	384 857 812,67	354 690 589,57	(375 918 836,94)	(21 228 247,37)
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	668 319,37	668 319,37
Zysk/ strata przed opodatkowaniem	**81 295 232,31**	**250 533 491,32**	**4 253 258,37**	**38 221 722,07**	**460 236 680,46**	**2 599 352,63**	**364 850 039,15**	**1 201 989 776,31**	**(406 379 898,21)**	**795 609 878,10**
Podatek dochodowy	19 999 397,49	51 212 913,16	6 477 440,97	6 545 449,23	87 853 780,84	936 553,54	(2 815 191,00)	170 210 344,23	782 533,25	170 992 877,48
Strata netto z działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-	(378 008,92)	(378 008,92)	-	(378 008,92)
Zysk/ strata netto za rok obrotowy	**61 295 834,82**	**199 320 578,16**	**(2 224 182,60)**	**31 676 272,84**	**372 382 899,62**	**1 662 799,09**	**367 287 221,23**	**1 031 401 423,16**	**(407 162 431,46)**	**624 238 991,70**
Aktywa i zobowiązania										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	235 954 604,30	367 949 844,57	79 302 055,02	128 030 444,52	386 939 364,37	37 796 123,86	447 582 479,13	1 683 554 915,77	-	1 683 554 915,77
Aktywa ogółem	**8 687 599 771,47**	**2 083 837 038,90**	**204 585 463,59**	**951 863 669,54**	**869 411 961,38**	**250 217 301,73**	**6 877 999 267,38**	**19 925 514 473,99**	**(7 285 371 051,70)**	**12 640 143 422,29**
Zobowiązania finansowe	1 092 219 844,99	6 631 999,81	4 676 394,79	40 000 000,00	7 899 995,25	20 516 659,43	998 960 536,37	2 170 905 430,64	(1 094 499 746,78)	1 076 405 683,86
Zobowiązania ogółem	**3 405 820 569,41**	**1 465 239 904,16**	**62 298 252,43**	**363 100 361,78**	**149 461 682,43**	**149 477 686,98**	**1 256 503 134,27**	**6 851 901 591,46**	**(2 125 358 754,37)**	**4 726 542 837,09**
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne	997 131 091,44	20 917 609,62	7 417 311,91	113 726 065,03	57 955 227,40	7 347 728,77	41 060 940,89	1 245 555 975,06	(82 870 920,98)	1 162 685 054,08
Amortyzacja	492 453 036,26	24 242 031,77	7 771 668,40	55 375 384,24	36 830 263,35	5 720 035,76	19 243 925,11	641 636 344,89	(50 218 341,43)	591 418 003,46
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	730 276,20	(419 114,69)	422 552,79	48 268 724,81	7 731 791,63	61 722,22	(37 459,02)	56 758 493,94	(48 692,82)	56 709 801,12

11. Przychody i koszty

11.1. Pozostałe przychody operacyjne

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Dotacje	6 805 217,65	5 534 647,38	3 726 163,48
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	1 384 902,23	1 622 549,81	3 991 491,33
Rozwiązanie rezerw bilansowych (np. sprawy sądowe)	64 990 992,82	48 100 828,79	18 060 779,05
Otrzymane kary, grzywny, odszkodowania	35 539 782,91	15 763 845,43	18 914 039,22
Zwrot podatków	662 435,04	516 016,85	510 848,33
Zwrot kosztów postępowania sądowego	6 087 982,81	4 222 921,40	3 123 517,00
Umorzone zobowiązania	-	352 802,93	309 714,93
Przychody dotyczące nielegalnego poboru energii	5 296 336,69	3 879 784,63	7 892 544,19
Przychody ze sprzedaży praw do emisji CO2	-	-	5 973 051,00
Sprawa sporna z PSE SA	-	62 737 569,94	-
Pozostałe	14 153 848,95	11 735 246,86	6 658 771,50
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	**134 921 499,10**	**154 466 214,02**	**69 160 920,03**

11.2. Pozostałe koszty operacyjne

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Strata ze zbycia/ likwidacja rzeczowych aktywów trwałych/ wartości niematerialnych	16 532 038,84	23 741 062,21	9 007 151,14
Darowizny	2 417 727,13	4 534 015,38	7 057 860,98
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	1 841 590,18	4 412 815,34	233 872,46
Utworzenie rezerw bilansowych	64 945 540,66	61 770 370,50	51 216 691,03
Sprawa sporna z PSE SA	62 514 169,94	-	-
Koszty odpraw restrukturyzacyjnych dla pracowników	60 428 236,36	129 479 290,21	119 983 340,85
Odszkodowania	2 828 589,33	25 359 217,42	12 579 611,90
Koszty postępowania spornego	2 239 189,71	4 483 774,07	3 991 450,64
Koszty działalności socjalnej	476 895,29	770 422,92	858 989,07
Koszty usuwania szkód losowych	23 675 522,02	23 250 743,89	13 870 978,62
Koszty dotyczące nielegalnego poboru energii	1 915 974,07	1 092 624,53	2 673 892,67
Pozostałe	10 961 440,26	19 425 472,79	5 016 391,77
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	**250 776 913,79**	**298 319 809,26**	**226 490 231,13**

Więcej informacji na temat sprawy spornej między spółką zależną ENERGA – OPERATOR SA a PSE SA zamieszczono w nocie 42.

11.3. Przychody finansowe

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	**75 269 074,10**	**199 840 148,27**	**81 771 935,16**
Przychody odsetkowe	74 767 445,38	160 388 362,61	73 230 486,93
Przychody z tytułu dywidendy	78 162,00	828 587,44	362 464,72
Aktualizacja wartości aktywów finansowych (w tym rozwiązanie odpisów aktualizujących aktywa finansowe)	162 944,98	1 740 460,66	7 933 332,59
Różnice kursowe	17 927,54	1 200 518,90	245 650,92
Zysk ze zbycia inwestycji	242 594,20	35 682 218,66	-
Pozostałe przychody finansowe, w tym:	**3 927 837,43**	**8 107 276,18**	**714 641,36**
Odsetki od należności budżetowych	31 998,00	697 795,00	36 852,40
Pozostałe	3 895 839,43	7 409 481,18	677 788,96
Razem	**79 196 911,53**	**207 947 424,45**	**82 486 576,52**

11.4. Koszty finansowe

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	**247 791 929,72**	**111 160 276,34**	**41 714 297,99**
Koszty odsetkowe	179 580 903,03	102 473 137,25	41 153 415,49
Aktualizacja wartości aktywów finansowych (w tym utworzenie odpisów aktualizujących)	47 724 705,71	4 314 898,49	14 764,56
Różnice kursowe	1 359 184,14	88 830,78	546 117,94
Strata ze zbycia inwestycji	19 127 136,84	4 283 409,82	-
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	**111 293 333,13**	**61 576 901,17**	**62 000 525,90**
Odsetki aktuarialne i inne odsetki	45 469 421,84	53 313 329,36	53 683 796,61
Odsetki od zobowiązań budżetowych	414 880,90	454 528,91	1 433 321,35
Sprawa sporna z PSE SA	62 986 774,47	-	-
Pozostałe	2 422 255,92	7 809 042,90	6 883 407,94
Razem	**359 085 262,85**	**172 737 177,51**	**103 714 823,89**

11.5. Koszty działalności według rodzaju

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Koszty według rodzaju			
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	723 238 878,49	656 785 362,99	591 418 003,46
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	123 951 292,17	896 532,46	56 709 801,12
Zużycie materiałów i energii	1 016 462 709,81	1 131 184 065,40	1 015 438 615,91
Usługi obce	1 218 637 067,31	1 199 382 939,68	1 110 366 079,86
Podatki i opłaty	277 722 371,76	260 241 620,42	244 269 777,28
Koszty świadczeń pracowniczych	999 728 252,34	1 097 035 165,04	1 051 280 094,72
Odpis aktualizujący zapasy	(6 461 553,17)	6 998 379,57	541 926,55
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	66 110 145,00	36 088 007,33	27 844 175,38
Pozostałe koszty rodzajowe	83 838 149,54	75 098 580,16	81 005 529,71
Koszty według rodzaju, razem	**4 503 227 313,25**	**4 463 710 653,05**	**4 178 874 003,99**
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	(10 696 690,24)	(20 541 545,71)	(54 306 632,39)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	(152 861 595,46)	(244 255 723,25)	(117 334 351,49)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(247 540 477,90)	(187 903 647,62)	(109 249 130,02)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(375 341 228,01)	(414 277 517,92)	(329 753 904,04)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	5 815 267 759,34	5 162 322 676,13	4 487 028 116,32
Koszt własny sprzedaży	**9 532 055 080,98**	**8 759 054 894,68**	**8 055 258 102,37**

Jak opisano w nocie 9.29 niniejszego sprawozdania, sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku Grupa zmieniła zasady rachunkowości dotyczące ujmowania zysków

i strat aktuarialnych z wyceny programów określonych świadczeń oraz kosztów przeszłego zatrudnienia, a także zmieniła prezentację wybranych pozycji przychodów i kosztów. W celu zachowania porównywalności odpowiednie pozycje kosztów rodzajowych za okres zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2011 roku zostały odpowiednio przekształcone.

11.6. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w rachunku zysków i strat

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	**822 124 178,64**	**641 742 223,45**	**624 879 190,92**
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	645 698 667,92	601 696 499,14	553 808 884,47
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	123 936 935,99	638 799,08	56 504 453,42
Amortyzacja wartości niematerialnych	51 536 170,09	38 755 982,14	14 007 747,72
Odpis aktualizujący wartości niematerialne	16 577,27	188 842,39	-
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	736 666,87	462 100,70	558 105,31
Odpisy aktualizujące nieruchomości inwestycyjne	199 160,50	-	-
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	**5 097 907,17**	**2 768 188,89**	**2 250 508,51**
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	3 291 751,04	1 862 607,73	1 365 328,83
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	(2 221,09)	68 890,99	-
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 808 377,22	836 690,17	885 179,68
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	**20 167 245,35**	**13 171 483,11**	**20 138 720,64**
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	16 342 756,50	7 380 194,48	9 106 473,42
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	-	-	85 347,70
Amortyzacja wartości niematerialnych	3 811 306,97	5 778 106,75	10 826 899,52
Odpis aktualizujący wartości niematerialne	-	-	120 000,00
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	13 181,88	13 181,88	-
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne	-	-	**1 762 853,74**

11.7 Koszty świadczeń pracowniczych

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Wynagrodzenia	675 400 897,48	794 356 603,08	764 075 083,18
Koszty ubezpieczeń społecznych	102 538 132,02	127 852 768,16	134 392 102,97
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe	72 860 204,21	30 316 954,72	5 467 605,43
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	148 929 018,63	144 508 839,08	147 345 303,14
Taryfa energetyczna - koszty bieżące	*11 599 792,35*	*22 260 536,33*	*21 059 562,60*
ZFŚS - odpisy za bieżący rok obrotowy	*48 379 149,87*	*45 324 652,56*	*45 116 089,00*
Pracowniczy Program Emerytalny	*34 051 487,24*	*42 332 073,27*	*35 136 187,25*
Ubezpieczenia dodatkowe	*1 774 517,71*	*2 242 260,82*	*1 432 342,06*
Szkolenia pracownicze	*13 087 570,42*	*11 129 843,20*	*9 326 175,89*
Wydatki związane z BHP	*8 786 622,16*	*10 233 336,18*	*8 831 813,06*
Pozostałe	*31 249 878,88*	*10 986 136,72*	*26 443 133,28*
Koszty świadczeń pracowniczych	**999 728 252,34**	**1 097 035 165,04**	**1 051 280 094,72**

12. Podatek dochodowy

12.1. Obciążenia podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku przedstawiają się następująco:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Rachunek zysków i strat			
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	223 490 833,98	257 965 303,25	216 242 538,04
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(5 116 908,85)	9 694 423,87	1 990 299,68
Zryczałtowany podatek dochodowy od otrzymanych dywidend	-	146 015,00	-
Odroczony podatek dochodowy	(51 826 174,48)	(71 192 432,24)	(47 239 960,24)
Obciążenie podatkowe wykazywane w rachunku zysków i strat	**166 547 750,65**	**196 613 309,88**	**170 992 877,48**
Zestawienie całkowitych dochodów			
Podatek dochodowy	7 122 031,01	(9 144 268,66)	783 720,49
Korzyść podatkowa/ (obciążenie podatkowe) wykazane w zestawieniu całkowitych dochodów	**7 122 031,01**	**(9 144 268,66)**	**783 720,49**

W zakresie podatku dochodowego Grupa co do zasady podlegała w latach 2010 - 2012 przepisom ogólnym. Za wyjątkiem Podatkowej Grupy Kapitałowej utworzonej w kwietniu 2012 roku przez spółkę zależną ENERGA – OPERATOR SA (patrz opis w nocie 34), nie wystąpiły inne przypadki, które różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie.

12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy przedstawia się następująco:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Zysk/ (strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	**626 333 047,34**	**899 202 858,62**	**795 609 878,10**
Zysk/ (strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	(3 372 398,01)	-	(378 008,92)
Zysk/ (strata) brutto przed opodatkowaniem	**622 960 649,33**	**899 202 858,62**	**795 231 869,18**
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	**118 362 523,37**	**170 848 543,14**	**151 094 055,14**
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(5 116 908,85)	9 694 423,87	1 990 299,68
Efekt podatkowy przychodów i kosztów trwale niepodatkowych	53 294 558,22	16 070 342,87	17 908 522,66
Podatek według efektywnej stawki podatkowej	**166 540 172,74**	**196 613 309,88**	**170 992 877,48**
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	166 547 750,65	196 613 309,88	170 992 877,48
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej oraz sprzedaży aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(7 577,91)	-	-

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. W latach 2010 – 2012 obowiązywała stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

Rok podatkowy jak i okres, za który sporządzone jest niniejsze sprawozdanie finansowe pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

12.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	**487 329 686,39**	**452 610 928,12**	**382 693 203,27**
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	86 132 885,26	76 497 246,11	58 873 431,31
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	468 153,66	3 278 062,51	2 152 477,93
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością, pożyczek, należności, aktywów finansowych i zobowiązań	36 977 180,64	26 388 664,20	20 972 858,46
nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	74 314 800,47	82 386 118,06	77 339 951,87
od rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	87 197 067,19	90 266 568,46	79 400 946,06
od rezerw na nagrody jubileuszowe	52 327 347,26	40 848 648,24	38 201 517,73
od rezerw na rekultywację składowisk popiołów	1 766 819,50	903 328,40	2 498 287,58
od rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów	58 235,00	5 892 757,45	1 385 309,88
od rezerw z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	40 096 774,75	51 043 005,27	25 328 142,46
od rezerw na restrukturyzację	10 813 461,12	12 187 105,15	8 358 621,69
niewypłacone wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	5 320 072,46	5 664 054,60	4 389 356,75
od pozostałych rezerw bilansowych	48 362 150,86	22 258 580,68	38 932 602,89
naliczone koszty	22 375 354,60	23 322 756,33	11 167 170,42
straty podatkowe	2 551 607,56	4 472 734,64	4 758 972,05
pozostałe	18 567 776,06	7 201 298,02	8 933 556,19
Kompensata	**(277 459 319,37)**	**(281 223 235,51)**	**(266 686 499,68)**
Aktywa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu odpisu aktualizującego i kompensaty	**209 870 367,02**	**171 387 692,61**	**116 006 703,59**

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	**797 145 546,55**	**806 804 569,72**	**820 193 568,72**
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialanych	739 114 886,08	727 161 246,91	738 648 340,82
naliczone przychody	34 223 295,57	34 201 087,62	30 106 543,54
różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	7 825 610,65	17 992 895,30	13 901 411,23
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością, pożyczek, należności, aktywów finansowych i zobowiązań	15 191 004,22	27 071 026,27	35 987 158,24
pozostałe	790 750,03	378 313,62	1 550 114,89
Kompensata	**(277 459 319,37)**	**(281 223 235,51)**	**(266 686 499,68)**
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	**519 686 227,18**	**525 581 334,21**	**553 507 069,04**

Zmiany aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego przedstawia poniższa tabela:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Aktywa na odroczony podatek dochodowy przed odpisem			
Bilans otwarcia:	**452 610 928,12**	**382 693 203,27**	**331 264 946,82**
Zwiększenia	184 971 096,34	128 939 199,88	87 936 625,37
ujęte w wyniku finansowym	173 160 760,80	119 794 931,22	87 936 625,37
ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	11 810 335,54	9 144 268,66	-
Zmniejszenia	(150 252 338,07)	(59 021 475,03)	(36 508 368,92)
ujęte w wyniku finansowym	(131 389 649,48)	(59 021 475,03)	(37 292 089,41)
ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	(18 862 688,59)	-	783 720,49
Bilans zamknięcia	**487 329 686,39**	**452 610 928,12**	**382 693 203,27**
Kompensata	**(277 459 319,37)**	**(281 223 235,51)**	**(266 686 499,68)**
Aktywa na odroczony podatek dochodowy po uwzględnieniu odpisu aktualizującego na koniec okresu	**209 870 367,02**	**171 387 692,61**	**116 006 703,59**
Rezerwy na odroczony podatek dochodowy			
Bilans otwarcia:	**806 804 569,72**	**820 193 568,72**	**805 322 294,42**
Korekty bilansu otwarcia	-	-	**9 899 257,60**
Bilans otwarcia po korektach	**806 804 569,72**	**820 193 568,72**	**815 221 552,02**
Zwiększenia	39 900 452,68	239 567 724,98	48 449 797,29
ujęte w wyniku finansowym	39 830 774,72	239 567 724,98	48 449 797,29
ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	69 677,96	-	-
Zmniejszenia	(49 559 475,85)	(252 956 723,98)	(43 477 780,59)
ujęte w wyniku finansowym	(49 559 475,85)	(252 956 723,98)	(43 477 780,59)
Bilans zamknięcia	**797 145 546,55**	**806 804 569,72**	**820 193 568,72**
Kompensata	**(277 459 319,37)**	**(281 223 235,51)**	**(266 686 499,68)**
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy na koniec okresu	**519 686 227,18**	**525 581 334,21**	**553 507 069,04**

13. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy (spółki) zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów. Fundusze Spółek Grupy Kapitałowej ENERGA SA nie posiadają rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszy jest subsydiowanie działalności socjalnej poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy, udzielanie pożyczek pracownikom oraz subsydiowanie pozostałych kosztów socjalnych jak np.: dopłaty do wypoczynku pracowników.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały na poziomie jednostki aktywa swoich Funduszy ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosi 167 tys. zł, wykazane jako pozostałe aktywa krótkoterminowe, na dzień 31 grudnia 2011 wynosiło 440 tys. zł, wykazane jako pozostałe zobowiązania krótkoterminowe, na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiło 28 tys. zł, wykazane jako pozostałe aktywa krótkoterminowe.

Tabela poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

Tytuł	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Pożyczki udzielone pracownikom	18 991 629,35	22 562 055,58	26 664 434,08
Środki pieniężne	6 202 308,50	6 797 962,31	5 753 361,13
Zobowiązania z tytułu Funduszu	25 026 668,24	29 800 091,86	32 389 808,57
Saldo po skompensowaniu	**167 269,61**	**(440 073,97)**	**27 986,64**
Odpisy na Fundusz w okresie	48 379 149,87	45 324 652,56	45 116 089,00

14. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2012 roku	**89 877 929,53**	**8 327 108 630,49**	**2 674 620 157,18**	**208 081 377,74**	**351 129 810,54**	**674 573 366,40**	**12 325 391 271,88**
Zakup bezpośredni *	38 045 404,90	6 314 253,28	8 476 643,09	9 127 235,07	3 410 328,10	1 586 286 826,11	1 651 660 690,55
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	4 501 813,09	830 747 090,03	407 445 269,24	32 230 305,79	101 941 243,35	(1 376 865 721,50)	-
Sprzedaż, zbycie	(379 358,41)	(7 509 605,26)	(8 749 467,43)	(4 689 844,99)	(5 372 160,68)	(126 465,95)	(26 826 902,72)
Likwidacja	-	(7 231 496,32)	(9 274 931,84)	(390 589,98)	(11 056 289,16)	(1 099 527,62)	(29 052 834,92)
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	(94 362,14)	(18 062,36)	-	-	(112 424,50)
Przemieszczenia między grupami	(14 490 274,81)	(13 157 514,51)	(4 143 890,25)	(728 531,09)	(3 425 855,06)	33 585 147,85	(2 360 917,87)
Nieodpłatne otrzymanie	-	3 547 289,44	80 700,00	-	-	-	3 627 989,44
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	(411 573,00)	(411 573,00)
Przeniesienie z aktywów inwestycyjnych	80 891,94	936 168,34	-	-	-	2 936 215,80	3 953 276,08
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	18 598 132,85	18 598 132,85
Przeniesienie do działalności zaniechanej	(1 051 500,00)	(8 249 857,60)	(145 615,00)	-	(81 040,80)	-	(9 528 013,40)
Nabycie spółki zależnej	189 900,00	388 310,54	3 131 830,53	-	658,25	409 553,23	4 120 252,55
Pozostałe zmiany wartości	263 363,89	(242 531,56)	(1 243 910,35)	(101 692,06)	(43 636,93)	(1 698 815,94)	(3 067 222,95)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2012 roku	**117 038 170,13**	**9 132 650 736,87**	**3 070 102 423,03**	**243 510 198,12**	**436 503 057,61**	**936 187 138,23**	**13 935 991 723,99**
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2012	**-**	**(2 170 224 144,49)**	**(782 628 193,81)**	**(82 333 477,42)**	**(138 827 740,83)**	**(714 264,91)**	**(3 174 727 821,46)**
Amortyzacja za okres	-	(405 226 991,17)	(178 324 476,07)	(34 122 488,73)	(47 659 219,49)	-	(665 333 175,46)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(395 116,38)	(11 638 467,24)	(1 101 818,01)	(29 320,40)	(118 806,58)	(119 921 000,41)	(133 204 529,02)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	562 103,18	248 067,34	-	30 162,20	66 356,00	906 688,72
Sprzedaż, zbycie	-	1 416 229,07	6 075 662,48	4 009 387,92	3 779 418,03	-	15 280 697,50
Likwidacja	-	3 497 546,30	5 871 620,55	289 644,56	7 324 589,97	-	16 983 401,38
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	237 170,69	2 019 975,40	49 356,46	-	26 584,75	-	2 333 087,30
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	94 362,14	18 062,36	-	-	112 424,50
Przemieszczenia między grupami	-	11 384 699,88	(8 924 741,50)	(102 211,86)	3 171,35	-	2 360 917,87
Nabycie spółki zależnej	-	-	(185 821,32)	-	-	-	(185 821,32)
Przekazanie na aktywa inwestycyjne	-	(32 931,46)	-	-	-	-	(32 931,46)
Pozostałe zmiany wartości	-	(19 293,34)	335 147,97	101 692,05	14 069,32	-	431 616,00
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2012 roku	**(157 945,69)**	**(2 568 261 273,87)**	**(958 490 833,77)**	**(112 168 711,52)**	**(175 427 771,28)**	**(120 568 909,32)**	**(3 935 075 445,45)**
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2012 roku	**89 877 929,53**	**6 156 884 486,00**	**1 891 991 963,37**	**125 747 900,32**	**212 302 069,71**	**673 859 101,49**	**9 150 663 450,42**
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2012 roku	**116 880 224,44**	**6 564 389 463,00**	**2 111 611 589,26**	**131 341 486,60**	**261 075 286,33**	**815 618 228,91**	**10 000 916 278,54**

** w tym rzeczowe aktywa trwałe wytworzone we własnym zakresie w kwocie 89 274 013,47*

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2011 roku	**70 038 338,04**	**7 737 203 457,72**	**2 400 547 041,49**	**172 491 478,23**	**314 048 999,90**	**374 722 907,92**	**11 069 052 223,30**
Zakup bezpośredni *	17 860 988,26	5 989 270,71	11 316 569,66	17 413 941,73	1 889 519,95	1 268 563 634,93	1 323 033 925,24
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	2 296 992,84	607 854 705,22	295 088 482,38	29 067 570,33	50 026 772,58	(984 334 523,35)	-
Sprzedaż, zbycie	(250 215,78)	(13 287 091,28)	(8 093 969,18)	(8 697 249,91)	(3 896 531,15)	(596 156,04)	(34 821 213,34)
Likwidacja	-	(4 619 552,59)	(22 896 135,83)	(2 012 639,65)	(11 653 509,89)	(529 981,26)	(41 711 819,22)
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	(43 200,00)	-	-	(43 200,00)
Przemieszczenia między grupami	-	(6 591 512,72)	(320 651,58)	-	(2 683 068,27)	8 474 774,61	(1 120 457,96)
Nieodpłatne otrzymanie	-	5 013 486,42	245 632,21	-	-	-	5 259 118,63
Przekazanie na aktywa inwestycyjne	(132 061,94)	(1 792 613,06)	-	-	-	(47 480,00)	(1 972 155,00)
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	15 669 854,74	15 669 854,74
Pozostałe zmiany wartości	63 888,11	(2 661 519,93)	(1 266 811,97)	(138 522,99)	3 397 627,42	(7 349 665,15)	(7 955 004,51)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2011 roku	**89 877 929,53**	**8 327 108 630,49**	**2 674 620 157,18**	**208 081 377,74**	**351 129 810,54**	**674 573 366,40**	**12 325 391 271,88**
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2011 roku	**-**	**(1 791 698 986,37)**	**(651 281 091,35)**	**(63 643 063,36)**	**(110 768 285,25)**	**(526 668,58)**	**(2 617 918 094,91)**
Amortyzacja za okres	-	(385 412 807,47)	(157 364 334,49)	(28 381 898,56)	(39 780 260,83)	-	(610 939 301,35)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(658 772,14)	(315 812,24)	(555,23)	(347 220,62)	(187 596,33)	(1 509 956,56)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	327 539,19	267 793,96	4 191,71	202 741,63	-	802 266,49
Sprzedaż, zbycie	-	1 924 142,30	5 373 825,78	7 474 525,62	2 850 780,96	-	17 623 274,66
Likwidacja	-	2 151 589,12	19 453 175,68	1 922 132,84	9 147 498,66	-	32 674 396,30
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	43 200,00	-	-	43 200,00
Przemieszczenia między grupami	-	1 410 556,31	319 303,82	-	(609 402,17)	-	1 120 457,96
Przekazanie na aktywa inwestycyjne	-	250 682,24	-	-	-	-	250 682,24
Pozostałe zmiany wartości	-	1 481 912,33	918 945,03	247 989,56	476 406,79	-	3 125 253,71
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2011 roku	**-**	**(2 170 224 144,49)**	**(782 628 193,81)**	**(82 333 477,42)**	**(138 827 740,83)**	**(714 264,91)**	**(3 174 727 821,46)**
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2011 roku	**70 038 338,04**	**5 945 504 471,35**	**1 749 265 950,14**	**108 848 414,87**	**203 280 714,65**	**374 196 239,34**	**8 451 134 128,39**
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2011 roku	**89 877 929,53**	**6 156 884 486,00**	**1 891 991 963,37**	**125 747 900,32**	**212 302 069,71**	**673 859 101,49**	**9 150 663 450,42**

* w tym rzeczowe aktywa trwałe wytworzone we własnym zakresie w kwocie 238 470 366,26 zł.

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2010 roku	**48 161 948,74**	**7 267 871 985,52**	**2 138 971 078,89**	**138 206 384,97**	**281 210 633,02**	**224 306 942,66**	**10 098 728 973,80**
Zakup bezpośredni *	15 125 911,28	13 744 748,85	29 822 827,98	9 781 342,60	9 392 949,38	985 543 211,21	1 063 410 991,30
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	6 806 986,62	472 847 801,17	241 406 422,02	35 761 265,89	81 121 354,32	(837 943 830,02)	-
Sprzedaż, zbycie	(56 508,60)	(5 760 893,47)	(4 962 409,79)	(8 260 562,66)	(43 115 470,17)	(568 724,34)	(62 724 569,03)
Przemieszczenia między grupami	-	(187 545,08)	134 967,29	(16 647,54)	69 225,33	-	-
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	(14 739,03)	(12 600,00)	-	-	(27 339,03)
Likwidacja	-	(19 173 012,55)	(4 842 205,07)	(3 035 020,71)	(14 754 272,94)	-	(41 804 511,27)
Nieodpłatne otrzymanie	-	6 310 220,27	44 036,02	-	-	-	6 354 256,29
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	(990 729,53)	(990 729,53)
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	4 062 000,00	4 062 000,00
Pozostałe zmiany wartości	-	1 550 153,01	(12 936,82)	67 315,68	124 580,96	314 037,94	2 043 150,77
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2010 roku	**70 038 338,04**	**7 737 203 457,72**	**2 400 547 041,49**	**172 491 478,23**	**314 048 999,90**	**374 722 907,92**	**11 069 052 223,30**
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2010 roku	**-**	**(1 426 928 955,57)**	**(459 913 366,23)**	**(51 999 399,39)**	**(127 688 810,26)**	**(149 708,13)**	**(2 066 680 239,58)**
Amortyzacja za okres	-	(365 051 958,41)	(147 301 452,40)	(20 795 611,80)	(31 820 918,25)	-	(564 969 940,86)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(3 907 114,81)	(51 757 844,59)	(22 061,00)	(26 768,21)	(376 960,45)	(56 090 749,06)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	407 749,48	2 599,96	14 770,16	-	425 119,60
Sprzedaż, zbycie	-	342 861,86	2 391 694,12	6 135 932,52	38 569 258,05	-	47 439 746,55
Przemieszczenia między grupami	-	45 091,27	(41 222,08)	-	(3 869,19)	-	-
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	9 902,92	12 600,00	-	-	22 502,92
Likwidacja	-	3 816 749,80	4 838 768,53	3 022 838,27	9 526 266,18	-	21 204 622,78
Pozostałe zmiany wartości	-	(15 660,51)	84 678,90	38,08	661 786,27	-	730 842,74
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2010 roku	**-**	**(1 791 698 986,37)**	**(651 281 091,35)**	**(63 643 063,36)**	**(110 768 285,25)**	**(526 668,58)**	**(2 617 918 094,91)**
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2010 roku	**48 161 948,74**	**5 840 943 029,95**	**1 679 057 712,66**	**86 206 985,58**	**153 521 822,76**	**224 157 234,53**	**8 032 048 734,22**
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2010 roku	**70 038 338,04**	**5 945 504 471,35**	**1 749 265 950,14**	**108 848 414,87**	**203 280 714,65**	**374 196 239,34**	**8 451 134 128,39**

* w tym rzeczowe aktywa trwałe wytworzone we własnym zakresie w kwocie 95 438 448,23 zł.

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2012 roku, 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosiła odpowiednio 10,6 mln zł, 4 mln zł oraz 0,7 mln zł.

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań została ujawniona w nocie 36.5.

Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe ponoszone przez Grupę finansowane są przez finansowanie celowe, zaciągnięte w związku z realizacją określonych inwestycji. W związku z powyższym Grupa kapitalizuje jedynie koszty finansowania celowego, nie kapitalizując kosztów finansowania ogólnego.

Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych

Ostatni test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z działalnością dystrybucyjną energii elektrycznej Grupa dokonała na dzień 31 grudnia 2011 roku. Przeprowadzona analiza nie wykazała konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych. Na dzień 31 grudnia 2012 r. nie stwierdzono przesłanek wskazujących na konieczność ponownego przeprowadzenia testu na utratę wartości.

Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości w odniesieniu do pozostałych głównych ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU"), obejmujących działalność dystrybucyjną ciepła oraz działalność wytwórczą, poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwanej na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Wartość odzyskiwalna aktywów została ustalona metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2012 – 2017 dla działalności dystrybucyjnej w zakresie energii elektrycznej, dla działalności wytwórczej oraz działalności dystrybucyjnej w zakresie energii cieplnej. Dla działalności dystrybucyjnej ciepła zastosowano stopę dyskontową 7,84%, a dla działalności wytwórczej stopę dyskontową w przedziale 8,44% - 11,02%.

Przeprowadzone testy nie wykazały konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych.

Dodatkowo, w związku z wstrzymaniem projektu Ostrołęka C (patrz opis w nocie 42) przeprowadzono test na utratę wartości aktywów trwałych związanych z jego realizacją.

Analizą objęte zostały aktywa spółki zależnej Elektrownia Ostrołęka SA, utworzonej w celu budowy i eksploatacji nowego bloku energetycznego o mocy ok. 850 - 1000 MWe w Ostrołęce. Wartość odzyskiwalna aktywów została ustalona na podstawie ich wartości godziwej, odpowiadającej wartości rynkowej zbywalnych rzeczowych aktywów trwałych pomniejszonej o koszty sprzedaży. W wyniku przeprowadzonej analizy dokonano odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 122,6 mln zł.

15. Leasing

15.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Opłaty leasingowe do poniesienia na dzień		
	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
W okresie do 1 roku	2 876 054,73	1 843 455,36	3 324 859,91
W okresie od 1 do 5 lat	4 682 198,04	2 286 811,28	2 069 303,22
Powyżej 5 lat	-	-	-
Opłaty leasingowe ogółem	**7 558 252,77**	**4 130 266,64**	**5 394 163,13**

Dodatkowo jednostki wchodzące w skład Grupy posiadają otrzymane nieodpłatnie w drodze decyzji administracyjnej prawa wieczystego użytkowania gruntów (PWUG), które zgodnie z MSR 17 stanowią leasing operacyjny.

Nabyte odpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów Grupa traktuje jako leasing operacyjny, a poniesione wydatki na nabycie PWUG są traktowane jako zapłacone z góry zaliczki na poczet przyszłych opłat, są one rozliczane w czasie przez okres trwania leasingu i prezentowane w bilansie jako wartości niematerialne.

Z tytułu praw wieczystego użytkowania gruntów Grupa ponosi koszty opłat rocznych. Wysokość tych kosztów w ciągu roku zakończonego dnia 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2011 r. i 31 grudnia 2010 r. wyniosła odpowiednio 5,8 mln zł, 5,3 mln zł oraz 1,4 mln zł.

15.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Przyszłe należności z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Opłaty leasingowe do otrzymania na dzień		
	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
W okresie do 1 roku	25 188 047,00	21 738 182,00	22 673 268,90
W okresie od 1 do 5 lat	142 487 585,81	118 588 133,62	103 232 800,00
Powyżej 5 lat	-	-	15 392 500,00
Opłaty leasingowe ogółem	**167 675 632,81**	**140 326 315,62**	**141 298 568,90**

Leasing operacyjny dotyczy urządzeń elektrowni szczytowo – pompowej Żydowo, za pomocą której świadczona jest na rzecz PSE – Operator S.A. (Operator Systemu Przesyłowego – OSP) usługa pracy interwencyjnej, polegająca na dysponowaniu oraz wykorzystaniu elektrowni przez OSP do interwencyjnego równoważenia bilansu mocy czynnej i biernej oraz sterowania rozpływami mocy w sieci elektroenergetycznej Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Usługa obejmuje rezerwę interwencyjną mocy czynnej oraz regulację napięcia i mocy biernej. Majątek wykorzystywany do świadczenia usługi pozostaje w wyłącznej dyspozycji OSP, który ma prawo do dysponowania jednostkami wytwórczymi wchodzącymi w skład elektrowni. Umowa, na podstawie, której świadczona jest usługa wyczerpuje warunki dla rozpoznania w niej leasingu, zdefiniowane w KIMSF4, jednak nie przenosi na OSP całego ryzyka i korzyści związanych z leasingowanym majątkiem.

Kwota łącznych opłat z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako przychód w roku 2012, 2011 oraz 2010 wynosiła odpowiednio 27,0 mln zł, 24,2 mln zł oraz 35,7 mln zł.

15.3. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2012		Rok zakończony 31 grudnia 2011		Rok zakończony 31 grudnia 2010	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	7 303 309,00	6 555 588,11	1 399 401,63	1 384 556,94	9 020 239,45	8 658 608,31
W okresie od 1 do 5 lat	7 643 756,00	7 293 035,79	3 683 136,83	3 570 618,79	1 555 893,19	1 534 691,86
Powyżej 5 lat	-	-	-	-	101 120,44	97 120,44
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	**14 947 065,00**		**5 082 538,46**		**10 677 253,08**	
Minus koszty finansowe	1 098 441,10		127 362,73		386 832,47	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	**13 848 623,90**	**13 848 623,90**	**4 955 175,73**	**4 955 175,73**	**10 290 420,61**	**10 290 420,61**
Krótkoterminowe	6 555 588,11		1 384 556,94		8 658 608,31	
Długoterminowe	7 293 035,79		3 570 618,79		1 631 812,30	

16. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne w spółkach Grupy ENERGA obejmują grunty, prawa wieczystego użytkowania gruntów i budynki, wynajmowane podmiotom trzecim w całości lub w części.

Wartość księgowa nieruchomości inwestycyjnych wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Bilans otwarcia (netto)	**24 552 344,90**	**19 026 164,08**	**26 043 537,30**
Zwiększenia stanu	515 222,31	6 249 496,07	-
Amortyzacja	(749 848,75)	(475 282,58)	(558 105,31)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(2 306 329,20)	-	-
Zmniejszenia stanu	(4 951 399,44)	(248 032,67)	(6 459 267,91)
Bilans zamknięcia (netto)	**17 059 989,82**	**24 552 344,90**	**19 026 164,08**

Przychody z czynszów oraz bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych kształtowały się następująco:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Przychody z czynszów z nieruchomości inwestycyjnych	1 566 090,86	1 934 996,67	2 017 713,29
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie przyniosła przychody z czynszów	848 426,28	1 148 250,07	2 516 931,27
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie nie przyniosła przychodów z czynszów	62 596,88	352 692,90	1 229,00

17. Wartość firmy

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Wartość brutto na początek okresu	**17 609 509,58**	**17 246 353,14**	**17 246 353,14**
Zwiększenia ogółem, w tym:	**11 017 864,33**	**363 156,44**	**-**
nabycie akcji i udziałów jednostki	11 017 864,33	363 156,44	
Zmniejszenia ogółem	**-**	**-**	**-**
Wartość brutto na koniec okresu	**28 627 373,91**	**17 609 509,58**	**17 246 353,14**
Odpis na początek okresu	**-**	**-**	**-**
zwiększenie	-	-	-
zmniejszenie	-	-	-
Odpis na koniec okresu	**-**	**-**	**-**
Wartość netto na początek okresu	**17 609 509,58**	**17 246 353,14**	**17 246 353,14**
Wartość netto na koniec okresu	**28 627 373,91**	**17 609 509,58**	**17 246 353,14**

18. Wartości niematerialne

	Koszty prac rozwojowych	Licencje i patenty		Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Prawa do emisji zanieczyszczeń	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Razem
		Razem	W tym oprogramowanie					
Wartość brutto								
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2012 roku	**707 121,20**	**190 472 906,67**	**104 873 691,59**	**84 919 347,69**	**489 331,92**	**48 769 059,44**	**128 193 211,14**	**453 550 978,06**
Zakup bezpośredni	-	3 506 644,48	2 029 904,94	3 950 590,90	34 754 336,49	7 712 584,79	116 439 792,17	166 363 948,83
Rozliczenie wartości niematerialnych nie oddanych do użytkowania	-	173 587 553,09	131 051 809,87	-	-	37 430 246,29	(211 017 799,38)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(1 979 795,95)	(1 979 795,95)	(675 474,06)	-	(5 872 626,69)	-	(8 527 896,70)
Likwidacja	(63 480,89)	(1 918 686,04)	(1 276 523,47)	(33 175,41)	-	(1 562 562,45)	-	(3 577 904,79)
Darowizny i nieodpłatnie przekazania	-	-	-	(6 408,64)	-	-	-	(6 408,64)
Przemieszczenia między grupami	-	(7 124 384,36)	(271 978,79)	-	-	(9 455 564,46)	16 579 948,82	-
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	-	2 230 008,12	2 230 008,12
Przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	12 227,64	-	-	-	12 227,64
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	(886 646,36)	-	-	-	(886 646,36)
Umorzenie praw do emisji	-	-	-	-	(35 243 668,41)	-	-	(35 243 668,41)
Pozostałe zmiany wartości	-	142 348,09	142 108,11	(294 961,39)	-	-	26 815,17	(125 798,13)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2012 roku	**643 640,31**	**356 686 585,98**	**234 569 216,30**	**86 985 500,37**	**-**	**77 021 136,92**	**52 451 976,04**	**573 788 839,62**
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące								
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2012 roku	**(707 121,20)**	**(110 305 747,18)**	**(47 340 897,85)**	**(12 640 874,84)**	**-**	**(17 405 238,48)**	**-**	**(141 058 981,70)**
Amortyzacja za okres	-	(38 810 591,15)	(25 840 488,63)	(2 209 711,45)	-	(16 135 551,68)	-	(57 155 854,28)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(30 191,64)	(30 191,64)	(731 539,86)	-	(1 404,24)	-	(763 135,74)
Sprzedaż, zbycie	-	29 397,08	29 397,08	97 363,63	-	210 631,98	-	337 392,69
Likwidacja	63 480,89	1 775 686,62	1 133 856,81	4 776,63	-	1 447 224,95	-	3 291 169,09
Darowizny i nieodpłatnie przekazania	-	-	-	367,67	-	-	-	367,67
Przemieszczenia między grupami	-	3 016 512,10	712 696,38	-	-	(3 016 512,10)	-	-
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	220 117,29	-	-	-	220 117,29
Pozostałe zmiany wartości	-	(91 525,49)	(91 525,49)	(5 732,34)	-	-	-	(97 257,83)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2012 roku	**(643 640,31)**	**(144 416 459,66)**	**(71 427 153,34)**	**(15 265 233,27)**	**-**	**(34 900 849,57)**	**-**	**(195 226 182,81)**
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2012 roku	**-**	**80 167 159,49**	**57 532 793,74**	**72 278 472,85**	**489 331,92**	**31 363 820,96**	**128 193 211,14**	**312 491 996,36**
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2012 roku	**-**	**212 270 126,32**	**163 142 062,96**	**71 720 267,10**	**-**	**42 120 287,35**	**52 451 976,04**	**378 562 656,81**

	Koszty prac rozwojowych	Licencje i patenty		Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Prawa do emisji zanieczyszczeń	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Razem
		Razem	W tym oprogramowanie					
Wartość brutto								
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2011 roku	**707 121,20**	**161 638 780,22**	**72 479 249,81**	**85 464 911,71**	**6 528 934,23**	**90 151 770,35**	**28 945 208,70**	**373 436 726,41**
Zakup bezpośredni	-	1 103 350,33	590 619,38	641 866,59	-	2 877 953,62	87 654 503,16	92 277 673,70
Rozliczenie wartości niematerialnych nie oddanych do użytkowania	-	52 323 165,12	33 866 174,98	-	-	24 890 617,46	(77 213 782,58)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(526 034,44)	(140 059,34)	(479 493,39)	-	(727 735,27)	(36 346,16)	(1 769 609,26)
Likwidacja	-	(2 610 173,86)	(2 584 479,08)	(16 507,54)	-	(801 578,57)	(4 552 024,00)	(7 980 283,97)
Przemieszczenia między grupami	-	(21 805 666,90)	306 568,45	198 393,70	-	(67 615 137,24)	89 222 410,44	-
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	-	3 647 751,01	3 647 751,01
Nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	1 390,00	-	-	-	1 390,00
Przekazanie na aktywa inwestycyjne	-	-	-	(510 645,02)	-	-	-	(510 645,02)
Umorzenie praw do emisji	-	-	-	-	(6 039 602,31)	-	-	(6 039 602,31)
Pozostałe zmiany wartości	-	349 486,20	355 617,39	(380 568,36)	-	(6 830,91)	525 490,57	487 577,50
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2011 roku	**707 121,20**	**190 472 906,67**	**104 873 691,59**	**84 919 347,69**	**489 331,92**	**48 769 059,44**	**128 193 211,14**	**453 550 978,06**
								-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące								-
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2011 roku	**(707 121,20)**	**(84 719 601,47)**	**(31 561 543,42)**	**(9 794 031,82)**	**-**	**(8 827 313,29)**	**-**	**(104 048 067,78)**
Amortyzacja za okres	-	(32 720 833,46)	(18 791 785,41)	(2 161 970,86)	-	(10 487 974,74)	-	(45 370 779,06)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(308 842,39)	(308 842,39)	-	-	-	(120 000,00)	(428 842,39)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	120 000,00	120 000,00	240 000,00
Sprzedaż, zbycie	-	163 175,54	134 319,12	79 654,02	-	112 439,31	-	355 268,87
Likwidacja	-	2 335 404,35	2 246 421,89	2 569,55	-	521 254,38	-	2 859 228,28
Przemieszczenia między grupami	-	4 871 365,91	926 478,13	-	-	(4 871 365,91)	-	-
Przekazanie na aktywa inwestycyjne	-	-	-	36 007,03	-	-	-	36 007,03
Pozostałe zmiany wartości	-	73 584,34	14 054,23	(803 102,76)	-	6 027 721,77	-	5 298 203,35
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2011 roku	**(707 121,20)**	**(110 305 747,18)**	**(47 340 897,85)**	**(12 640 874,84)**	**-**	**(17 405 238,48)**	**-**	**(141 058 981,70)**
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2011 roku	**-**	**76 919 178,75**	**40 917 706,39**	**75 670 879,89**	**6 528 934,23**	**81 324 457,06**	**28 945 208,70**	**269 388 658,63**
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2011 roku	**-**	**80 167 159,49**	**57 532 793,74**	**72 278 472,85**	**489 331,92**	**31 363 820,96**	**128 193 211,14**	**312 491 996,36**

	Koszty prac rozwojowych	Licencje i patenty		Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Prawa do emisji zanieczyszczeń	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Razem
		Razem	W tym oprogramowanie					
Wartość brutto								
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2010 roku	**802 783,56**	**132 732 717,45**	**48 019 313,46**	**83 916 827,00**	**5 378 444,39**	**52 448 659,84**	**18 065 355,63**	**293 344 787,87**
Zakup bezpośredni	-	26 493 237,04	25 059 983,76	1 098 072,43	4 223 902,00	41 981 306,43	14 249 653,59	88 046 171,49
Rozliczenie wartości niematerialnych w budowie	-	4 468 713,85	1 175 230,89	728 220,10	-	-	(5 196 933,95)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(532 024,71)	(506 800,04)	(201 895,60)	-	(1 825 719,93)	-	(2 559 640,24)
Przemieszczenia między grupami	(78 710,81)	674 260,40	674 260,40	-	-	78 710,81	(674 260,40)	-
Likwidacja	-	(1 901 029,97)	(1 627 061,41)	-	-	(3 053 525,59)	-	(4 954 555,56)
Umorzenie praw do emisji	-	-	-	-	(3 073 412,16)	-	-	(3 073 412,16)
Pozostałe zmiany wartości	(16 951,55)	(297 093,84)	(315 677,25)	(76 312,22)	-	522 338,79	2 501 393,83	2 633 375,01
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2010 roku	**707 121,20**	**161 638 780,22**	**72 479 249,81**	**85 464 911,71**	**6 528 934,23**	**90 151 770,35**	**28 945 208,70**	**373 436 726,41**
								-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące								-
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2010 roku	**(678 328,32)**	**(63 552 432,53)**	**(21 501 964,67)**	**(7 739 365,62)**	**-**	**(9 008 490,65)**	**-**	**(80 978 617,12)**
Amortyzacja za okres	(48 470,58)	(23 098 139,17)	(11 718 712,67)	(2 087 869,10)	-	(655 478,44)	-	(25 889 957,29)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	(120 000,00)	-	(120 000,00)
Sprzedaż, zbycie	-	84 455,51	54 153,30	90 897,25	-	226 904,11	-	402 256,87
Przemieszczenia między grupami	19 677,70	(19 677,70)	(19 677,70)	-	-	-	-	-
Likwidacja	-	1 887 621,80	1 624 658,30	-	-	632 004,73	-	2 519 626,53
Pozostałe zmiany wartości	-	(21 429,38)	0,02	(57 694,35)	-	97 746,96	-	18 623,23
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2010 roku	**(707 121,20)**	**(84 719 601,47)**	**(31 561 543,42)**	**(9 794 031,82)**	**-**	**(8 827 313,29)**	**-**	**(104 048 067,78)**
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2010 roku	**124 455,24**	**69 180 284,92**	**26 517 348,79**	**76 177 461,38**	**5 378 444,39**	**43 440 169,19**	**18 065 355,63**	**212 366 170,75**
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2010 roku	**-**	**76 919 178,75**	**40 917 706,39**	**75 670 879,89**	**6 528 934,23**	**81 324 457,06**	**28 945 208,70**	**269 388 658,63**

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość bilansowa oprogramowania użytkowanego na podstawie umów leasingu finansowego wyniosła 9,5 mln. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa nie użytkowała oprogramowania na mocy umów leasingu finansowego. Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość bilansowa oprogramowania użytkowanego na podstawie umów leasingu finansowego wyniosła 15,9 mln zł.

19. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

Tabele poniżej przedstawiają skrócone informacje dotyczące inwestycji w spółki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności:

Nazwa jednostki stowarzyszonej	SOEN SP. Z O.O.	SŁUPSKIE TOWARZYSTWO KOSZYKÓWKI SPORTOWA S.A.*	OŚWIETLENIE ULICZNE I DROGOWE SP. Z O.O.	BIO-POWER SP. Z O.O.	RAZEM
Udział w głosach jednostki stowarzyszonej	48,5%	40,9%	42,2%	25,0%	
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku					
Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:					
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	1 614 927,59	323 563,07	6 545 009,00	54 312,99	
Aktywa trwałe (długoterminowe)	4 487 718,86	31 546,08	33 422 568,80	4 861 365,00	
Zobowiązania krótkoterminowe	1 657 029,41	582 339,97	4 935 585,40	2 386 296,46	
Zobowiązania długoterminowe	251 443,07	-	474 328,00	1 250 000,00	
Udział w aktywach netto	**4 194 173,97**	**(227 230,82)**	**34 557 664,40**	**1 279 381,53**	
Wartość firmy		-		1 301 084,26	
Odpis aktualizujący inwestycji w jednostkach stowarzyszonych	(3 194 173,97)	-	(26 027 664,40)	-	
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	**1 000 000,00**	**-**	**8 530 000,00**	**2 580 465,79**	**12 110 465,79**
- aktywa trwałe	**-**	**-**	**-**	**2 580 465,79**	**2 580 465,79**
- aktywa obrotowe **	**1 000 000,00**	**-**	**8 530 000,00**	**-**	**9 530 000,00**
Udział w zobowiązaniach warunkowych	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej:	**(80 346,05)**	**-**	**474 604,50**	**(179 621,29)**	**214 637,16**

*Wartość akcji Słupskiego Towarzystwa Koszykówki Sportowa S.A. została w latach poprzednich objęta odpisem aktualizującym z tytułu trwałej utraty wartości. Ich wartość bilansowa wynosi zero, a udział w zysku/stracie nie jest rozpoznawany w wyniku finansowym Grupy.

** W aktywach obrotowych wykazane są udziały w jednostkach stowarzyszonych, które Grupa planuje sprzedać. Udziały te są objęte odpisem aktualizującym do wartości odpowiadającej zakładanej cenie sprzedaży netto.

Nazwa jednostki stowarzyszonej	SOEN SP. Z O.O.	SŁUPSKIE TOWARZYSTWO KOSZYKÓWKI SPORTOWA S.A.*	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI STRUNEBETONOWYCH ŻERDZI WIROWANYCH "WIRBET" SA	OŚWIETLENIE ULICZNE I DROGOWE SP. Z O.O.	BIO-POWER SP. Z O.O.	RAZEM
Udział w głosach jednostki stowarzyszonej	48,5%	40,9%	30,6%	42,2%	25,0%	
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku						
Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:						
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	1 592 351,98	214 682,45	2 575 437,75	9 755 881,03	998 236,33	
Aktywa trwałe (długoterminowe)	4 578 253,20	15 278,85	2 930 030,23	33 692 093,96	4 746 984,47	
Zobowiązania krótkoterminowe	1 623 256,82	512 266,08	1 793 003,70	8 099 725,77	1 161 217,98	
Zobowiązania długoterminowe	272 828,34	-	224 832,12	1 265 189,32	3 125 000,00	
Udział w aktywach netto	**4 274 520,02**	**(282 304,78)**	**3 487 632,16**	**34 083 059,90**	**1 459 002,82**	
Wartość firmy	-	-	-	-	1 301 084,26	
Odpis aktualizujący inwestycji w jednostkach stowarzyszonych	(689 120,02)	-	-	(383 059,90)	-	
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	**3 585 400,00**	**-**	**3 487 632,16**	**33 700 000,00**	**2 760 087,08**	**43 533 119,24**
- aktywa trwałe	-	-	-	-	**2 760 087,08**	**2 760 087,08**
- aktywa obrotowe*	**3 585 400,00**	-	-	**33 700 000,00**	-	**37 285 400,00**
- aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży**			**3 487 632,16**			**3 487 632,16**
Udział w zobowiązaniach warunkowych	-	-	-	-		-
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej:	**(2 537,25)**	-	**592 624,48**	**477 554,10**	**9 723,73**	**1 077 365,06**

*Wartość akcji Słupskiego Towarzystwa Koszykówki Sportowa S.A. została w latach poprzednich objęta odpisem aktualizującym z tytułu trwałej utraty wartości. Ich wartość bilansowa wynosi zero, a udział w zysku/stracie nie jest rozpoznawany w wyniku finansowym Grupy.
** W aktywach obrotowych wykazane są udziały w jednostkach stowarzyszonych, które Grupa planuje sprzedać. Udziały te są objęte odpisem aktualizującym do wartości odpowiadającej zakładanej cenie sprzedaży netto.
*** Na 31 grudnia 2011 roku udziały w spółce Wirbet SA spełniały definicję aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

Nazwa jednostki stowarzyszonej	SOEN SP. Z O.O.	SŁUPSKIE TOWARZYSTWO KOSZYKÓWKI SPORTOWA S.A.*	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI STRUNEBETONOWYCH ŻERDZI WIROWANYCH "WIRBET" SA	OŚWIETLENIE ULICZNE I DROGOWE SP. Z O.O.	RAZEM
Udział w głosach jednostki stowarzyszonej	48,50%	40,90%	30,60%	42,2%	
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku					
Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:					
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	1 982 695,71	171 794,57	2 513 314,25	7 012 542,81	
Aktywa trwałe (długoterminowe)	4 328 435,66	21 827,41	2 631 239,94	34 271 928,20	
Zobowiązania krótkoterminowe	1 537 750,29	429 320,76	1 399 612,06	6 850 579,20	
Zobowiązania długoterminowe	399 323,80	-	144 334,48	828 386,00	
Udział w aktywach netto	**4 374 057,29**	**(235 698,79)**	**3 600 607,65**	**33 605 505,81**	
Wartość firmy	-	-	-	-	
Odpis aktualizujący inwestycji w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-	
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**4 374 057,29**	**-**	**3 600 607,65**	**33 605 505,81**	**41 580 170,75**
Udział w zobowiązaniach warunkowych	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej:	**214 039,78**	**-**	**701 909,19**	**(247 629,60)**	**668 319,37**

*Wartość akcji Słupskiego Towarzystwa Koszykówki Sportowa S.A. została w latach poprzednich objęta odpisem aktualizującym z tytułu trwałej utraty wartości. Ich wartość bilansowa wynosi zero, a udział w zysku/stracie nie jest rozpoznawany w wyniku finansowym Grupy.

20. Prawa do emisji

Zmiany w ilości (w tys. ton) praw do emisji przyznanych w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień, jak i nabytych przez spółki Grupy na rynku wtórnym kształtowały się następująco:

Tytuł	2012 Liczba	2011 Liczba	2010 Liczba
Przyznane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień	3 080 376	3 080 376	3 080 331
Nabyte na rynku wtórnym	1 862 000	1 000 000	126 718
Razem	**4 942 376**	**4 080 376**	**3 207 049**
Wykorzystane na potrzeby własne	(3 067 749)	(3 536 991)	(3 269 866)
Sprzedane	(2 411 744)	(500 000)	(99 950)
Prawa niewykorzystane/ (Prawa brakujące)	**(537 117)**	**43 385**	**(162 767)**

Na dzień 31 grudnia 2012 roku utworzono rezerwę na brakujące prawa do emisji w wysokości 0,3 mln zł.

21. Zapasy

Tytuł	31 grudnia 2012 Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Materiały	123 527 964,63	(827 442,40)	122 700 522,23
Produkty gotowe	514 651,10	-	514 651,10
Półprodukty i produkcja w toku	26 379 715,49	-	26 379 715,49
Towary	26 585 199,51	(1 720 834,90)	24 864 364,61
Prawa pochodzenia energii	202 468 664,96	-	202 468 664,96
Razem	**379 476 195,69**	**(2 548 277,30)**	**376 927 918,39**
Odpis aktualizujący zapasy na dzień 31 grudnia 2011 roku			**(9 009 830,47)**
Utworzenie odpisów aktualizujących			(1 150 969,58)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących			7 612 522,75
Wykorzystanie odpisów aktualizujących			
Odpis aktualizujący zapasy na dzień 31 grudnia 2012 roku			**(2 548 277,30)**

Tytuł	31 grudnia 2011 Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Materiały	118 869 580,00	(1 741 177,68)	117 128 402,32
Produkty gotowe	1 017 850,63	(937,55)	1 016 913,08
Półprodukty i produkcja w toku	28 458 034,93	-	28 458 034,93
Towary	29 086 721,09	(543 643,49)	28 543 077,60
Prawa pochodzenia energii	227 450 035,70	(6 724 071,75)	220 725 963,95
Razem	**404 882 222,35**	**(9 009 830,47)**	**395 872 391,88**
Odpis aktualizujący zapasy na dzień 31 grudnia 2010 roku			**(2 160 723,71)**
Utworzenie odpisów aktualizujących			(7 802 181,99)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących			803 802,42
Wykorzystanie odpisów aktualizujących			149 272,81
Odpis aktualizujący zapasy na dzień 31 grudnia 2011 roku			**(9 009 830,47)**

Tytuł	31 grudnia 2010		
	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Materiały	84 642 044,95	(1 572 130,08)	83 069 914,87
Produkty gotowe	27 295 283,60	(5 257,63)	27 290 025,97
Półprodukty i produkcja w toku	3 117 630,65	(6 190,81)	3 111 439,84
Towary	29 271 777,19	(577 145,19)	28 694 632,00
Prawa pochodzenia energii	170 826 165,35	-	170 826 165,35
Razem	**315 152 901,74**	**(2 160 723,71)**	**312 992 178,03**

Odpis aktualizujący zapasy na dzień 31 grudnia 2009 roku	**(2 693 139,43)**
Utworzenie odpisów aktualizujących	(919 918,15)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	377 991,60
Wykorzystanie odpisów aktualizujących	1 074 342,27
Odpis aktualizujący zapasy na dzień 31 grudnia 2010 roku	**(2 160 723,71)**

Spółki Grupy tworzą odpisy aktualizujące wartość zapasów kierując utratą ich przydatności ekonomicznej ustalanej na podstawie zalegania i rotacji oraz możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Odpisy są rozwiązywane w momencie zużycia lub sprzedaży objętych odpisem zapasów.

22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych wynegocjowanych z bankami, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych w drodze indywidualnych negocjacji z bankami stóp procentowych. Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się także jednostki uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading SFIO, wycenione w wartości godziwej (sposób wyceny opisano w nocie 9.13).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

Tytuł	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Środki pieniężne w banku i w kasie	390 197 826,60	152 164 830,19	200 873 228,35
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	972 731 706,21	429 921 501,67	572 433 402,57
Jednostki uczestnictwa w funduszach płynnościowych	705 911 173,67	1 193 958 370,87	910 248 284,85
Inne	217 529,00	1 229 473,96	-
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**2 069 058 235,48**	**1 777 274 176,69**	**1 683 554 915,77**
Niezrealizowane różnice kursowe i odsetki	(13 654 636,68)	(14 099 878,41)	(12 244 219,22)
Kredyt w rachunku bieżącym	(26 030 109,32)	(7 633 181,76)	(10 482 545,46)
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów pieniężnych	**2 029 373 489,48**	**1 755 541 116,52**	**1 660 828 151,09**

23. Pozostałe aktywa

23.1. Pozostałe aktywa długoterminowe

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe	217 564,50	499 670,59	3 637 933,08
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie oraz wartości niematerialne	8 706 702,11	28 700 254,61	12 810 248,42
Obligacje, bony skarbowe oraz dłużne papiery wartościowe	27 107 314,83	-	-
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	21 194 172,81	2 005 969,95	1 757 357,15
Pozostałe	1 573 345,97	1 193 102,40	66 371,39
RAZEM	**58 799 100,22**	**32 398 997,55**	**18 271 910,04**

23.2. Pozostałe aktywa krótkoterminowe

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Prenumerata	202 630,93	363 803,10	335 604,41
Ubezpieczenia majątkowe, osobowe, transportowe	14 776 584,50	14 336 859,45	8 616 710,32
Składki członkowski, szkolenia	8 770,88	456,00	38 529,56
Usługi informatyczne	675 667,74	885 159,14	1 739 518,79
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	15 572 089,25	43 227 226,72	21 731 110,00
Zaliczki na dostawy	7 058 738,27	7 225 738,02	12 232 754,21
Należności z tytułu naliczonego VAT	93 687 221,80	109 276 923,50	102 246 796,85
Pozostałe należności z tytułu podatków	12 188 504,70	15 565 241,70	6 878 552,35
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS	603 430,25	616 718,27	660 661,18
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	10 741 919,63	19 180 932,38	3 130 747,43
RAZEM	**155 515 557,95**	**210 679 058,28**	**157 610 985,10**

24. Działalność zaniechana i aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

24.1. Działalność zaniechana

W 2012 roku Grupa podjęła decyzję o zaniechaniu prowadzenia działalności hotelarskiej. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego w stan likwidacji zostały postawione spółki zależne Kongres Sp. z o.o. i Międzynarodowe Centrum Szkolenia Energetyki Sp. z o.o. Wyniki finansowe powyższych spółek (w tym utworzenie odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych) zostały ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako wynik z działalności zaniechanej.

W 2009 roku Grupa zaniechała działalności zarządzania nieruchomościami oraz wyceny nieruchomości, w związku z czym w stan likwidacji została postawiona spółka zależna ENERGA Nieruchomości S.A. Spółka została zlikwidowana w roku 2011.

Poniższa tabela zawiera wyniki związane z działalnością zaniechaną za rok 2012, wraz z danym porównywalnymi za lata 2010 – 2011:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Przychody	6 576 301,67	6 800 338,34	6 126 168,12
Koszty	24 670 587,55	11 505 345,28	9 790 136,56
Strata brutto	(18 094 285,88)	(4 705 006,94)	(3 663 968,44)
Obciążenie podatkowe	212 588,09	105 003,83	(90 863,10)
Strata netto	**(18 306 873,97)**	**(4 810 010,77)**	**(3 573 105,34)**
Przepływy środków pieniężnych, w tym:	**(8 868 543,92)**	**(4 104 611,96)**	**(855 974,13)**
z działalności operacyjnej	(4 516 572,47)	(810 933,02)	(145 959,81)
z działalności inwestycyjnej	398 335,61	258 166,09	(935 594,30)
z działalności finansowej	(4 750 307,06)	(3 551 845,03)	225 579,98
Zysk na jedną akcję z działalności zaniechanej (zwykły i rozwodniony)	**(0,00)**	**(0,00)**	**(0,00)**

Cały wynik netto z działalności zaniechanej w latach 2010 - 2012 jest przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej.

24.2. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

W związku z zaniechaniem w 2012 roku prowadzenia działalności hotelarskiej, Grupa podjęła działania zmierzające do sprzedaży części majątku spółki Międzynarodowe Centrum Szkolenia Energetyki Sp. z o.o. (patrz opis w nocie 41).

W chwili obecnej trwają poszukiwania nabywcy obiektów hotelowych oraz rekreacyjno – wypoczynkowych. Grupa zakłada, ze proces sprzedaży tych obiektów zostanie zakończony w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa zakwalifikowała akcje spółki stowarzyszonej Przedsiębiorstwo Produkcji Strunobetonowych Żerdzi Wirowanych WIRBET SA oraz Towarowej Giełdy Energii S.A.

W rachunku zysków i strat za rok 2012 jako zysk ze zbycia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zaprezentowano wynik na sprzedaży akcji spółki Towarowa Giełda Energii S.A. oraz spółki stowarzyszonej Przedsiębiorstwo Produkcji Strunobetonowych Żerdzi Wirowanych WIRBET SA.

25. Pozostałe zobowiązania

25.1. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	**612 677,83**	**3 469 329,31**	**126 724,93**
Zabezpieczenie należytego wykonania umowy, gwarancje	-	184 666,36	126 724,93
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw restrukturyzacyjnych	385 052,59	3 068 373,57	-
Pozostałe	227 625,24	216 289,38	-
Razem	**612 677,83**	**3 469 329,31**	**126 724,93**

25.2. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych, wynagrodzeń i innych	**187 426 400,69**	**257 150 370,85**	**229 535 396,13**
Podatek akcyzowy	31 959 451,93	25 476 255,50	26 866 996,78
Podatek VAT	85 234 399,38	153 213 234,72	119 334 911,18
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	45 154 894,22	47 438 968,62	49 589 338,12
Podatek dochodowy od osób fizycznych	16 652 347,20	22 339 982,18	26 665 544,68
Opłaty za korzystanie ze środowiska	6 566 054,00	6 971 314,41	5 371 534,00
Podatek od nieruchomości	2 262,25	812 321,71	751 829,44
Pozostałe	1 856 991,71	898 293,71	955 241,93
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	**198 748 031,87**	**253 508 968,90**	**316 994 410,12**
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	32 574 557,57	49 458 249,20	75 955 088,41
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw restrukturyzacyjnych	7 280 543,00	21 716 295,72	-
Wpłaty kontrahentów dot. przyszłych okresów i zaliczki otrzymane	153 410 926,47	142 206 105,72	124 330 314,01
Nadwyżka zobowiązań nad aktywami ZFŚS	436 160,64	1 056 792,24	632 674,54
Zobowiązania z tytułu opłaty zastępczej	-	29 106 838,68	106 261 987,05
Pozostałe	5 045 844,19	9 964 687,34	9 814 346,11
Razem	**386 174 432,56**	**510 659 339,75**	**546 529 806,25**

26. Rozliczenia międzyokresowe

26.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	63 056 581,26	64 100 144,77	60 540 348,10
Dotacje otrzymane	96 026 848,07	87 792 959,98	47 173 461,51
Przychody z dzierżawy	20 625,00	1 673,36	5 426 185,66
Opłaty przyłączeniowe	320 143 667,32	333 210 585,58	346 512 030,17
Pozostałe rozliczenia przychodów	5 694 751,08	8 952 005,86	4 268 615,46
RAZEM, w tym:	**484 942 472,73**	**494 057 369,55**	**463 920 640,90**
Długoterminowe	456 009 751,82	465 938 618,59	442 910 451,58
Krótkoterminowe	28 932 720,91	28 118 750,96	21 010 189,32

Wykazywane przez Grupę dotacje wynikają przede wszystkim z wyceny kredytu preferencyjnego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (patrz opis w nocie 42). Na dzień 31 grudnia 2012, 2011 i 2010 roku saldo dotacji rozpoznanych z tego tytułu wynosiło odpowiednio 74 mln zł, 80 mln zł, 42 mln zł.

26.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	20 824 593,48	14 445 286,40	12 003 823,70
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii rocznej i nagród dla pracowników	91 745 298,61	97 666 543,63	69 074 535,51
Nagrody dla Zarządów	3 358 670,12	1 902 470,74	1 575 220,52
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 836 462,02	8 737 048,32	3 151 095,01
RAZEM	**117 765 024,23**	**122 751 349,09**	**85 804 674,74**

27. Świadczenia na rzecz pracowników

27.1. Programy akcji pracowniczych

W wyniku procesu komercjalizacji ENERGA – OPERATOR SA, który rozpoczął się 12 lipca 1993 roku, a zakończył się 16 czerwca 2008 roku Skarb Państwa przyznał 15% akcji ENERGA – OPERATOR SA pracownikom.

W wyniku procesu komercjalizacji ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA, który rozpoczął się 31 sierpnia 1998 roku, a zakończył się 13 maja 2008 roku Skarb Państwa przyznał 15% akcji pracownikom ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA.

Wartość godziwa instrumentów kapitałowych wydanych pracownikom została rozpoznana w wyniku lat ubiegłych.

W roku 2009 w ENERGA SA rozpoczęto proces zamiany akcji ENERGA – OPERATOR SA i ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA (spółki konsolidowane) na akcje ENERGA SA (spółka konsolidująca) zgodnie z Ustawą z dnia 7 września 2007 roku o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego i Rozporządzeniem Ministra Skarbu Państwa z dnia 19 lutego 2008 roku w sprawie sposobu określenia liczby akcji spółki konsolidującej polegających zamianie i trybu dokonania zamiany akcji lub prawa do akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej.

Proces ten zakończył się w dniu 13 sierpnia 2010 roku.

Do zamiany akcji uprawnionych było łącznie 15 098 osób, którym przysługiwało 726 841 669 akcji ENERGA SA o wartości nominalnej 1 zł każda. Umowy zamiany akcji realizowane były od dnia 21 września 2009 roku.

Na zamianę akcji spółek konsolidowanych na akcje spółki konsolidującej do końca 2011 roku zdecydowało się ostatecznie 13 643 osób, które łącznie objęły 668 408 326 akcji ENERGA SA.

Pomimo formalnego zakończenia procesu konwersji nadal będą pojawiały się przypadki dokonywania zamiany akcji ze spadkobiercami osób uprawnionych, którzy złożyli przed dniem 13 sierpnia 2010 roku wnioski do sądu o stwierdzenie nabycia spadku.

27.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury lub renty kwoty odpraw emerytalnych lub rentowych w wysokości określonej przez Zakładowe Układy Zbiorowe. Pracownikom kończącym określoną liczbę lat pracy zawodowej wypłacane są nagrody jubileuszowe. W związku z tym jednostki wchodzące w skład Grupy, na podstawie wyceny dokonanej przez aktuariusza, tworzą rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych oraz nagród jubileuszowych.

Pracownicza Taryfa Energetyczna

Na mocy zmienionego w 2005 roku Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy obowiązek wypłaty świadczeń z tzw. „pracowniczej taryfy energetycznej" dla byłych pracowników przemysłu energetycznego i innych uprawnionych osób, przeszedł na poszczególne spółki, z których wywodzą się osoby uprawnione. W związku

z powyższym Grupa tworzy odpowiednią rezerwę. Wysokość rezerwy szacowana jest przez aktuariusza. Koszt tworzenia rezerwy obciąża koszty operacyjne.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Jednostki Grupy dokonują odpisu na swoje Zakładowe Fundusze Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów. Na koszty tych świadczeń tworzone są rezerwy, do oszacowania których stosuje się techniki aktuarialne.

Kwoty tych rezerw oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu przedstawiono w poniższych tabelach:

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Ogółem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2012 roku (przekształcone)	**96 376 373,01**	**306 272 254,92**	**72 438 574,49**	**475 087 202,42**
Koszty bieżące zatrudnienia	5 363 166,51	1 864 273,20	2 066 332,44	9 293 772,15
Zyski i straty aktuarialne	8 366 552,63	(50 204 724,23)	4 374 744,24	(37 463 427,36)
Wypłacone świadczenia	(2 081 615,82)	(9 007 223,91)	(2 336 455,92)	(13 425 295,65)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(482 790,00)	-	-	(482 790,00)
Koszty odsetek	5 850 088,00	15 811 437,00	4 260 946,00	25 922 471,00
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2012 roku	**113 391 774,33**	**264 736 016,98**	**80 804 141,25**	**458 931 932,56**
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2012 roku	**2 476 433,54**	**9 928 071,44**	**2 683 925,72**	**15 088 430,70**
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2012 roku	**110 915 340,79**	**254 807 945,54**	**78 120 215,53**	**443 843 501,86**

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2011 roku (przekształcone)	**103 687 436,04**	**263 953 464,10**	**50 258 815,95**	**417 899 716,09**
Koszty bieżące zatrudnienia	2 989 348,97	2 510 023,44	2 120 444,90	7 619 817,31
Zyski i straty aktuarialne	(654 998,95)	29 630 806,72	19 151 922,00	48 127 729,77
Wypłacone świadczenia	(14 780 415,55)	(5 133 443,28)	(2 364 896,26)	(22 278 755,09)
Koszty odsetek	5 135 002,50	15 311 403,94	3 272 287,90	23 718 694,34
Na dzień 31 grudnia 2011 roku (przekształcone)	**96 376 373,01**	**306 272 254,92**	**72 438 574,49**	**475 087 202,42**
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2011 roku	**3 349 140,25**	**9 922 972,07**	**2 733 480,78**	**16 005 593,10**
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2011 roku (przekształcone)	**93 027 232,76**	**296 349 282,85**	**69 705 093,71**	**459 081 609,32**

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2010 roku (przekształcone)	**94 020 209,30**	**249 505 641,26**	**58 895 072,42**	**402 420 922,98**
Koszty bieżące zatrudnienia	8 093 695,94	(649 320,33)	841 886,94	8 286 262,55
Zyski i straty aktuarialne	2 029 973,51	4 395 499,41	(10 550 317,61)	(4 124 844,69)
Wypłacone świadczenia	(5 755 085,71)	(3 456 058,24)	(1 981 565,80)	(11 192 709,75)
Koszty odsetek	5 298 643,00	14 157 702,00	3 053 740,00	22 510 085,00
Na dzień 31 grudnia 2010 roku (przekształcone), w tym:	**103 687 436,04**	**263 953 464,10**	**50 258 815,95**	**417 899 716,09**
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2011 roku	**3 543 264,89**	**8 122 884,88**	**2 427 331,60**	**14 093 481,37**
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2011 roku (przekształcone)	**100 144 171,15**	**255 830 579,22**	**47 831 484,35**	**403 806 234,72**

Główne założenia przyjęte przez aktuariusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Stopa dyskontowa	3,80%	5,55%	5,50%
Wskaźnik rotacji pracowników	0,00-8,50%	0,00-8,90%	0,00-5,70%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	4,50%	4,50%	4,50%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS	5,70%	5,80%	3,70%
Przewidywana stopa wzrostu ekwiwalentu energetycznego	*wg ścieżek cenowych**	*wg ścieżek cenowych**	*wg ścieżek cenowych**

*ścieżki cenowe energii przyjęto na podstawie opracowań ekspertów branżowych

Na podstawie danych otrzymanych od aktuariusza Grupa szacuje, że wpływ zmiany założeń na wysokość rezerw na świadczenia emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz taryfę energetyczną byłby następujący:

- Przyjęcie stopy dyskonta wyższej o 1 punkt procentowy spowodowałoby zmniejszenie wysokości rezerw w latach 2012, 2011 i 2010 odpowiednio o około 11%, 12% i 10%, a przyjęcie stopy dyskonta o 1 punkt procentowy niższej spowodowałoby zwiększenie rezerw o około 14%, 13% i 14%.
- Przyjęcie planowanych wzrostów wynagrodzeń wyższych o 1 punkt procentowy spowodowałoby zwiększenie rezerw w latach 2012, 2011 i 2010 odpowiednio o około 14%, 13% i 14% a przyjęcie planowanych wzrostów wynagrodzeń o 1 punkt procentowy niżej spowodowałoby zmniejszenie rezerw o około 11%, 12% i 10%.

28. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Natomiast zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	475 341 549,95	663 933 217,90	604 676 972,74
Zysk na działalności zaniechanej przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	(18 306 873,97)	-	(378 008,92)
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	**457 034 675,98**	**663 933 217,90**	**604 298 963,82**
Liczba akcji zwykłych na koniec okresu obrotowego	4 968 805 368,00	4 968 805 368,00	4 968 805 368,00
Liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	4 968 805 368,00	4 968 805 368,00	4 968 805 368,00
Zysk na jedną akcję z działalności kontynuowanej (zwykły i rozwodniony)	**0,09**	**0,13**	**0,12**
Zysk na jedną akcję z działalności zaniechanej (zwykły i rozwodniony)	**(0,00)**	**-**	**(0,00)**

W prezentowanych okresach efekt rozwodnienia nie wystąpił.

29. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Dywidendy zadeklarowane w okresie			
dywidenda zadeklarowana przez jednostki zależne	8 183 902,21	40 393 603,02	9 196 118,70
dywidenda zadeklarowana przez jednostkę dominującą	645 944 697,84	149 064 161,04	99 376 107,36
Razem	**654 128 600,05**	**189 457 764,06**	**108 572 226,06**
Dywidendy wypłacone w okresie			
dywidenda wypłacona w okresie	653 924 155,35	189 440 845,08	114 620 053,58
dywidenda na akcję wypłacona przez Grupę Kapitałową	0,13	0,04	0,02

Przy wyliczeniu dywidendy na akcję wypłaconej przez jednostki Grupy Kapitałowej przyjęto średnią ważoną liczbę akcji jednostki dominującej, analogicznie jak przy wyliczeniu zysku na jedną akcję, opisanego w nocie 28 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

30. Połączenia jednostek gospodarczych

W związku z restrukturyzacją Grupy Kapitałowej w latach 2010 - 2012 miały miejsce następujące połączenia spółek związane z konsolidacją działalności zaopatrzeniowej, wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, działalności oświetleniowej oraz teleinformatycznej:

- 30 kwietnia 2010 roku Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie wydał postanowienie w sprawie rejestracji połączenia spółek ZEP – Info Sp. z o.o. i Zakład Energetyczny Płock - Centrum Techniki Energetycznej Sp. z o.o., przez przeniesienie całości majątku spółki Zakład Energetyczny Płock - Centrum Techniki Energetycznej Sp. z o.o. na spółkę ZEP – Info Sp. z o. o.
- 1 czerwca 2010 roku Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku wydał postanowienie w sprawie rejestracji połączenia spółek ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o. i Zakład Oświetlenia Drogowego „PÓŁNOC" Sp. z o.o., przez przeniesienie całości majątku spółki Zakład Oświetlenia Drogowego „PÓŁNOC" Sp. z o.o. na spółkę ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.;
- 1 lutego 2011 roku, Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku wydał postanowienie w sprawie rejestracji połączenia spółek ENERGA Hydro Sp. z o.o. (poprzednio ENERGA Elektrownie Straszyn Sp. z o.o.), ENERGA Elektrownie w Koszalinie Sp. z o.o. i ENERGA Elektrownie Łyna SA, przez przeniesienie całości majątku spółek ENERGA Elektrownie w Koszalinie Sp. z o.o. i ENERGA Elektrownie Łyna SA na spółkę ENERGA Hydro Sp. z o.o;
- 20 października 2011 roku Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku wydał postanowienie w sprawie rejestracji połączenia spółek ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o. o. (przejmująca) i ZEP - Info Sp. z o. o. (przejmowana);
- 23 stycznia 2012 roku, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie wydał postanowienie w sprawie rejestracji połączenia spółek Zaopatrzenie Energetyki Koszalin Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Materiałowego Energetyki Słupsk Sp. z o.o. i Zakład Energetyczny Płock - Centrum Handlowe Sp. z o.o., przez przeniesienie całości majątku spółek Zaopatrzenie Energetyki Koszalin Sp. z o.o. i Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Materiałowego Energetyki Słupsk Sp. z o.o. na spółkę Zakład Energetyczny Płock - Centrum Handlowe Sp. z o.o.;
- 20 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku wydał postanowienie w sprawie rejestracji połączenia spółek ENERGA Hydro Sp. z o. o. (przejmująca) i ENERGA Wind Sp. z o. o. (przejmowana).

Ze względu na fakt, że powyższe połączenia dotyczyły podmiotów objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, nie miały wpływu na ujmowane w poszczególnych latach aktywa, zobowiązania, przychody i koszty oraz przepływy pieniężne Grupy. W wyniku połączeń, które miały miejsce w latach 2010 - 2012 roku nie nastąpiła zmiana kontroli nad żadną spółką Grupy, w związku z czym transakcje spełniały w ocenie Grupy definicję transakcji pod wspólną kontrolą.

Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10-12. Zapisy te nakładają na jednostkę sporządzającą sprawozdanie zgodnie z MSSF obowiązek stworzenia własnego zestawu zasad rachunkowości wskazując na cechy takich zasad rachunkowości: wierna reprezentacja pozycji finansowej, wyników działalności oraz przepływów pieniężnych, odzwierciedlenie treści ekonomicznej transakcji, neutralność, ostrożność oraz kompletność we wszystkich aspektach.

31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

31.1. Kapitał podstawowy

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Akcje imienne serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda	255 000,00	255 000,00	255 000,00
Akcje imienne serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda	4 845 611 133,00	4 845 611 133,00	4 845 611 133,00
Akcje imienne serii C o wartości nominalnej 1 PLN każda	122 939 235,00	122 939 235,00	122 939 235,00
Łączna ilość akcji	**4 968 805 368,00**	**4 968 805 368,00**	**4 968 805 368,00**

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają łącznie wartość nominalną wynoszącą 4 968,8 mln zł i zostały w pełni opłacone.

31.1.1 Prawa akcjonariuszy

Program akcji pracowniczych

Na mocy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z dnia 30 czerwca 1996 roku pracownicy i byli pracownicy spółek zależnych w Grupie Kapitałowej ENERGA SA są uprawnieni do otrzymania akcji przedsiębiorstw, których pracownikami byli w dniu wykreślenia z rejestru komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego (patrz opis w nocie 27.1).

31.1.2 Akcjonariusze o znaczącym udziale

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Skarb Państwa			
udział w kapitale	84,18%	84,18%	84,19%
udział w prawach głosu	84,18%	84,18%	84,19%
Akcjonariusze mniejszościowi			
udział w kapitale	15,82%	15,82%	15,81%
udział w prawach głosu	15,82%	15,82%	15,81%

31.2. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z odpisów z zysku wygenerowanego przez jednostkę dominującą. Na dzień 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2011 r. i 31 grudnia 2010 r. wysokość kapitału zapasowego wynosiła odpowiednio 471,2 mln zł, 362,5 mln zł oraz 163,6 mln zł.

31.3. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą.

Statutowe sprawozdania finansowe wszystkich spółek Grupy ENERGA za lata 2010 i 2011 były sporządzane zgodnie z polskimi standardami rachunkowości. Statutowe sprawozdania finansowe spółek ENERGA SA oraz ENERGA – OPERATOR SA za rok 2012 zostały sporządzone zgodnie z MSSF UE. Statutowe sprawozdania finansowe pozostałych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ENERGA SA za rok 2012 były przygotowywane zgodnie z Ustawą o Rachunkowości.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca oraz jednostki zależne mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowymi i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

32. Rezerwy

	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe	Roszczenia od kontrahentów	Na spory sądowe	Sprawy pracownicze	Na rekultywację składowisk popiołów	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwę z tytułu obowiązku umorzenia świadectw	Rezerwa na restrukturyzację	Inne rezerwy	Razem
Na dzień 1 stycznia 2012 roku	**475 087 202,42**	**217 784 884,20**	**6 161,09**	**76 764 633,28**	**3 115 187,49**	**4 754 360,00**	**31 014 512,89**	**268 647 396,17**	**64 142 658,71**	**37 264 442,79**	**1 178 581 439,04**
Koszty bieżącego zatrudnienia	9 293 772,15	15 001 912,92	-	-	-	-	-	-	-	-	24 295 685,07
Zyski i straty aktuarialne	(37 463 427,36)	50 738 355,14	-	-	-	-	-	-	-	-	13 274 927,78
Wypłacone świadczenia	(13 425 295,65)	(20 159 235,42)	-	-	-	-	-	-	-	-	(33 584 531,07)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(482 790,00)	(1 691 046,00)	-	-	-	-	-	-	-	-	(2 173 836,00)
Koszty odsetek	25 922 471,00	13 732 220,00	-	-	-	4 544 690,00	-	-	-	-	44 199 381,00
Utworzone w ciągu roku obrotowego	-	-	393 750,00	188 288 694,44	2 160 775,96	-	16 500,00	211 035 656,60	63 379 011,47	43 030 073,20	508 304 461,67
Rozwiązane	-	-	-	(65 299 226,42)	(1 110 931,82)	-	(44 858,41)	(1 793 853,83)	(8 127 542,79)	(120 000,00)	(76 496 413,27)
Wykorzystane	-	-	(6 161,09)	(1 055 989,46)	(659 326,21)	-	(30 679 654,48)	(266 853 542,34)	(62 481 174,12)	(28 534 148,65)	(390 269 996,35)
Na dzień 31 grudnia 2012 roku	**458 931 932,56**	**275 407 090,84**	**393 750,00**	**198 698 111,84**	**3 505 705,42**	**9 299 050,00**	**306 500,00**	**211 035 656,60**	**56 912 953,27**	**51 640 367,34**	**1 266 131 117,87**
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2012 roku	**15 088 430,70**	**18 650 984,26**	**393 750,00**	**198 698 111,84**	**3 478 393,10**	**-**	**306 500,00**	**211 035 656,60**	**56 082 663,58**	**51 610 830,09**	**555 345 320,17**
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2012 roku	**443 843 501,86**	**256 756 106,58**	**-**	**-**	**27 312,32**	**9 299 050,00**	**-**	**-**	**830 289,69**	**29 537,25**	**710 785 797,70**

	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe	Roszczenia od kontrahentów	Na spory sądowe	Sprawy pracownicze	Na rekultywację składowisk popiołów	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwę z tytułu obowiązku umorzenia świadectw	Rezerwa na restrukturyzację	Inne rezerwy	Razem
Na dzień 1 stycznia 2011 roku (przekształcone)	**417 899 716,09**	**201 060 619,63**	**13 344 538,02**	**70 311 313,28**	**6 279 834,96**	**13 148 882,00**	**7 291 104,65**	**133 306 012,96**	**43 992 745,74**	**46 937 046,55**	**953 571 813,88**
Koszty bieżącego zatrudnienia	7 619 817,31	24 016 186,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31 636 003,71
Zyski i straty aktuarialne	48 127 729,77	(1 319 049,00)	-	-	-	-	-	-	-	-	46 808 680,77
Wypłacone świadczenia	(22 278 755,09)	(17 210 989,55)	-	-	-	-	-	-	-	-	(39 489 744,64)
Koszty odsetek	23 718 694,34	11 238 116,72	-	-	-	(8 394 522,00)	-	-	-	-	26 562 289,06
Utworzone w ciągu roku obrotowego	-	-	6 161,09	65 706 389,48	3 115 187,48	-	30 272 051,77	646 463 550,47	94 246 554,44	40 165 926,98	879 975 821,71
Rozwiązane	-	-	(2 036 382,09)	(33 674 505,43)	(6 204 634,60)	-	(1 049 548,54)	(717 460,50)	-	(10 131 607,89)	(53 814 139,05)
Wykorzystane	-	-	(11 308 155,93)	(25 578 564,05)	(75 200,35)	-	(5 499 094,99)	(510 404 706,76)	(74 096 641,47)	(39 706 922,85)	(666 669 286,40)
Na dzień 31 grudnia 2011 roku (przekształcone)	**475 087 202,42**	**217 784 884,20**	**6 161,09**	**76 764 633,28**	**3 115 187,49**	**4 754 360,00**	**31 014 512,89**	**268 647 396,17**	**64 142 658,71**	**37 264 442,79**	**1 178 581 439,04**
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2011 roku	**16 005 593,10**	**17 935 548,75**	**6 161,09**	**76 764 633,28**	**3 115 187,49**	**-**	**31 014 512,89**	**268 647 396,17**	**60 581 839,71**	**37 248 575,79**	**511 319 448,27**
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2011 roku (przekształcone)	**459 081 609,32**	**199 849 335,45**	**-**	**-**	**-**	**4 754 360,00**	**-**	**-**	**3 560 819,00**	**15 867,00**	**667 261 990,77**

	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe	Roszczenia od kontrahentów	Na spory sądowe	Sprawy pracownicze	Na rekultywację składowisk popiołów	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku umorzenia świadectw	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na szacunki zakupionej energii	Inne rezerwy	Razem
Na dzień 1 stycznia 2010 roku (przekształcone)	**402 420 922,98**	**206 252 303,00**	**4 342 429,95**	**47 864 220,24**	**12 464 552,81**	**12 463 400,00**	**2 825 694,29**	**180 624 745,98**	**-**	**5 268 433,64**	**42 636 048,19**	**917 162 751,08**
Koszty bieżącego zatrudnienia	8 286 262,55	7 701 767,22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15 988 029,77
Zyski i straty aktuarialne	(4 124 844,69)	(10 541 469,04)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(14 666 313,73)
Wypłacone świadczenia	(11 192 709,75)	(13 715 897,55)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(24 908 607,30)
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty odsetek	22 510 085,00	11 363 916,00	-	-	-	685 482,00	-	-	-	-	-	34 559 483,00
Utworzone w ciągu roku obrotowego	-	-	5 422 410,97	55 129 323,12	7 138 090,74	-	6 367 104,65	133 306 012,96	44 103 377,84	-	72 044 942,79	323 511 263,07
Rozwiązane	-	-	(4 889 787,15)	(14 789 944,77)	(7 522 436,98)	-	-	(2 732 199,02)	(8 552,80)	(2 831 638,92)	(17 554 824,82)	(50 329 384,46)
Wykorzystane	-	-	(2 874 820,75)	(26 520 527,40)	(3 055 179,69)	-	(2 825 694,29)	(177 892 546,96)	(102 079,30)	(2 436 794,72)	(32 037 764,44)	(247 745 407,55)
Reklasyfikacja	-	-	11 344 305,00	8 628 242,09	(2 745 191,92)	-	924 000,00	-	-	-	(18 151 355,17)	-
Na dzień 31 grudnia 2010 roku (przekształcone)	**417 899 716,09**	**201 060 619,63**	**13 344 538,02**	**70 311 313,28**	**6 279 834,96**	**13 148 882,00**	**7 291 104,65**	**133 306 012,96**	**43 992 745,74**	**-**	**46 937 046,55**	**953 571 813,88**
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2010 roku	**14 093 481,37**	**19 090 272,29**	**13 344 538,02**	**70 061 313,28**	**6 254 033,32**	**-**	**7 291 104,65**	**133 306 012,96**	**43 992 745,74**	**-**	**46 564 841,87**	**353 998 343,50**
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2010 (przekształcone)	**403 806 234,72**	**181 970 347,34**	**-**	**250 000,00**	**25 801,64**	**13 148 882,00**	**-**	**-**	**-**	**-**	**372 204,68**	**599 573 470,38**

33. Zobowiązania inwestycyjne

Zakup udziałów w OPEC Sp. z o.o.

W dniu 25 lutego 2009 roku ENERGA SA i ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. zostały inwestorem strategicznym w Ostrołęckim Przedsiębiorstwie Energetyki Cieplnej Sp. z o. o. Umowa zakupu udziałów zakłada realizację programu inwestycyjnego w zakresie rozwoju ciepłownictwa na terenie miasta Ostrołęka. ENERGA SA i ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. zobowiązały się, że w ciągu 10 lat zainwestują nie mniej niż 320 mln zł w rozwój sieci dystrybucyjnej i produkcję energii cieplnej. Do końca 2012 roku zrealizowano inwestycje o wartości 51 mln zł.

Przebudowa sieci ciepłowniczej ENERGA OPEC Sp. z o.o.

W dniu 12 września 2011 roku spółka zależna ENERGA OPEC Sp. z o.o. zawarła z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie umowę o dofinansowanie na realizację projektu „Przebudowa sieci ciepłowniczej w ENERGA OPEC Sp. z o.o. w Ostrołęce, którego celem jest ograniczenie strat przesyłu. Realizacja projektu planowana jest na lata 2011 – 2013, przy założonym całkowitym koszcie 33,8 mln zł. Dofinansowanie dla spółki wynosić będzie 85% wydatków kwalifikowalnych, których maksymalna kwota wynosi 18,7 mln zł. Do końca roku 2012 spółka poniosła w ramach projektu nakłady w wysokości 9,5 mln zł.

Zobowiązania Operatora Systemu Dystrybucyjnego

ENERGA – OPERATOR SA (Operator Systemu Dystrybucyjnego) prowadzi swoją działalność w oparciu o Ustawę Prawo energetyczne oraz posiadaną koncesję. Z obu dokumentów wynikają obowiązki określające m.in. konieczność dostarczania energii elektrycznej w sposób ciągły i bezpieczny oraz przyłączanie nowych podmiotów do sieci. Ustawa Prawo energetyczne nakłada także na przedsiębiorstwo konieczność sporządzania planów rozwoju określających zakres rzeczowy i finansowy nakładów inwestycyjnych, które to plany podlegają następnie uzgodnieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki. Można zatem stwierdzić iż uzgodniony plan rozwoju stanowi niejako zobowiązanie inwestycyjne ENERGA – OPERATOR SA. Uzgodnione nakłady za 2012 rok wynoszą 1 264,4 mln zł.

Planowane nakłady na lata 2013 – 2015 wynoszą odpowiednio: 2013 – 1 209,8 mln. zł, 2014 – 1 135,6 mln zł, 2015 – 1 109,1 mln. zł (ceny stałe roku 2010).

Charakter zobowiązania inwestycyjnego ma także program modernizacji i rozbudowy sieci dystrybucyjnej finansowany przez Międzynarodowe Instytucje Finansowe (patrz nota 42).

Umowa o świadczenie usługi „praca interwencyjna"

Spółka zależna ENERGA Hydro Sp. z o.o. (dawniej ENERGA Elektrownie Straszyn Sp. z o.o.) świadczy na rzecz PSE – Operator S.A. usługę „praca interwencyjna". Usługa polega na dysponowaniu oraz wykorzystywaniu jednostek wytwórczych ENERGA Hydro Sp. z o.o. przez PSE – Operator SA do interwencyjnego równoważenia bilansu mocy czynnej i biernej oraz sterowania rozpływami mocy w sieci elektroenergetycznej Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE), w celu zapewnienia bieżącego bezpieczeństwa pracy KSE.

Umowa o świadczenie usługi przewiduje przystosowanie jednostek wytwórczych w celu zapewnienia właściwych parametrów świadczonej usługi, w ramach modernizacji realizowanej zgodnie z przewidzianym harmonogramem.

W dniu 31 marca 2009 roku podpisano aneks nr 4, zmieniający zapisy dotyczące prac związanych z modernizacją jednostek wytwórczych. Przyczyną powyższych zmian było opóźnienie realizacji inwestycji

w zakresie modernizacji, z przyczyn niezależnych od ENERGA Hydro Sp. z o.o., w tym braku uzyskania wymaganych środków, ponad przychody z Umowy, na sfinansowanie planowanych inwestycji.

W dniu 28 sierpnia 2009 podpisano nową umowę z PSE Operator SA, na mocy której zakończono i rozliczono umowę obowiązującą poprzednio. Przygotowując się do zawarcia nowej umowy, wykonano aktualizację planowanej modernizacji, której zakres techniczny dostosowano do ograniczonych nakładów finansowych. Ostatecznie ustalono w umowie, że łączne nakłady na modernizację elektrowni Żydowo wynosić będą 134,3 mln zł, z czego do 31 grudnia 2012 roku poniesiono nakłady w wysokości 125,3 mln zł.

Program emisji obligacji na finansowanie modernizacji związany z uzyskanym finansowaniem zewnętrznym, o którym mowa w nocie 42, ma również charakter zobowiązania inwestycyjnego.

Program inwestycyjny ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.

Charakter zobowiązania inwestycyjnego ma także program emisji obligacji na finansowanie inwestycji realizowanych przez spółkę zależną ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. obejmujących budowę nowego bloku energetycznego oraz modernizację kotła poprzez wprowadzenie możliwości współspalania biomasy. Łączne planowane nakłady inwestycyjne wynoszą 224,5 mln zł, z czego do 31 grudnia 2012 roku poniesiono nakłady w wysokości 149,1 mln zł. Program emisji obligacji jest związany z uzyskanym finansowaniem zewnętrznym, o którym mowa w nocie 42.

34. Rozliczenia podatkowe

34.1. Ogólna charakterystyka

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przeddd5miotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej.

Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT, podatek akcyzowy) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi – podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenia społeczne oraz w przypadku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa – wpłaty z zysku.

Podstawowe stawki podatkowe w 2012 roku kształtowały się następująco: stawka podatku dochodowego od osób prawnych – 19%, podstawowa stawka podatku VAT – 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%, ponadto, niektóre towary i usługi objęte były zwolnieniem podatkowym.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te

powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2012 roku sytuacja taka jest mało prawdopodobna.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ogólnie pro-fiskalne podejście władz skarbowych. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontroli celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku, zwłaszcza w zakresie podatku od nieruchomości.

34.2. Podatkowa Grupa Kapitałowa ENERGA – OPERATOR

W dniu 28 grudnia 2011 roku spółka zależna ENERGA – OPERATOR SA wraz z podmiotami powiązanymi:

- ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Elbląg Sp. z o.o.,
- ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Gdańsk Sp. z o.o.,
- ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Kalisz Sp. z o.o.,
- ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o.,
- ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Słupsk Sp. z o.o.,
- ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Toruń Sp. z o.o.,
- ENERGA–OPERATOR Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o.

zawarła umowę Podatkowej Grupy Kapitałowej pod nazwą PGK ENERGA – OPERATOR („PGK"). Spółka ENERGA – OPERATOR SA została wyznaczona jako spółka reprezentująca PGK w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz przepisów ustawy Ordynacja Podatkowa.

Rozpoczęcie działalności PGK nastąpiło z dniem 1 kwietnia 2012 roku i będzie obowiązywało przez okres 3 lat podatkowych.

Umowa została zarejestrowana w urzędzie skarbowym w dniu 30 stycznia 2012 roku na podstawie decyzji Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego. Zgodnie z jej postanowieniami pierwszy rok podatkowy PGK obejmował okres od 1 kwietnia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku.

Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą i ich strat.

Uchwałą nr 428/VII z dnia 6 marca 2012 roku zarząd spółki ENERGA – OPERATOR SA wyraził zgodę, na podstawie art. 25 ust. 1b ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, na stosowanie przez PGK zaliczek kwartalnych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w pierwszym roku podatkowym. W związku z powyższym zapłata podatku następuje w formie zaliczek kwartalnych.

34.3. Zwrot podatku akcyzowego

W związku z niezgodnością krajowych przepisów o podatku akcyzowym z postanowieniami Dyrektywy Energetycznej spółki zależne ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA, ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. i ENERGA Elektrociepłownia Kalisz S.A. złożyły w 2009 roku do właściwych urzędów celnych wniosek o stwierdzenie i zwrot nadpłaty w podatku akcyzowym za lata 2006 – 2008 w kwocie 175,4 mln zł. Spółki zależne, zgodnie z Ustawą o podatku akcyzowym, w latach 2006 – 2008 zadeklarowały i zapłaciły podatek akcyzowy od sprzedaży energii do nieostatecznych odbiorców, tymczasem zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej, energia elektryczna podlega opodatkowaniu nie wcześniej niż w momencie dostawy do odbiorcy końcowego.

Na dzień bilansowy w zakresie wniosków złożonych przez spółki zależne toczą się postępowania przed właściwymi organami administracji skarbowej i przed sądami administracyjnymi.

34.4. Kontrole podatkowe

W dniu 31 stycznia 2011 roku jednostka dominująca złożyła do Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku wniosek o stwierdzenie nadpłaty w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych za 2009 rok w wysokości 25,1 mln zł. Jednocześnie spółka złożyła korektę zeznania PIT-8AR. Na nadpłatę składała się kwota 23,4 mln zł z tytułu wpłaconego przez spółkę zryczałtowanego podatku oraz kwota 1,7 mln zł z tytułu odsetek za zwłokę od zaległości podatkowej. W dniu 31 marca 2011 roku kwota główna stwierdzonej nadpłaty wraz z naliczonymi odsetkami została zwrócona ENERGA SA.

W dniu 31 stycznia 2011 roku spółka zależna ENERGA – OPERATOR SA złożyła korektę deklaracji CIT-8 za rok 2009 wraz z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty. Główną podstawą do skorygowania zeznania podatkowego było otrzymanie korzystnych dla spółki interpretacji indywidualnych Ministra Finansów w sprawie opodatkowania transakcji podziału przez wydzielenie. W deklaracji korygującej wskazano kwotę podatku dochodowego w wysokości 24,8 mln zł, zaś w pozostałej części spółka wniosła o stwierdzenie nadpłaty w wysokości 91,9 mln zł. W wyniku złożonego przez spółkę wniosku zostało wszczęte postępowanie w sprawie stwierdzenia nadpłaty.

W dniu 21 czerwca 2011 roku została wydana decyzja określająca wysokość zobowiązania w podatku dochodowym od osób prawnych za rok podatkowy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2009 w kwocie 24,8 mln zł, co jest zgodne z ustaleniami dokonanymi w trakcie kontroli podatkowej. Wynikająca z niniejszej decyzji nadpłata podatku CIT w wysokości 91,9 mln zł została zwrócona przez Pomorski Urząd Skarbowy w Gdańsku w dniu 22 czerwca 2011 roku.

35. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje z jednostkami powiązanymi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług oparte o koszt ich wytworzenia.

35.1. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Jednostką nadrzędną Grupy jest Skarb Państwa, w związku z tym, zgodnie z MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych", inne spółki Skarbu Państwa są traktowane przez Grupę jako jednostki powiązane. Spółki Grupy ENERGA SA identyfikują transakcje z około 30 spółkami powiązanymi ze Skarbem Państwa, z którymi obroty spółek Grupy są największe. Łączna wartość transakcji z tymi jednostkami została przedstawiona w tabeli poniżej. Transakcje zostały przeprowadzone na warunkach rynkowych. Dotyczą one

przede wszystkim zakupów i sprzedaży usług dystrybucyjnych, sprzedaży energii elektrycznej oraz zakupu węgla.

Stan na	Należności	Zobowiązania
31 grudnia 2012	146 539 832,34	39 188 891,50
31 grudnia 2011	117 021 111,49	63 850 236,47
31 grudnia 2010	153 015 429,15	144 332 054,80

Okres	Sprzedaż	Zakupy
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012	1 110 605 779,41	1 112 542 457,70
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011	911 503 531,42	1 459 970 970,39
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2010	1 209 357 523,36	1 738 052 726,57

35.2. Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Soen Sp. z o.o.	1 150 635,84	4 708 220,67	34 481,04	951 884,71
Przedsiębiorstwo Produkcji Strunebetonowych Żerdzi Wirowanych "Wirbet" SA *	220 626,49	351 137,18	-	-
Słupskie Towarzystwo Koszykówki Sportowa Spółka Akcyjna	12 655,47	1 930 000,00	177,64	3 346,54
Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.	24 230 229,78	47 918,63	3 347 092,87	58 939,92
Razem	**25 614 147,58**	**7 037 276,48**	**3 381 751,55**	**1 014 171,17**

* Transakcje dotyczą okresu od 1 stycznia do dnia sprzedaży udziałów w WIRBET SA, tj. do 16 lutego 2012 roku.

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Soen Sp. z o.o.	1 240 856,27	5 484 050,03	36 047,32	803 517,65
Przedsiębiorstwo Produkcji Strunebetonowych Żerdzi Wirowanych "Wirbet" SA	2 080 330,60	1 871 974,85	141 829,73	424 045,55
Słupskie Towarzystwo Koszykówki Sportowa Spółka Akcyjna	-	2 333 000,00	-	20 659,85
Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.	20 892 820,34	14,21	4 158 647,42	25 144,89
Razem	**24 214 007,21**	**9 689 039,09**	**4 336 524,47**	**1 273 367,94**

Rok zakończony 31 grudnia 2010 roku	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Soen Sp. z o.o.	972 537,00	10 751 427,19	30 772,35	1 554 914,41
Przedsiębiorstwo Produkcji Strunebetonowych Żerdzi Wirowanych "Wirbet" SA	1 970 085,24	3 972 589,67	165 698,90	246 537,16
Słupskie Towarzystwo Koszykówki Sportowa Spółka Akcyjna	-	1 802 720,40	-	-
Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.	35 047 421,24	-	2 850 070,12	-
Razem	**37 990 043,48**	**16 526 737,26**	**3 046 541,37**	**1 801 451,57**

Na koniec okresu sprawozdawczego nie wystąpiły przeterminowane należności ani zaległe zobowiązania w transakcjach z jednostkami stowarzyszonymi.

35.3. Pożyczki udzielone członkom Zarządu

Na koniec okresu sprawozdawczego nie wystąpiły pożyczki udzielone członkom Zarządu ENERGA SA.

35.4. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły transakcje z udziałem członków Zarządu ENERGA SA.

35.5. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Zarząd jednostki dominującej	1 213 119,03	616 642,50	493 314,00
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	279 985,48	290 184,72	290 184,72
Zarządy jednostek zależnych	22 714 502,60	15 699 938,75	15 550 528,23
Rada Nadzorcza jednostek zależnych	2 620 741,76	2 351 231,50	2 321 037,46
Razem	**26 828 348,87**	**18 957 997,47**	**18 655 064,41**

35.6. Wynagrodzenia wypłacone głównej kadrze kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządów i Rad Nadzorczych)

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	46 720 589,08	40 588 523,74	31 540 358,05
Nagrody jubileuszowe	902 874,80	827 863,73	581 241,64
Świadczenia po okresie zatrudnienia	81 160,00	43 515,25	92 166,80
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	304 299,69	887 181,41	502 554,49
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	**48 008 923,57**	**42 347 084,13**	**32 716 320,98**

36. Instrumenty finansowe

36.1. Wartość bilansowa kategorii i klas instrumentów finansowych

Tytuł	31 grudnia 2012	31 grudnia 2011 (przekształcone)	31 grudnia 2010 (przekształcone)
Klasy instrumentów finansowych			
Lokaty i depozyty	26 783 927,04	143 390,14	130 612,56
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	27 107 314,83	-	-
Udziały i akcje (niekonsolidowane)	2 830 952,87	10 138 049,90	33 105 322,68
Należności z tytułu dostaw i usług i inne należności	1 521 621 657,06	1 519 992 847,68	1 454 894 542,60
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, w tym:	2 069 058 235,48	1 777 274 176,69	1 683 554 915,77
Jednostki uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading SFIO	705 911 173,67	1 193 958 370,87	910 248 284,85
Należności z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	2 515 934,75	1 758 911,08	759 097,13
Pozostałe aktywa finansowe	3 969 018,10	-	-
Instrumenty pochodne (aktywa)	-	1 696 200,60	2 076 116,20
Razem aktywa	**3 653 887 040,13**	**3 311 003 576,09**	**3 174 520 606,94**
Kredyty i pożyczki preferencyjne	996 129 192,30	1 003 929 250,73	728 018 257,06
Kredyty i pożyczki	1 393 617 506,73	937 638 782,76	336 234 209,26
Kredyty w rachunku bieżącym	26 030 109,32	7 633 181,76	10 482 545,46
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	1 079 219 213,53	-	1 670 672,08
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	717 100 810,70	720 610 158,00	750 914 424,06
Pozostałe zobowiązania finansowe	19 297 226,38	6 676 374,45	6 752 799,11
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	139 033 963,05	166 281 846,24	204 444 439,27
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	-	240 702,20	-
Razem zobowiązania	**4 370 428 022,01**	**2 843 010 296,14**	**2 038 517 346,30**
Kategorie instrumentów finansowych			
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	2 075 858 206,45	1 789 251 817,33	1 718 866 967,21
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	53 891 241,87	-	-
Pożyczki i należności	1 524 137 591,81	1 521 751 758,76	1 455 653 639,73
Razem aktywa	**3 653 887 040,13**	**3 311 003 576,09**	**3 174 520 606,94**
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	-	240 702,20	-
Zobowiązania finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu	4 370 428 022,01	2 842 769 593,94	2 038 517 346,30
Razem zobowiązania	**4 370 428 022,01**	**2 843 010 296,14**	**2 038 517 346,30**

36.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2012	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Dywidendy i udziały w zyskach	78 162,00	-	-	-	**78 162,00**
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	45 476 888,12	683 337,00	28 584 766,42	(179 558 449,18)	**(104 813 457,64)**
Różnice kursowe	-	-	(1 327 280,13)	(13 976,47)	**(1 341 256,60)**
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	162 944,98	-	56 745 973,93	-	**56 908 918,91**
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	(19 575 047,26)	-	(122 856 118,93)	-	**(142 431 166,19)**
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji	(18 884 542,64)			-	**(18 884 542,64)**
Ogółem (zysk/ (strata) netto)	**7 258 405,20**	**683 337,00**	**(38 852 658,71)**	**(179 572 425,65)**	**(210 483 342,16)**

Rok zakończony 31 grudnia 2011	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Dywidendy i udziały w zyskach	828 587,44	-	-	-	**828 587,44**
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	64 335 930,48	96 036,38	95 956 395,75	(102 473 137,25)	**57 915 225,36**
Różnice kursowe	-	-	1 563 929,37	(452 241,25)	**1 111 688,12**
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	1 740 460,66	-	31 305 024,18	-	**33 045 484,84**
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	(4 309 386,69)	-	(67 398 543,31)	-	**(71 707 930,00)**
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji	31 255 210,84	143 598,00	-	-	**31 398 808,84**
Ogółem (zysk/ (strata) netto)	**93 850 802,73**	**239 634,38**	**61 426 805,99**	**(102 925 378,50)**	**52 591 864,60**

Rok zakończony 31 grudnia 2010	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Dywidendy i udziały w zyskach	362 464,72	-	-	-	**362 464,72**
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	52 227 193,50	297 700,00	20 705 593,43	(41 153 415,49)	**32 077 071,44**
Różnice kursowe	-	-	(1 156,36)	(299 310,66)	**(300 467,02)**
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	849 507,43	-	23 859 216,58	-	**24 708 724,01**
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	(14 764,56)	-	(51 703 391,96)	-	**(51 718 156,52)**
Ogółem (zysk/ (strata) netto)	**53 424 401,09**	**297 700,00**	**(7 139 738,31)**	**(41 452 726,15)**	**5 129 636,63**

36.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość księgowa następujących aktywów oraz zobowiązań finansowych stanowi racjonalne przybliżenie ich wartości godziwych:

- pożyczki udzielone i należności własne oraz inne zobowiązania finansowe,
- aktywa oraz zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wartość godziwa transakcji pochodnych wykorzystywanych przez Grupę, zawieranych na polskim rynku terminowym energii elektrycznej za wyjątkiem transakcji zawieranych za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii, ustalana jest metodą MTM (Mark-to-Market), bieżącego wyniku na optymalizacji energii elektrycznej w danym momencie.

W przypadku wyceny produktu, którego dostawa trwa w momencie wyceny, MTM obliczany jest na podstawie ostatniej ceny rozliczeniowej opublikowanej przez giełdę dla danego produktu. W przypadku wyceny produktu, którego dostawa jeszcze się nie rozpoczęła, wycena MTM obliczana jest na podstawie ceny rozliczeniowej publikowanej przez giełdę na dzień wyceny.

Powyższa metodologia znajduje zastosowanie przy określaniu wartości godziwej dla instrumentów pochodnych opartych o surowce i praw do emisji dwutlenku węgla, notowanych na rynkach zagranicznych oraz dla praw majątkowych do energii skojarzonej i walutowych kontraktów CFD.

Dla udziałów nie notowanych na giełdzie nie istnieje aktywny rynek, ani też nie ma możliwości zastosowania w ich przypadku technik wyceny dających wiarygodne wartości, w związku z tym Grupa nie jest w stanie ustalić zakresu, w którym mogłaby mieścić się ich wartość godziwa. Aktywa te wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

36.4. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

36.4.1 Pożyczki i należności

Kluczową pozycję kategorii instrumentów finansowych ujmowanych jako pożyczki i należności stanowią należności handlowe.

Stan na 31.12.2012

Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	Nieprzeterminowane	Przeterminowane					Ogółem
		< 30 dni	30 – 90 dni	90 - 180 dni	180 - 360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	1 273 723 839,78	170 332 206,58	105 835 933,19	25 921 654,75	16 506 379,29	127 224 741,84	1 719 544 755,43
Odpisy ustalone w sposób indywidualny	-	(1 122 013,93)	(5 611 640,54)	(2 615 372,01)	(2 850 523,95)	(1 921 269,63)	(14 120 820,06)
Odpis ogólny	(33 470 960,55)	(4 269 442,93)	(3 497 038,26)	(4 699 238,04)	(10 317 137,93)	(125 032 525,85)	(181 286 343,56)
Razem odpisy aktualizujące	(33 470 960,55)	(5 391 456,86)	(9 108 678,80)	(7 314 610,05)	(13 167 661,88)	(126 953 795,48)	(195 407 163,62)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	**1 240 252 879,23**	**164 940 749,72**	**96 727 254,39**	**18 607 044,70**	**3 338 717,41**	**270 946,36**	**1 524 137 591,81**

Stan na 31.12.2011

Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	Nieprzeterminowane	Przeterminowane					Ogółem
		< 30 dni	30 – 90 dni	90 - 180 dni	180 - 360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	1 286 950 546,25	166 358 730,88	73 644 355,98	20 946 250,58	17 096 357,13	98 561 273,59	1 663 557 514,41
Odpisy ustalone w sposób indywidualny	(16 023 742,57)	(1 080 339,10)	(4 273 225,59)	(4 531 929,31)	(5 607 205,17)	(1 513 420,23)	(33 029 861,97)
Odpis ogólny	-	-	(194 073,25)	(244 519,28)	(11 289 447,79)	(97 047 853,36)	(108 775 893,68)
Razem odpisy aktualizujące	(16 023 742,57)	(1 080 339,10)	(4 467 298,84)	(4 776 448,59)	(16 896 652,96)	(98 561 273,59)	(141 805 755,65)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	**1 270 926 803,68**	**165 278 391,78**	**69 177 057,14**	**16 169 801,99**	**199 704,17**	**-**	**1 521 751 758,76**

Stan na 31.12.2010

Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	Nieprzeterminowane	Przeterminowane					Ogółem
		< 30 dni	30 – 90 dni	90 - 180 dni	180 - 360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	1 241 722 015,87	147 618 542,25	60 295 711,35	19 653 347,52	17 332 056,38	85 574 012,09	1 572 195 685,46
Odpisy ustalone w sposób indywidualny	(2 189 412,32)	(4 725 190,11)	(1 753 939,57)	(1 388 430,94)	(1 540 857,31)	(9 625 084,46)	(21 222 914,71)
Odpis ogólny	-	-	(8 808 738,50)	(3 191 140,32)	(8 807 122,33)	(74 512 129,87)	(95 319 131,02)
Razem odpisy aktualizujące	(2 189 412,32)	(4 725 190,11)	(10 562 678,07)	(4 579 571,26)	(10 347 979,64)	(84 137 214,33)	(116 542 045,73)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	**1 239 532 603,55**	**142 893 352,14**	**49 733 033,28**	**15 073 776,26**	**6 984 076,74**	**1 436 797,76**	**1 455 653 639,73**

36.4.2 Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

	Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług	Odpisy aktualizujące obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	Odpisy aktualizujące udziały i akcje
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2012 roku	**141 805 755,65**	**-**	**2 780 214,31**
Utworzenie odpisów aktualizujących	122 856 118,93	18 071 543,22	91 276,69
Wykorzystanie	(12 508 737,03)	-	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(56 745 973,93)	-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2012 roku	**195 407 163,62**	**18 071 543,22**	**2 871 491,00**

	Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług	Odpisy aktualizujące obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	Odpisy aktualizujące udziały i akcje
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2011 roku	**116 542 045,73**	**-**	**216 537,85**
Utworzenie odpisów aktualizujących	67 393 031,51	-	2 563 676,46
Wykorzystanie	(10 824 297,41)	-	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(31 305 024,18)	-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2011 roku	**141 805 755,65**	**-**	**2 780 214,31**

	Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług	Odpisy aktualizujące obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	Odpisy aktualizujące udziały i akcje
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2010 roku	**108 001 498,50**	**-**	**201 773,29**
Utworzenie odpisów aktualizujących	51 703 391,96	-	14 764,56
Wykorzystanie	(19 303 628,15)	-	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(23 859 216,58)	-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2010 roku	**116 542 045,73**	**-**	**216 537,85**

36.4.3 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

36.4.3.1 Kredyty i pożyczki

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Waluta	PLN	PLN	PLN
Stopa Referencyjna	WIBOR, Stopa redyskontowa	WIBOR, Stopa redyskontowa	WIBOR, Stopa redyskontowa
Wartość kredytu/ pożyczki	**2 415 776 808,35**	**1 949 201 215,25**	**1 074 735 011,78**
Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:			
do 1 roku (krótkoterminowe)	389 638 937,15	44 964 972,70	41 099 028,77
od 1 roku do 2 lat	275 676 042,74	185 478 381,11	24 099 919,19
od 2 lat do 3 lat	371 394 171,43	215 123 603,18	115 131 612,27
od 3 lat do 5 lat	440 623 971,04	436 280 739,02	213 527 800,36
powyżej 5 lat	938 443 685,99	1 067 353 519,24	680 876 651,19

Szczegółowe informacje dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek zostały przedstawione w nocie 42.

36.4.3.2 Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Waluta	PLN	-	PLN
Stopa Referencyjna	WIBOR	-	WIBOR
Wartość emisji	**1 079 219 213,53**	-	**1 670 672,08**
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:			
do 1 roku (krótkoterminowe)	-	-	1 670 672,08
od 1 roku do 2 lat	7 340 062,54	-	-
od 2 lat do 3 lat	7 390 623,35	-	-
od 3 lat do 5 lat	14 995 575,98	-	-
powyżej 5 lat	1 049 492 951,66	-	-

Szczegółowe informacje dotyczące wyemitowanych obligacji zostały przedstawione w nocie 42.

36.4.3.3 Limity kredytowe

Na dzień 31 grudnia 2012, 2011 i 2010 roku wartość pozostających do dyspozycji Grupy limitów kredytowych wyniosła odpowiednio 3 492 mln zł, 3 064 mln zł, 2 504 mln zł.

36.5. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Na dzień bilansowy aktywa o następującej wartości księgowej stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych:

Grupa aktywów na których dokonano zabezpieczenia	31 grudnia 2012	31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
Rzeczowe aktywa trwałe	78 417 217,14	92 753 136,13	117 776 150,52
Należności	300 000,00	3 841 771,23	20 741 068,46
Zapasy	25 302 771,93	32 037 633,92	42 734 190,79
Środki pieniężne	130 438 152,99	195 328 061,67	202 363 631,74
Razem wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań finansowych	**234 458 142,06**	**323 960 602,95**	**383 615 041,51**

Przedstawione zabezpieczenia dotyczą przede wszystkim pożyczki udzielonej spółkom Grupy Kapitałowej ENERGA SA przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska oraz kredytów i gwarancji udzielonych przez banki Pekao SA, Deutsche Bank Polska SA, ING Bank Śląski SA, Nordea Bank Polska S.A. i Bank PKO BP S.A.

36.6. Sytuacje / zagadnienia dotyczące instrumentów finansowych niewystępujące w Grupie

W Grupie w trakcie okresu sprawozdawczego zakończonego 31 grudnia 2012, 2011 i 2010 roku, nie wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze i sytuacje wymagające ujawnienia:

- do dnia bilansowego, Grupa nie skorzystała z możliwości wyznaczenia instrumentu finansowego na moment początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (MSSF 7, par. 9, 10, 11),
- nie dokonano przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałoby zmianę sposobu wyceny tych aktywów (MSSF 7, par. 12),
- na rzecz Grupy nie ustanowiono zabezpieczeń na żadnej z kategorii aktywów, które powodowałyby poprawę warunków kredytowania (MSSF 7, par. 15), ani też Grupa nie przejmowała żadnych aktywów w ramach windykacji ustanowionych na jej rzecz przedmiotów zabezpieczenia (MSSF 7, par.38),
- Grupa nie wyemitowała żadnych instrumentów zawierających składnik zobowiązaniowy i składnik kapitałowy (MSSF 7, par. 17),
- Grupa Kapitałowa nie złamała żadnych postanowień umów kredytowych (MSSF 7, par. 18),
- Grupa nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń,

- nie nabyto żadnych aktywów finansowych po cenie istotnie odbiegającej od ich wartości godziwej (MSSF 7, par. 28).

37. Aktywa i zobowiązania warunkowe

37.1. Zobowiązania warunkowe i inne udzielone zabezpieczenia

Zobowiązania warunkowe i inne udzielone zabezpieczenia na dzień bilansowy przedstawia poniższa tabela:

Zobowiązania z tytułu	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
gwarancji	476 787 827,79	498 799 625,58	702 964 817,46
weksli	78 815 097,09	94 630 540,04	30 732 524,81
spraw przeciwko Grupie	144 065 627,81	62 038 518,31	18 093 958,54
inne	13 440 666,74	2 725 556,14	128 750,74
Razem	**713 109 219,43**	**658 194 240,07**	**751 920 051,55**

Gwarancje

Jako gwarancje Grupa ujmuje przede wszystkim:

1. gwarancje wystawione przez banki na zlecenie spółki ENERGA – OBRÓT SA dla kontrahentów za zobowiązania wynikające z podpisanych umów handlowych, w tym:
   - Nordea Bank Polska S.A., Nordea Bank Finland Plc – umowa ramowa o udzielenie gwarancji bankowych z dnia 27 listopada 2008 roku ważna do dnia 26 listopada 2013 roku. Limit na udzielanie gwarancji bankowych wynosił na dzień 31 grudnia 2012, 2011 i 2010 roku odpowiednio 120 mln zł, 120 mln zł i 400 mln zł;
   - PEKAO SA - umowa generalna z dnia 18 lutego 2010 roku do dnia 31 stycznia 2013 roku. Limit na udzielenie gwarancji wynosił na dzień 31 grudnia 2012, 2011 i 2010 roku odpowiednio 150 mln zł, 200 mln zł i 200 mln zł;
   - Deutsche Bank Polska SA – umowa kredytowa z dnia 19 maja 2009 roku ważna do dnia 16 maja 2013 roku. Na dzień 31 grudnia 2012 roku umowa opiewa na kwotę 130 mln zł (100 mln zł na dzień 31 grudnia 2011 i 2010 roku), która może być wykorzystywana w formie kredytu w rachunku bieżącym do 100 mln zł (50 mln zł na dzień 31 grudnia 2011 i 2010 roku) lub gwarancji bankowych do 130 mln zł (100 mln zł na dzień 31 grudnia 2011 i 2010 roku);
   - ING Bank Śląski SA – umowa ramowa na linię gwarancyjną z dnia 18 listopada 2011 roku ważna do dnia 30 czerwca 2013 roku z możliwością przedłużenia o kolejne 12 miesięcy. Limit na udzielenie gwarancji bankowych wynosił na dzień 31 grudnia 2012, 2011 roku 50 mln zł;
   - na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku - gwarancje udzielone przez Nordea Bank Polska S.A. na zlecenie spółki ENERGA – OPERATOR SA, dotyczące prawidłowego zabezpieczenia umowy z Województwem Warmińsko - Mazurskim z siedzibą w Olsztynie – 17,7 mln zł.

Weksle

Jako weksle Grupa ujmuje przede wszystkim:

- na dzień 31 grudnia 2012, 2011 i 2010 roku - weksel wystawiony dnia 22 stycznia 2008 roku na kwotę 30 mln zł wystawiony spółkę ENERGA – OBRÓT SA, złożony do PSE S.A., celem zabezpieczenia umowy o świadczenie usług przesyłowych;
- na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku - weksle in blanco na kwotę 14,8 mln zł wystawione przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA, stanowiące zabezpieczenie należytego wykonania umowy o dofinansowanie realizacji projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013;

- na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku - weksel in blanco na kwotę 8,8 mln zł wystawiony przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA, stanowiący zabezpieczenie zwrotu środków wypłaconych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej („NFOŚiGW") na podstawie umowy o dofinansowanie projektu "Redukcja strat energii elektrycznej w sieci na obszarze działania ENERGA – OPERATOR SA ";
- na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku - weksel in blanco na kwotę 15,9 mln zł wystawiony przez spółkę ENERGA OPEC Sp. z o.o., stanowiący zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z zawartej z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie umowy o dofinansowanie Projektu „Przebudowa sieci ciepłowniczej w ENERGA OPEC Sp. z o.o. w Ostrołęce w celu ograniczenia strat przesyłu";
- na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku - weksel in blanco na kwotę 3,5 mln zł wystawiony przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA, dotyczący zabezpieczenia rozliczeń z tytułu płatności za energię na rynku bilansującym, wynikających z Umowy o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej zawartej pomiędzy ENERGA – OPERATOR SA i Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi Operator SA.

Sprawy przeciwko Grupie

Jako sprawy przeciwko jednostkom powiązanym Grupa ujmuje zobowiązania warunkowe dotyczące spraw spornych przeciwko spółkom Grupy ENERGA, dla których prawdopodobieństwo wygrania przez spółki jest duże i na te sprawy nie jest tworzona rezerwa.

Grupa ujmuje w tej pozycji przede wszystkim zobowiązania warunkowe dotyczące spraw spornych związanych z infrastrukturą energetyczną spółki ENERGA – OPERATOR SA usadowioną na prywatnym gruncie (patrz opis w nocie 42). Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku oszacowana wartość tych roszczeń wynosiła odpowiednio 144,1 mln zł i 62,0 mln zł.

37.2. Aktywa warunkowe

W 2011 roku Grupa rozpoznała aktywo warunkowe w wysokości 32,2 mln zł, które dotyczyło odsetek ustawowych naliczonych przez spółkę zależną ENERGA – OPERATOR SA od zasądzonej przez Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny kwoty 123 mln zł w sprawie z powództwa PSE Operator SA przeciwko ENERGA – OPERATOR SA (patrz nota 42). Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa skorygowała wysokość tego aktywa do kwoty 27,9 mln zł, w związku ze zmianą stanu sprawy.

Na dzień 31 grudnia 2012, 2011 i 2010 roku Grupa nie rozpoznała innych istotnych aktywów warunkowych.

38. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, obligacje, środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe oraz jednostki uczestnictwa w funduszach płynnościowych. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest wykorzystanie jako środek do finansowania działalności Grupy.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem powstającym w toku działalności Grupy.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują:

- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko zmian cen energii elektrycznej na rynku hurtowym.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa ENERGA SA wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych ATMF opcji (opcje at-the-money-forward) na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych z daty bilansowej.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Spółka jest narażona na dzień bilansowy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

38.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko stopy procentowej:

Aktywa i Zobowiązania Finansowe	31 grudnia 2012		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2012 roku	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR wynik finansowy brutto	
	PLN	PLN	*WIBOR + 110 pb*	*WIBOR -110 pb*
Lokaty i depozyty	26 783 927,04	26 783 927,04	2 946 231,97	(2 946 231,97)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 069 058 235,48	1 363 147 061,81	149 946 176,80	(149 946 176,80)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	996 129 192,30	996 129 192,30	(109 574 211,15)	109 574 211,15
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 393 617 506,73	1 393 617 506,73	(153 297 925,74)	153 297 925,74
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	1 079 219 213,53	1 079 219 213,53	(118 714 113,49)	118 714 113,49
Kredyty w rachunku bieżącym	26 030 109,32	26 030 109,32	(2 863 312,03)	2 863 312,03
Zmiana zysku brutto			**(231 557 153,63)**	**231 557 153,63**

Aktywa i Zobowiązania Finansowe	31 grudnia 2011 Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2011 roku WIBOR wynik finansowy brutto	
	PLN	PLN	*WIBOR + 84 pb*	*WIBOR -84 pb*
Lokaty i depozyty	143 390,14	143 390,14	1 204,48	(1 204,48)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 777 274 176,69	583 315 805,82	4 899 852,77	(4 899 852,77)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 003 929 250,73	1 003 929 250,73	(8 433 005,71)	8 433 005,71
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	937 638 782,76	937 638 782,76	(7 876 165,78)	7 876 165,78
Kredyty w rachunku bieżącym	7 633 181,76	7 633 181,76	(64 118,73)	64 118,73
Zmiana zysku brutto			**(11 472 232,97)**	**11 472 232,97**

Aktywa i Zobowiązania Finansowe	31 grudnia 2010 Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2010 roku Analiza wrażliwości na ryzyko stopy wynik finansowy netto	
	tys. PLN	tys. PLN	*WIBOR + 42 pb*	*WIBOR -42 pb*
Lokaty i depozyty	130 612,56	130 612,56	548,57	(548,57)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 683 554 915,77	773 306 630,92	3 247 887,85	(3 247 887,85)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	728 018 257,06	728 018 257,06	(3 057 676,68)	3 057 676,68
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	336 234 209,26	336 234 209,26	(1 412 183,68)	1 412 183,68
Kredyty w rachunku bieżącym	10 482 545,46	10 482 545,46	(44 026,69)	44 026,69
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	1 670 672,08	1 670 672,08	(7 016,82)	7 016,82
Zmiana zysku brutto			**(1 272 467,45)**	**1 272 467,45**

Zmiany stóp procentowych nie mają bezpośredniego wpływu na wartość kapitału własnego Grupy.

38.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki Grupy sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko zmiany kursów walutowych:

Aktywa i Zobowiązania Finansowe	31 grudnia 2012 Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2012 roku EUR/PLN wynik finansowy brutto	
	PLN	*PLN*	*kurs EUR/PLN + 8,65%*	*kurs EUR/PLN -8,65%*
Należności z tytułu dostaw i usług	1 521 621 657,06	250 008,56	21 625,74	(21 625,74)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 069 058 235,48	5 267 805,26	455 665,16	(455 665,16)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	717 100 810,70	1 756 562,62	(151 942,67)	151 942,67
Zmiana zysku brutto			**325 348,23**	**(325 348,23)**

Aktywa i Zobowiązania Finansowe	31 grudnia 2011 Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2011 roku EUR/PLN wynik finansowy brutto	
	PLN	*PLN*	*kurs EUR/PLN + 14,1%*	*kurs EUR/PLN -14,1%*
Należności z tytułu dostaw i usług	1 519 992 847,68	2 039 049,91	286 486,51	(286 486,51)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 777 274 176,69	6 528 817,03	917 298,79	(917 298,79)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	720 610 158,00	1 059 445,14	(148 852,04)	148 852,04
Zmiana zysku brutto			**1 054 933,26**	**(1 054 933,26)**

Aktywa i Zobowiązania Finansowe	31 grudnia 2010 Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2010 roku Analiza wrażliwości na ryzyko stopy wynik finansowy brutto	
	tys. PLN	*tys. PLN*	*kurs EUR/PLN + 12,3%*	*kurs EUR/PLN -12,3%*
Należności z tytułu dostaw i usług	1 454 894 542,60	2 169 234,13	266 815,80	(266 815,80)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 683 554 915,77	670 646,03	82 489,46	(82 489,46)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	750 914 424,06	328 538,73	(40 410,26)	40 410,26
Zmiana zysku brutto			**308 895,00**	**(308 895,00)**

W chwili obecnej Grupa nie jest narażona w istotnym stopniu na ryzyko związane z kursami wymiany walut, jako że rozliczenia pieniężne Grupy prowadzone są głównie w walucie krajowej.

Planowana emisja euroobligacji średnioterminowych w ramach Programu Obligacji EMTN (patrz opis w nocie 42) może narazić Grupę na ryzyko związane z kursami wymiany walut, ponieważ obligacje te będą emitowane w EUR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym, planowane jest zastosowanie strategii hedgingowej. W wyniku zastosowania tej strategii zawarte zostaną walutowe transakcje terminowe, swapy na stopę procentową i walutę, zmniejszające stopień narażenia Spółki na ryzyka tego typu.

38.3. Ryzyko cen towarów

Głównymi obszarami aktywności Grupy ENERGA, której dotyczy ryzyko cenowe są: zaopatrzenie elektrowni i elektrociepłowni w węgiel, oraz ryzyko cen giełdowych w obrocie energią, prawami majątkowymi i uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla.

Najistotniejsze ryzyko dotyczy zmiany cen zakupu energii elektrycznej oraz praw majątkowych na rynku hurtowym dotyczących zawieranych kontraktów w horyzoncie długo, średnio i krótkoterminowym na rynku polskim oraz instrumentów finansowych na rynkach zagranicznych takich jak kontrakty typu futures / forward na energię elektryczną, emisje CO2 i wybrane surowce.

W celu ograniczenia ryzyka związanego ze zmiennością cen zakupu na rynku hurtowym Grupa podejmuje działania zabezpieczające przed gwałtownymi zmianami cen poprzez optymalizację procesu kontraktacji polegającą na zawieraniu kontraktów w określonych proporcjach oraz w postaci różnych produktów. Dodatkowo, proces zakupu rozłożony jest w czasie tak, by średnia cena portfela Grupy lepiej pokrywała się ze średnią ceną zakupu rocznego wolumenu wyznaczoną jako cel na podstawie cen rynkowych.

Jednocześnie wdrożony został mechanizm ograniczający ryzyko handlowe po stronie hurtowej i detalicznej, poprzez koordynację, optymalizację i synchronizację realizowanych procesów zakupowo-sprzedażowych. W ramach procesu monitorowane i raportowane są kontrakty zawierane na rynku hurtowym i detalicznym, wraz z analizą założonych i zaakceptowanych parametrów progowych.

W celu ograniczenia ryzyka związanego z handlem instrumentami finansowymi wyznaczane są limity handlowe oraz codziennie monitorowana jest wartość zagrożona. Ponadto w Grupie istnieją zasady wyznaczania poziomów Stop Loss oraz Take Profit, które są na bieżąco monitorowane.

38.4. Ryzyko kredytowe

W Grupie zdefiniowano występowanie ryzyka kredytowego jako prawdopodobieństwo nie wypełnienia przez kontrahenta jego zobowiązań finansowych. Minimalizowanie ryzyka kredytowego jest osiągane poprzez działania zmierzające do wartościowej oceny ryzyka, monitoring kondycji finansowej kontrahentów oraz zabezpieczanie kredytu kupieckiego za pomocą dostępnych narzędzi takich jak gwarancje bankowe, poręczenia itp.

Ograniczanie ryzyka kredytowego następuje w odniesieniu do kontrahentów o największych obrotach, czyli portfela kontrahentów hurtowych oraz portfela klientów strategicznych. Szczególne znaczenie mają w tym zakresie: badanie zdolności kredytowej, limity handlowe, określone zapisy w umowach z kontrahentami oraz pozyskiwanie zabezpieczeń od klientów o niskiej wiarygodności.

W Grupie zostały stworzone odpowiednie procedury minimalizujące ryzyko niewypłacalności kontrahentów. Na hurtowym rynku energii procedury określają limity możliwej sprzedaży energii elektrycznej bez wymagania zabezpieczeń. Na transakcje przekraczające ww. limit wymagane są zabezpieczenia np. gwarancja bankowa.

W ramach sprzedaży do klientów strategicznych i biznesowych procedury nakładają obowiązek oceny wiarygodności klientów. W przypadku Klientów o niskiej wiarygodności warunkiem rozpoczęcia sprzedaży jest pozyskanie zabezpieczenia zaakceptowanego przez Sprzedawcę.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

Z ryzykiem kredytowym mamy również do czynienia w przypadku środków zaangażowanych w jednostki uczestnictwa funduszu ENERGA Trading SFIO. Zgodnie z przyjętą polityką inwestycyjną fundusz inwestuje środki w aktywa jakimi są instrumenty finansowe pieniężne, obligacje skarbowe oraz korporacyjne listy zastawne, certyfikaty depozytowe i inne krajowe instrumenty dłużne o wysokiej płynności i wysokim poziomie bezpieczeństwa. Ryzyko kredytowe związane z inwestycjami w bony i obligacje skarbowe jest odniesione do ryzyka wypłacalności Skarbu Państwa. Większe obawy może rodzić ryzyko kredytowe związane z inwestycjami w komercyjne instrumenty dłużne, które jest mitygowane poprzez odpowiednio określoną politykę inwestycyjną funduszu. Fundusz może bowiem lokować środki wyłącznie w takie aktywa, które charakteryzuje rating inwestycyjny nadany przez agencje ratingowe lub wewnętrznie nadany przez towarzystwo zarządzające funduszem.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

38.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno zobowiązań jak i aktywów finansowych oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje oraz umowy leasingu finansowego.

Szczegółowy opis głównych tytułów pozyskanego przez Grupę finansowania zewnętrznego został przedstawiony w nocie 42.1

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy wg harmonogramów wynikających z umowy.

31 grudnia 2012 roku	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	180 926 488,27	208 712 448,88	1 087 694 185,21	938 443 685,99	**2 415 776 808,35**
Obligacje	-	-	29 726 261,87	1 049 492 951,66	**1 079 219 213,53**
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	868 275 503,31	5 394 033,25	1 762 463,58	-	**875 432 000,14**
Zobowiązania finansowe razem	**1 049 201 991,58**	**214 106 482,13**	**1 119 182 910,66**	**1 987 936 637,65**	**4 370 428 022,02**

31 grudnia 2011 roku (przekształcone)	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2 158 993,87	42 805 978,83	836 882 723,31	1 067 353 519,24	**1 949 201 215,25**
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	889 985 206,74	2 105 679,19	1 718 194,95	-	**893 809 080,88**
Zobowiązania finansowe razem	**892 144 200,61**	**44 911 658,02**	**838 600 918,26**	**1 067 353 519,24**	**2 843 010 296,13**

Aktywa finansowe Grupy cechuje wysoka płynność. Składają się na nie głównie środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności z tytułu dostaw i usług. Strukturę środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przedstawia nota 22. Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług została zamieszczona w nocie 36.4.1.

31 grudnia 2010 roku (przekształcone)	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	1 411 620,25	39 687 408,52	352 759 331,82	680 876 651,19	**1 074 735 011,78**
Obligacje	1 670 672,08	-	-	-	**1 670 672,08**
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	939 162 765,69	22 611 221,37	310 775,38	26 900,00	**962 111 662,44**
Zobowiązania finansowe razem	**942 245 058,02**	**62 298 629,89**	**353 070 107,20**	**680 903 551,19**	**2 038 517 346,30**

Obowiązująca na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego polityka finansowa Grupy ENERGA zakłada, iż maksymalny poziom zadłużenia Grupy ENERGA, mierzony jako iloraz długu netto do EBITDA (na bazie wartości skonsolidowanych) nie powinien przekroczyć wartości 3,0. Dla potrzeb wieloletniego planu inwestycji strategicznych w Grupie ENERGA przyjęty został jeszcze bardziej restrykcyjny poziom tego wskaźnika, tj. 2,5.

39. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie inwestycyjnego poziomu ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku 2012 nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, wyemitowane obligacje i papiery dłużne, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania finansowe, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

Tytuł	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (przekształcone)	Stan na 31 grudnia 2010 (przekształcone)
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2 415 776 808,35	1 949 201 215,25	1 074 735 011,78
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	1 079 219 213,53	-	1 670 672,08
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	875 432 000,13	893 809 080,89	962 111 662,44
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(2 069 058 235,48)	(1 777 274 176,69)	(1 683 554 915,77)
Zadłużenie netto	**2 301 369 786,53**	**1 065 736 119,45**	**354 962 430,53**
Kapitał własny	**7 718 522 465,77**	**7 885 510 410,74**	**7 913 600 585,20**
Kapitał i zadłużenie netto	10 019 892 252,30	8 951 246 530,19	8 268 563 015,73
Wskaźnik dźwigni	0,23	0,12	0,04

40. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie kształtowało się następująco:

Tytuł	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	6 640	6 671	7 320
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	4 409	4 969	5 030
Razem	**11 049**	**11 640**	**12 350**

41. Informacje o istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym skonsolidowanego sprawozdania finansowego

41.1. Restrukturyzacja Grupy Kapitałowej

W dniu 4 stycznia 2013 roku spółka ENERGA BIO Sp. z o.o. podpisała umowę sprzedaży wszystkich posiadanych udziałów (90% kapitału zakładowego) w spółce Biogazownia Starogard Sp. z o.o. za cenę 1,45 mln zł.

W związku z podjętą w 2012 roku decyzją o zaniechaniu działalności Grupy w obszarze usług hotelarskich, w dniu 1 lutego 2013 r. została postawiona w stan likwidacji spółka zależna Międzynarodowe Centrum Szkolenia Energetyki Sp. z o.o.

W dniu 27 lutego 2013 roku, po zakończeniu procesu likwidacji, spółka Elektrownia Wodna we Włocławku Sp. z o.o. została wykreślona z KRS.

41.2. Akwizycje

W dniu 19 lutego 2013 roku Spółka ENERGA Hydro Sp. z o.o. podpisała umowę nabycia do 100% udziałów w Spółkach, tworzących lądowe aktywa wiatrowe Dong Energy Wind Power A/S w Polsce, w konsorcjum z partnerem: PGE Polska Grupa Energetyczna SA z siedzibą w Warszawie. Pod warunkiem uzyskania w drodze decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK"), zgody na dokonanie koncentracji, Spółka ENERGA Hydro Sp. z o.o. stanie się właścicielem:

- 100% udziałów Spółki Dong Energy Karcino Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- 100% udziałów Spółki Dong Energy Tuszyny Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- 100% udziałów Spółki Dong Energy Pancerzyn Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- 100% udziałów Spółki Dong Energy Gąsiorowo Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- 100% udziałów Spółki Dong Energy 3 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- do 100% udziałów Spółki Dong Energy Olecko Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Dzięki nabyciu udziałów wymienionych podmiotów, Grupa Kapitałowa ENERGA pozyska jedną działającą farmę wiatrową o mocy 51 MW oraz portfel projektów wiatrowych o zróżnicowanym poziomie zaawansowania i łącznej mocy ponad 200 MW.

Ponadto, w dniu 26 lutego 2013 roku Spółka ENERGA Hydro Sp. z o.o. podpisała umowę nabycia udziałów w spółce Iberdrola Renewables Polska Sp. z o.o., w konsorcjum z partnerem PGE Polska Grupa Energetyczna SA z siedzibą w Warszawie. W ramach tej transakcji, pod warunkiem uzyskania zgody UOKiK na dokonanie koncentracji, Spółka ENERGA Hydro Sp. z o.o. stanie się właścicielem 67,3% udziałów nabywanej spółki. Dzięki transakcji, Grupa Kapitałowa ENERGA pozyska dwie działające farmy wiatrowe o mocy 114 MW oraz portfel projektów wiatrowych o zróżnicowanym poziomie zaawansowania i łącznej mocy 1 186 MW.

41.3. Sprawa sporna dotycząca PSE SA i PKN ORLEN SA

W dniu 11 stycznia 2013 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Najwyższym dotycząca sporu pomiędzy spółką ENERGA – OPERATOR SA oraz PSE SA i PKN ORLEN SA (patrz opis w nocie 42).

42. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy

42.1. Pozyskanie finansowania zewnętrznego

Kredyty na finansowanie programu inwestycyjnego ENERGA – OPERATOR SA

W latach 2009 – 2010 ENERGA SA wraz ze spółką zależną ENERGA – OPERATOR SA zawarły następujące umowy kredytowe z przeznaczeniem na sfinansowanie programu inwestycyjnego ENERGA – OPERATOR SA w latach 2009 -2012[1], związanego z rozbudową i modernizacją sieci dystrybucyjnej:

1. umowa z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym („EBI") z limitem 1 050 mln zł, zawarta w dniu 16 grudnia 2009 roku;
2. umowa z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju („EBOR") z limitem 800 mln zł, zawarta w dniu 29 kwietnia 2010 roku;
3. umowa z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym („NIB") z limitem 200 mln zł, zawarta dnia 30 kwietnia 2010 roku.

Łączna kwota pozyskanego finansowania to 2 050 mln zł.

Podpisane umowy kredytowe mają charakter długoterminowych zobowiązań inwestycyjnych – zadłużenie może być spłacane do roku 2025. Umowy kredytowe są niezabezpieczone na aktywach kredytobiorców i opierają się przede wszystkim na kowenantach finansowych.

W ramach powyższych umów uruchomiono transze w następujących wysokościach:

a) w roku 2010:
   - 630 mln zł – w ramach umowy z EBI,
   - 300 mln zł – w ramach umowy z EBOR,
   - 100 mln zł – w ramach umowy z NIB.

b) W roku 2011:
   - 420 mln zł – w ramach umowy z EBI (pełne wykorzystanie finansowania),
   - 350 mln zł – w ramach umowy z EBOR (ostatnia transza w wysokości 150,0 mln zł została wykorzystana 21 lutego 2012 roku),
   - 100 mln zł – w ramach umowy z NIB (pełne wykorzystanie finansowania).

c) W roku 2012:
   - 150 mln zł – w ramach umowy z EBOR (pełne wykorzystanie finansowania).

Obecnie Grupa prowadzi rozmowy z EBOR oraz EBI w sprawie pozyskania długoterminowego finansowania inwestycji w rozbudowę i modernizację sieci dystrybucyjnych, w tym Smart Grid, realizowanych przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA w latach 2012-2015. Zdefiniowany program inwestycyjny spółki opiewa na kwotę 5,2 mld zł. Ustalenia z bankami zakładają pozyskanie 800 mln zł z EBOR oraz 1 000 mln zł z EBI.

[1] Pierwotnie zakładany okres inwestycji obejmował lata 2009-2011. W związku z niemożnością wykonania zakładanego poziomu wydatków inwestycyjnych w strukturze i okresach wstępnie założonych, część nakładów inwestycyjnych została przesunięta na rok 2012.

W dniu 26 lutego 2013 r. Komitet Zarządzający EBI zatwierdził projekt pożyczki dla ENERGA SA bazując na założeniach:

- Kredytobiorca: ENERGA SA
- Beneficjent końcowy / Współpożyczkobiorca: ENERGA-OPERATOR SA
- Kwota: do 1.000 mln zł,
- Okres finansowania: do 15 lat

Dzięki decyzji Komitetu Zarządzającego EBI ostateczne zatwierdzenie finansowania przez Radę Dyrektorów będzie możliwe do przeprowadzenia w dniu 14 marca 2013 roku.

Grupa przewiduje, iż zawarcie umów z powyższymi instytucjami nastąpi w I półroczu 2013 roku.

Kredyty w NORDEA Bank Polska SA

W latach 2010-2011 ENERGA SA zawarła następujące umowy kredytowe z NORDEA Bank Polska SA:

1. umowę kredytu inwestycyjnego z dnia 8 września 2010, w kwocie 100 mln zł, z przeznaczeniem na zakup obligacji emitowanych przez spółkę ENERGA Hydro Sp. z o.o. w związku z realizacją przez ten podmiot inwestycji polegającej na modernizacji elektrowni szczytowo-pompowej w Żydowie. Ostateczny termin spłaty zobowiązania został określony na 7 września 2015 roku. Na dzień 31 grudnia 2012 roku kredyt był wykorzystany w pełnej wysokości.
2. umowę kredytu inwestycyjnego w kwocie 160 mln zł, z dnia 17 grudnia 2010 roku, z przeznaczeniem na zakup obligacji emitowanych przez spółkę ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. w związku z realizacją przez ten podmiot inwestycji polegającej na modernizacji kotła poprzez wprowadzenie możliwości współspalania biomasy, budowie zakładu produkcji palet ze słomy oraz budowie nowego bloku energetycznego. Ostateczny termin spłaty zobowiązania został określony na 16 grudnia 2015 roku. Łączne wykorzystanie kredytu na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosło 134,7 mln zł.
3. umowę o aranżację kredytów dla spółek z Grupy ENERGA, z dnia 24 czerwca 2010 roku, z łącznym limitem 75 mln zł. W ramach umowy ENERGA SA jak i spółki z Grupy ENERGA mają możliwość zaciągania kredytów obrotowych w rachunku bieżącym i odnawialnych z terminem spłaty do 12 miesięcy oraz kredytów inwestycyjnych, których termin spłaty nie przekracza terminu obowiązywania limitu kredytowego, tj. 29 czerwca 2015 roku. Na dzień 31 grudnia 2012 roku uruchomiono finansowanie na łączną kwotę 45,1 mln zł, z czego wykorzystanych zostało 12,7 mln zł.
4. umowę ramową o udzielanie gwarancji bankowych dla spółek z Grupy ENERGA, z dnia 8 września 2010 roku, z łącznym limitem 5 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wykorzystano limit w wysokości 4,2 mln zł.
5. umowę o aranżację kredytów dla ENERGA SA, z dnia 12 października 2011 roku, z limitem 300 mln zł. Środki w ramach umowy mogą być wykorzystane na finansowanie działalności bieżącej lub inwestycje kapitałowe. Okres obowiązywania limitu kredytowego wynosi do dnia 11 października 2016 roku. W 2012 roku uruchomiono finansowanie w rachunku bieżącym w kwocie 150 mln zł oraz finansowanie w formie kredytu obrotowego odnawialnego na kolejne 150 mln zł. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2012 r. kredyty nie były wykorzystane.

Zabezpieczeniem wszystkich wyżej wymienionych umów są kowenanty finansowe oraz w przypadku umów ramowych solidarna odpowiedzialność ENERGA SA za zobowiązania spółek z Grupy ENERGA ustanowiona na zasadzie przystąpienia do długu.

Kredyty w PKO Bank Polski SA

W latach 2011-2012 ENERGA SA zawarła następujące umowy kredytowe z bankiem PKO Bank Polski SA:

1. umowę ramową na udzielenie limitu kredytowego ENERGA SA i spółkom zależnym, z dnia 30 sierpnia 2011 roku, z łącznym limitem 150 mln zł. W ramach umowy ENERGA SA jak i spółki z Grupy ENERGA mają możliwość zaciągania kredytów obrotowych w rachunku bieżącym, odnawialnych

i nieodnawialnych z terminem spłaty do 36 miesięcy, kredytów inwestycyjnych do 15 lat oraz gwarancji bankowych do 60 miesięcy. Umowa kredytowa jest niezabezpieczona. Spłata zobowiązań spółek zależnych opiera się na solidarnej odpowiedzialność ENERGA SA ustanowionej na zasadzie przystąpienia do długu. Na dzień 31 grudnia 2012 roku uruchomiono limit finansowania na łączną kwotę 149,2 mln zł, z czego wykorzystanych zostało 26,8 mln zł;

2. umowę ramową na udzielenie limitu kredytowego ENERGA SA i spółkom zależnym, z dnia 20 września 2012 roku, z łącznym limitem 200 mln zł. W ramach umowy ENERGA SA jak i spółki z Grupy ENERGA mają możliwość zaciągania kredytów obrotowych w rachunku bieżącym, odnawialnych z terminem spłaty do 12 miesięcy, kredytów inwestycyjnych do 15 lat oraz gwarancji bankowych do 60 miesięcy. Zabezpieczeniem umowy są kowenanty finansowe. Spłata zobowiązań spółek zależnych opiera się na solidarnej odpowiedzialność ENERGA SA ustanowionej na zasadzie przystąpienia do długu. Na dzień 31 grudnia 2012 roku uruchomiono limit finansowania na łączną kwotę 10 mln zł.

Kredyty w Pekao SA

W latach 2011-2012 ENERGA SA zawarła następujące umowy kredytowe z Pekao SA:

1. umowę kredytu z dnia 13 października 2011 roku, z limitem 200 mln zł, z przeznaczeniem na finansowanie działalności bieżącej lub inwestycje kapitałowe. Okres obowiązywania limitu kredytowego kończy się dnia 12 października 2016 roku. Zabezpieczeniem umowy są kowenanty finansowe. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2012 roku kredyt był wykorzystany w kwocie 123,6 mln zł;
2. umowę kredytu z dnia 30 maja 2012 roku, w kwocie 85 mln zł, z przeznaczeniem na objęcie obligacji emitowanych przez ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA w związku z realizacją programu inwestycyjnego spółki (patrz punkt wyżej). Ostateczny termin spłaty umowy kredytowej to 29 maja 2022 roku. Zabezpieczeniem umowy są kowenanty finansowe. ENERGA SA uruchomiła pierwszą transzę kredytu w ramach udostępnionego finansowania w wysokości 33 mln zł w dniu 9 lipca 2012 roku.

Emisja obligacji krajowych

W dniu 21 września 2012 roku ENERGA SA zawarła z bankami Pekao SA oraz BRE Bank SA umowę emisyjną ustanawiającą program emisji obligacji krajowych w kwocie 4 000 mln zł. Pierwsza emisja obligacji w ramach w/w programu w wysokości 1 000 mln zł dokonana została w dniu 19 października 2012 roku, z terminem wykupu w dniu 18 października 2019 roku. Emisja była kierowana do polskich inwestorów instytucjonalnych. Struktura emisji w odniesieniu do bazy inwestorów przedstawiła się następująco: OFE 82%, Towarzystwa Ubezpieczeniowe 6% oraz TFI 12%. W dniu 19 listopada 2012 r. wyemitowane obligacje zostały wprowadzone do obrotu na jednym z rynków Catalyst – platformie Alternatywny System Obrotu (ASO), która jest prowadzona przez BondSpot SA.

Proces emisji euroobligacji

W dniu 15 listopada 2012 roku ustanowiony został program emisji euroobligacji średnioterminowych EMTN na kwotę maksymalną do 1 000 mln EUR. W ramach Programu Obligacji EMTN, spółka celowa Energa Finance AB (publ) zarejestrowana pod prawem szwedzkim, działająca jako 100% spółka zależna od ENERGA SA, może emitować euroobligacje o terminie wykupu od jednego roku do dziesięciu lat w oparciu o następujące umowy z dnia 15 listopada 2012 roku:

- umowę agencyjną zawartą pomiędzy Energa Finance AB (publ) jako emitentem, ENERGA SA jako poręczycielem oraz BNP Paribas Securities Services, oddział w Luksemburgu jako agentem ds. płatności i agentem transferowym,
- umowę dealerską zawartą pomiędzy Energa Finance AB (publ) jako emitentem, ENERGA SA jako poręczycielem oraz BNP Paribas, HSBC Bank Plc i Merrill Lynch International jako organizatorami i dealerami,

- umowę poręczenia, zgodnie z którą ENERGA SA zobowiązała się bezwarunkowo i nieodwołalnie poręczyć zobowiązania Energa Finance AB (publ) wynikające z euroobligacji do kwoty 1 250 mln EUR w terminie do dnia 31 grudnia 2024 roku włącznie; oraz
- umowę zobowiązującą do dokonywania płatności, zgodnie z którą Energa Finance AB (publ) jako emitent oraz ENERGA SA jako poręczyciel zobowiązały się do spełniania określonych świadczeń z obligacji bezpośrednio na rzecz ich posiadaczy.

Powyższe umowy oraz obligacje emitowane pod Programem Obligacji EMTN rządzone są prawem angielskim. Obligacje emitowane w ramach Programu Obligacji EMTN mogą być przedmiotem dopuszczenia do obrotu na rynku regulowanym w Luksemburgu na podstawie prospektu bazowego zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego w Luksemburgu w dniu 15 listopada 2012 roku.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku nie dokonano żadnej emisji obligacji w ramach Programu Obligacji EMTN.

42.2. Wstrzymanie realizacji projektu Ostrołęka C

Ze względu na istotne zmiany na krajowym rynku energii, pogorszenie warunków finansowania inwestycji oraz rozwiązanie umowy sprzedaży pakietu akcji ENERGA SA zawartej pomiędzy Skarbem Państwa a PGE S.A., Zarząd ENERGA SA zweryfikował plan inwestycji strategicznych Grupy. Zgodnie ze strategią, Grupa ENERGA stawia na następujące cele dla inwestycji:

1. zachowanie niskiego poziomu ryzyka inwestowania (wskaźnik dług netto/EBITDA nie większy niż 2,5 i nakłady na pojedynczy projekt nieprzekraczające rocznego EBITDA Grupy),
2. realizacja stopy zwrotu z zaangażowanego kapitału powyżej średnioważonego kosztu kapitału własnego,
3. wypełnienie portfela handlowego w ponad 50% energią pochodzącą z własnej generacji,
4. obniżenie średniego wskaźnika emisyjności jednostkowej CO_2 poniżej 0,4 Mg/MWh,
5. dywersyfikacja portfela inwestycyjnego (ukierunkowanie na projekty średniej wielkości i koncentracja na wysokosprawnych i niskoemisyjnych technologiach wytwarzania).

W związku z powyższym Zarząd ENERGA SA podjął decyzję o zatrzymaniu prac przygotowawczych do budowy bloku węglowego w Ostrołęce. Przyczyną zamrożenia projektu są m.in. trudności z uzyskaniem finansowania w formule Project Finance oraz niekorzystna sytuacja na rynku firm budowlanych. W chwili obecnej Grupa poszukuje partnera zainteresowanego wspólną realizacją tego projektu lub jego zakupem.

ENERGA SA oceniła, że wstrzymanie projektu może stanowić przesłankę świadczącą o utracie jego wartości. W związku z powyższym na dzień 31 grudnia 2012 roku przeprowadzony został test na utratę wartości aktywów związanych z realizacją projektu (patrz opis w nocie 14).

42.3. Restrukturyzacja Grupy Kapitałowej

Segment dystrybucji

W latach 2011 - 2012 przeprowadzono szereg działań związanych z restrukturyzacją i reorganizacją segmentu dystrybucji w ramach Operatora Systemu Dystrybucyjnego (OSD) – spółki zależnej ENERGA – OPERATOR SA i spółek wspierających działalność OSD.

W roku 2011:

1. w spółce ENERGA – OPERATOR SA wdrożono nowy Regulamin Organizacyjny, zawierający ujednoliconą strukturę organizacyjną Oddziałów i Rejonów w oparciu o wspólne procesy biznesowe i rozwiązania organizacyjne. Celem nadrzędnym wdrożenia było zapewnienie, żeby realizacja zadań OSD, zapisanych w prawie energetycznym i w jednej koncesji, która obowiązuje całą spółkę, była realizowana w sposób jednolity i porównywalny, w oparciu o najlepsze praktyki w spółce i w branży. Do najważniejszych zmian organizacyjnych związanych z nową strukturą organizacyjną należy zaliczyć:

- organizacyjne oddzielenie zarządzania majątkiem sieciowym od prac na majątku (eksploatacji, prac służb elektromonterskich);
- pionizacja służb wykonawczych (elektromonterskich) na poziomie Oddziałów Spółki – oznacza to, że zadania eksploatacyjne będą realizowane przez „strukturę oddziałową" jednak co do zasady, pracownicy tych służb nie zmienią miejsca fizycznego wykonywania swojej pracy;
- pionizacja służb zarządzania ruchem SN i nN na poziomie Oddziałów – przygotowanie organizacyjne do uruchomienia Regionalnych Dyspozycji Mocy, które docelowo przejmą prowadzenie ruchu SN i nN w całym Oddziale;
- przeniesienie części funkcji z Oddziałów do Centrali, z założeniem, że osoby realizujące te zadania nie zmienią miejsca wykonywania pracy:
  - zadania związane z bezpieczeństwem i obronnością,
  - zadania związane z audytem i kontrolą,
  - zadania związane z komunikacją wewnętrzną;
- przeniesienie funkcji zarządzania techniczną obsługą odbiorców na poziom Oddziału, pracownicy realizujący dotychczas te zadania w Rejonach Dystrybucji nie zmienią miejsca fizycznego wykonywania swojej pracy;
- przeniesienie wszystkich funkcji wsparcia z Rejonów Dystrybucji do Oddziałów, przy założeniu zachowania dotychczasowego miejsca wykonywania pracy przez pracowników;

2. w związku z działaniami restrukturyzacyjnymi na poziomie spółek wspierających działalność OSD prowadzone były następujące działania:

- do spółki ENERGA – OPERATOR SA przeniesiona została działalność spółek Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Wschód Sp. z o.o. (obecnie ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o.) i Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Zachód Sp. z o.o. w zakresie zarządzania procesem przyłączeń do sieci, eksploatacją sieci, inwestycjami i ewidencji majątku sieciowego,
- prawa i obowiązki wynikające z umów zawartych przez spółki Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Wschód Sp. z o.o. (obecnie ENERGA OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o.) i Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Zachód Sp. z o.o. dotyczące działalności oświetleniowej zostały przekazane do spółki ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.,
- działalność wykonawcza prowadzona przez spółkę ZET Energohandel Sp. z o.o. została przeniesiona do spółki Energetyka Kaliska – Usługi Techniczne Sp. z o.o.
- działalność projektowa prowadzona przez spółki Multiserwis Sp. z o.o., Energo – Konsulting Sp. z o.o. (obecnie ENERGA – OPERATOR Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o.) i ZET Energohandel Sp. z o.o. została przeniesiona do spółki ZEP-INPRO Sp. z o.o. (obecnie ENERGA – OPERATOR Projektowanie Sp. z o.o.),
- działalność produkcyjna prowadzona przez spółkę zależną Zakład Budownictwa Energetycznego Sp. z o.o. została przeniesiona do spółki zależnej Energetyka Kaliska Liczniki i Instalacje Sp. z o.o. (obecnie ENERGA – OPERATOR Produkcja Sp. z o.o.).
- spółka Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Wschód Sp. z o.o. (obecnie ENERGA OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o.) nabyła przedsiębiorstwo spółki Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Zachód Sp. z o.o., przejmując tym samym jej działalność.
- spółka ENERGA – OPERATOR Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o. przejęła od ENERGA – OPERATOR SA, Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Wschód Sp. z o.o. (obecnie ENERGA OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o.) i Zakład Energetyczny Płock – Dystrybucja Zachód Sp. z o.o. procesy dotyczące technicznej obsługi odbiorców (w tym w zakresie instalacji i eksploatacji układów pomiarowych, odczytu liczników) wraz z częścią pracowników.

W roku 2012:

1. pracownicy oraz aktywa związane z usługami sieciowymi i inwestycyjnymi realizowanymi w rejonach Gdańska, Elbląga – Olsztyna, Słupska – Koszalina, Kalisza i Torunia zostały przekazane do spółek pracy na sieci, utworzonych w grudniu 2011 roku:
   - ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Gdańsk Sp. z o.o.,
   - ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Elbląg Sp. z o.o.,
   - ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Słupsk Sp. z o.o.,
   - ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Kalisz Sp. z o.o.,
   - ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Toruń Sp. z o.o;
2. ze spółki ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. wydzielono majątek związany z działalnością elektroenergetyczną wraz z pracownikami obsługującymi tę działalność, do spółki ENERGA – OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o;
3. ze spółki ENERGA – OPERATOR SA przeniesione zostały procesy, aktywa i pracownicy z obszaru działalności eksploatacyjno-inwestycyjnej do nowo uruchomionych spółek ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Elbląg Sp. z o.o., ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Gdańsk Sp. z o.o., ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Kalisz Sp. z o.o., ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Słupsk Sp. z o.o., ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Toruń Sp. z o.o. oraz ENERGA–OPERATOR Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o.;
4. Zarządy spółek zależnych ENERGA – OPERATOR SA, tj.:
   - ENERGA–OPERATOR Projektowanie Sp. z o.o.,
   - Przedsiębiorstwo Budownictwa Elektroenergetycznego ENBUD Słupsk Sp. z o.o.
   - Zakład Budownictwa Energetycznego Sp. z o.o.
   - ENERGA–OPERATOR Produkcja Sp. z o.o.
   - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Energetyki ELEKTROINSTAL Sp. z o.o.

   przystąpiły do opracowania strategii sprzedaży udziałów w tych spółkach. Przedstawienie rekomendacji planowane jest na koniec I kwartału 2013 roku.

Model sprzedaży i obsługi w Grupie Kapitałowej ENERGA

W dniu 25 lutego 2011 roku zainicjowany został projekt „Wdrożenie efektywnego modelu sprzedaży i obsługi w GK ENERGA", mający na celu wykorzystanie pełnego potencjału przychodowego Grupy w obszarze sprzedaży i obsługi klienta, zarządzanie całościowym poziomem satysfakcji klienta Grupy oraz poprawę efektywności kosztowej obsługi działalności sprzedażowej.

W wyniku realizacji zadań zdefiniowanych w projekcie ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.:

- przekazała do ENERGA – OPERATOR SA czynności i zasoby związane z obsługą procesów dotyczących przyłączeń, nielegalnego poboru oraz usług pozaprądowych,
- przeniosła do ENERGA – OBRÓT SA czynności i zasoby związane z obsługą procesów sprzedażowych na rzecz klienta biznesowego oraz procesów zarządczych i wsparcia sprzedaży.

W grudniu 2011 roku kapitał podstawowy spółki zależnej ENERGA – OBRÓT SA został podwyższony o 33,1 mln zł. Podwyższony kapitał został objęty przez ENERGA SA i pokryty w całości udziałami w spółce ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o. Po tej transakcji spółka ENERGA – OBRÓT SA została jedynym udziałowcem ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.

W wyniku powyższych transformacji ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o. realizuje cele strategiczne ENERGA – OBRÓT SA w zakresie obsługi klienta masowego oraz rozliczeń i obecnie koncentruje się na:

- skutecznej i efektywnej realizacji głównego celu optymalizacyjnego, tj. obniżki kosztów obsługi, w szczególności obsługi kontaktów i rozliczeń klienta indywidualnego,
- zapewnieniu sprawnego wdrożenia i utrzymania standardów obsługi klienta, gwarantujących wzrost satysfakcji klientów z obsługi.

Model realizacji inwestycji w Grupie Kapitałowej ENERGA

Zgodnie z uchwałą Zarządu ENERGA SA z dnia 29 lutego 2012 roku spółka zależna ENERGA Invest SA, została wyznaczona do pełnienia roli Inwestora Zastępczego w Grupie ENERGA. Spółka stanowiąc jednostkę wyspecjalizowaną w przygotowaniu i wdrażaniu projektów inwestycyjnych z obszaru wytwarzania (budowa elektrowni gazowych, wodnych, źródeł kogeneracyjnych, farm wiatrowych, instalacji fotowoltaicznych), skupia służby realizujące nowe projekty inwestycyjne oraz prowadzi wstępne rozpoznanie i przygotowanie inicjatyw inwestycyjnych.

Obecnie spółka kontynuuje przygotowania do budowy dwóch elektrowni gazowych w Grudziądzu i Gdańsku oraz prace nad projektem Wisła, a także pełni rolę inżyniera kontraktu w Żychlinie, gdzie zbudowany zostanie pilotażowy układ kogeneracyjny.

Konsolidacja działalności w segmencie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych

Spółką konsolidującą działalność w segmencie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych jest ENERGA Hydro Sp. z o.o. (poprzednio ENERGA Elektrownie Straszyn Sp. z o.o.).

W latach 2010 – 2012 prowadzone były następujące działania mające na celu konsolidację działalności w tym segmencie:

- nabycia w roku 2010 przez spółkę ENERGA Hydro Sp. z o.o. zorganizowanych części przedsiębiorstwa, obejmujących wytwarzanie energii przez małe elektrownie wodne, od spółek ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. oraz ENERGA Wind Sp. z o.o. (poprzednio ENERGA Elektrownie Wiatrowe Sp. z o.o. / ENERGA Elektrownie Słupsk Sp. z o.o.);
- zakup w 2010 roku przedsiębiorstwa spółki Elektrownia Wodna we Włocławku Sp. z o.o. przez ENERGA Hydro Sp. z o.o. (umowa zakupu została zrealizowana w styczniu 2011 roku).
- połączenia jednostek gospodarczych w roku 2011 i 2012 (patrz opis w nocie 30);

Konsolidacja działalności w segmencie CHP

Spółką konsolidującą działalność w segmencie CHP jest ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.

W roku 2012 podjęto następujące działania mające na celu konsolidację działalności w tym segmencie:

- ENERGA SA przekazała aportem akcje spółki ENERGA Elektrociepłownia Kalisz S.A. na rzecz spółki ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.;
- ENERGA SA i ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA przekazały aportem udziały spółki ENERGA OPEC Sp. z o.o. na rzecz spółki ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.;
- ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. nabyła udziały w spółce Zakład Energetyki Cieplnej w Żychlinie Sp. z o.o. (patrz opis w nocie 2).

Konsolidacja działalności oświetleniowej

Spółką konsolidującą działalność w zakresie oświetlenia jest ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.

W latach 2010 - 2012 prowadzone były następujące działania mające na celu konsolidację działalności w obszarze usług oświetleniowych:

- połączenia jednostek gospodarczych w roku 2010 (patrz opis w nocie 30);
- wniesienie w 2010 roku przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA do spółki ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o. aportu w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, obejmującej działalność oświetleniową.

Konsolidacja działalności w obszarze IT

Spółką konsolidującą działalność w obszarze IT jest utworzona w roku 2011 spółka ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. (patrz opis w nocie 2).

W latach 2010 - 2012 prowadzone były następujące działania mające na celu konsolidację działalności w obszarze IT:

- połączenia jednostek gospodarczych w roku 2010 i 2011 (patrz opis w nocie 30);
- zawarta w grudniu 2011 roku umowa aportowa pomiędzy ENERGA SA i ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o., zgodnie z którą kapitał podstawowy ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. został podniesiony o kwotę 19,1 mln zł. Wkład niepieniężny w postaci majątku ENERGA SA obejmujący sprzęt komputerowy, egzemplarze oprogramowania komputerowego oraz komputerową dokumentację informatyczną i nośniki informatyczne został przekazany do spółki i zarejestrowany w KRS w lutym 2012 roku;
- przeniesienie w 2012 roku ze spółki zależnej ENERGA – OPERATOR SA wybranych procesów IT wraz z pracownikami obsługującymi te procesy do spółki ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. W ENERGA – OPERATOR SA pozostały procesy wsparcia systemów technologicznych, zaś spółka ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o. przejęła procesy wsparcia użytkownika lokalnego oraz całość procesów wsparcia dla systemów centralnych wykorzystywanych przez spółki Grupy.

Konsolidacja obsługi serwisowo – remontowej

Spółką konsolidującą działalność w zakresie obsługi serwisowo – remontowej na rzecz segmentu elektrowni systemowych oraz CHP w Grupie jest utworzona w roku 2011 spółka ENERGA Serwis Sp. z o.o.

W związku z konsolidacją obsługi serwisowo – remontowej w spółce ENERGA Serwis Sp. z o.o. podwyższony został kapitał spółki o kwotę 7,1 mln. Nowe udziały zostały objęte w całości przez spółkę zależną ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA, w zamian za wniesienie wkładu pieniężnego i niepieniężnego. Podwyższenie kapitału w spółce zostało zarejestrowane w KRS w dniu 13 czerwca 2012 roku.

Reorganizacja struktury właścicielskiej w Grupie ENERGA

W latach 2010 – 2012 podjętych zostało szereg działań w ramach porządkowania struktury właścicielskiej w Grupie.

W 2010 roku prowadzone były działania mające na celu uproszczenie struktury Grupy Kapitałowej, polegające na zakupie przez ENERGA SA mniejszościowych pakietów akcji i udziałów spółek Grupy ENERGA, posiadanych przez inne spółki Grupy.

W roku 2011:

- ENERGA SA nabyła od Skarbu Państwa pakiety udziałów mniejszościowych spółek ENERGA – OPERATOR SA oraz ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA za łączną kwotę 585,6 mln zł. Dodatkowo prowadzono program przymusowego odkupu akcji od akcjonariuszy spółki ENERGA – OPERATOR SA. W wyniku tych transakcji udział ENERGA SA w kapitale zakładowym ENERGA – OPERATOR SA i ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA na dzień 31 grudnia 2011 roku wzrósł do odpowiednio 99,74% i 89,38%, w porównaniu do 85,06% i 85,00% w na dzień 31 grudnia 2010 roku;
- ENERGA SA dokonywała zakupów mniejszościowych pakietów akcji i udziałów spółek Grupy ENERGA, posiadanych przez inne spółki Grupy;
- ENERGA SA nabyła od ENERGA – OPERATOR SA i Zakładu Budownictwa Energetycznego Sp. z o. o. udziały w ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o. zostając jedynym udziałowcem tej spółki.

W roku 2012:

- prowadzono program przymusowego odkupu akcji od akcjonariuszy spółki ENERGA – OPERATOR SA. W wyniku tych transakcji udział ENERGA SA w kapitale zakładowym ENERGA – OPERATOR SA na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosił odpowiednio 99,75%, w porównaniu do 99,74% na dzień 31 grudnia 2011

roku; ENERGA SA zbyła na rzecz spółki ENERGA – OPERATOR SA udziały w spółkach: Zakład Energetyczny Płock – Centrum Handlowe Sp. z o. o. i Zakład Energetyczny Toruń „ENERGOHANDEL" Sp. z o. o.;

- spółka ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA zbyła udziały w spółce Ekologiczne Materiały Grzewcze Sp. z o. o. na rzecz spółki ENERGA SA;
- ENERGA SA przekazała aportem do spółki ENERGA – OBRÓT SA, za podniesienie kapitału zakładowego i objęcie nowoutworzonych akcji, udziały w Spółce ENERGA Oświetlenie Sp. z o. o.;
- w dniu 24 stycznia 2012 roku zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego spółki zależnej ENERGA Innowacje Sp. z o. o. na kwotę 2,5 mln zł. Nowo utworzone udziały zostały objęte przez spółkę ENERGA – OPERATOR SA, która uzyskała tym samym 50% udziału w kapitale zakładowym ENERGA Innowacje Sp. z o. o. ;
- w ramach konsolidacji Segmentu OZE w Grupie Kapitałowej ENERGA we wrześniu 2012 roku ENERGA Wind Sp. z o.o. zakupiła od ENERGA Invest udziały w Spółkach AEGIR 1 Sp. z o.o., AEGIR 2 Sp. z o. o., AEGIR 3 Sp. z o. o., AEGIR 4 Sp. z o. o. i AEGIR 5 Sp. z o. o.

Pozostałe zmiany w Grupie ENERGA zostały opisane w notach nr 2 „Skład Grupy" oraz 30 „Połączenia jednostek gospodarczych" niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Reorganizacja struktury ENERGA SA

W 2012 roku ENERGA SA podjęła działania w celu uporządkowania funkcjonowania spółki poprzez podniesienie sprawności zarządzania oraz specjalizacji w obszarze wyłącznie biznesowym, przy zachowaniu gwarancji zaspokojenia oczekiwań interesariuszy.

Analizie poddano w szczególności procesy wspierające sferę biznesową wskazując na możliwość ich realizacji poprzez dedykowane do tego spółki usługowe. Procesy takie jak: obsługa prawna, HR, organizacyjna, zakupowa, zarządzania nieruchomościami, usługi wsparcia procesów IT, zostały przeniesione do innych spółek Grupy.

Wdrożenie zmian spowodowało ograniczenie ilości komórek organizacyjnych i uproszczenie szczebli zarządczych w ENERGA SA.

42.4. Proces prywatyzacji

W dniu 17 lipca 2009 roku zapadła decyzja Ministerstwa Skarbu Państwa o prywatyzacji Grupy ENERGA. Publiczne zaproszenie do negocjacji zostało ogłoszone w kwietniu 2010 roku. W okresie od czerwca do września trwał due diligence, podczas którego potencjalni inwestorzy mieli możliwość badania wybranych dokumentów, wizytowania wybranych obiektów Grupy, odbycia spotkań z Zarządem oraz spotkań operacyjnych z sesjami pytań i odpowiedzi.

W dniu 29 września 2010 roku Ministerstwo Skarbu Państwa („MSP") i Polska Grupa Energetyczna S.A. („PGE") podpisały umowę sprzedaży 84,19% akcji spółki ENERGA SA.

W dniu 13 stycznia 2011 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK") wydał decyzję zakazującą przejęcia przez PGE kontroli nad ENERGA SA. W związku z tą decyzją Skarb Państwa oraz PGE podpisały aneks do umowy sprzedaży akcji spółki ENERGA SA. Na jego mocy MSP i PGE określiły czas trwania umowy na 12 miesięcy oraz postanowiły o zawieszeniu biegu terminu rozwiązania umowy do czasu prawomocnego zakończenia postępowania sądowego w przedmiocie odwołania od decyzji UOKiK.

W dniu 28 stycznia 2011 r. PGE odwołało się od decyzji UOKiK do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK").

W dniu 14 maja 2012 roku odbyła się rozprawa w SOKiK, zakończona wyrokiem oddalającym odwołanie PGE od decyzji prezesa UOKiK zakazującej dokonania koncentracji polegającej na przejęciu przez PGE kontroli nad ENERGA SA. Zgodnie z informacją opublikowaną w raporcie bieżącym z dnia 5 czerwca 2012 roku zarząd PGE podjął decyzję o nieskładaniu apelacji od wyroku SOKiK, który tym samym uprawomocnił się w dniu 12 czerwca 2012 roku.

W związku z powyższym rozwiązaniu uległa również umowa sprzedaży akcji ENERGA SA zawarta w dniu 29 września 2010 roku pomiędzy PGE a Skarbem Państwa.

W styczniu 2013 roku Minister Skarbu Państwa („MSP") podjął decyzję o ponownym uruchomieniu procesu prywatyzacji ENERGA SA. Intencją MSP jest sprzedaż mniejszościowego pakietu akcji ENERGA SA na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie („GPW") w transakcji typu IPO (Initial Public Offering). Wejście ENERGA SA na GPW planowane jest do końca pierwszego półrocza bieżącego roku.

42.5. Projekt „System Zarządzania Środowiskowego i Mechanizmy Zrównoważonego Rozwoju"

Projekt „System Zarządzania Środowiskowego i Mechanizmy Zrównoważonego Rozwoju" został powołany we wrześniu 2011 r., dla wdrożenia warunków wymaganych przez rozporządzanie EMAS w najważniejszych spółkach Grupy ENERGA.

Prace projektowe obejmują przeglądy środowiskowe spółek, szkolenia dla zarządów, kadry menedżerskiej i audytorów wewnętrznych oraz przygotowanie wspólnych procedur systemowych (zgodnie z wymaganiami ISO14001).

W ramach działań dotyczących zrównoważonego rozwoju w październiku 2012 r. Grupa wydała pierwszy Raport Odpowiedzialnego Biznesu za rok 2011. Raport odnosi się do aspektów działań Grupy związanych z kwestiami społeczno-pracowniczymi, biznesowymi i środowiskowymi. Spełnia ramowe zasady raportowania GRI (Global Reporting Initiative) uznawane na całym świecie oraz używane przez organizacje niezależnie od wielkości, sektora działalności oraz lokalizacji. W procesie przygotowywania raportu uwzględniono zarówno zasady dotyczące definiowania zawartości, jak i jakości raportu. Aby zapewnić uwzględnienie w raporcie kluczowych zagadnień dla spółki oraz branży został on oparty o strategię i wartości Grupy ENERGA. W procesie definiowania jego zawartości przeprowadzono analizę globalnych, branżowych raportów zrównoważonego rozwoju oraz analizę innych publikacji i raportów wskazujących wyzwania zrównoważonego rozwoju istotne dla sektora energetyki.

Wdrożenie projektu „System Zarządzania Środowiskowego i Mechanizmy Zrównoważonego Rozwoju" powoduje wzrost możliwości korzystania ze źródeł finansowania inwestycji oferowanych przez instytucje międzynarodowe, a jednocześnie stanowi realizację postanowień wynikających z umów z EBI, EBOR oraz NIB.

42.6. Budowa elektrowni gazowo - parowych w Grudziądzu i Gdańsku

W dniu 19 kwietnia 2011 roku przez ENERGA Invest SA oraz Electricity Supply Board International Investments B.V. (ESBI) została zawiązana spółka zależna Elektrownia Grudziądz sp. z o.o. w organizacji z siedzibą w Grudziądzu z kapitałem zakładowym w wysokości 12 mln zł. Każdy ze wspólników miał objąć po 50% udziałów w kapitale, pokrywając je wkładem pieniężnym.

Z uwagi na rozbieżności w formule realizacji projektu ENERGA Invest SA jednostronnie wypowiedziała umowę wspólników. W dniu 20 listopada 2012 r. podpisano porozumienie o rozliczeniu współpracy kończące współpracę pomiędzy partnerami, na mocy którego ENERGA Invest SA przejęła wszelkie prawa do projektu oraz uzyskała pełnomocnictwo współudziałowca do likwidacji spółki celowej w organizacji powołanej do wspólnej realizacji projektu.

Grupa ENERGA będzie kontynuowała inwestycję w Grudziądzu bez udziału partnera. Realizacją inwestycji będzie się zajmować utworzona w grudniu roku 2012 spółka celowa Elektrownia CCGT Grudziądz Sp. z o.o. Planowana moc elektrowni kształtuje się na poziomie około 900-1 200 MWe.

W dniu 2 października 2012 roku podpisano z PSE Operator SA umowę przyłączeniową do elektroenergetycznej sieci przesyłowej. Obecnie trwają postępowania przetargowe na wybór Generalnego Projektanta oraz Generalnego Wykonawcy I etapu elektrowni, zakładającego uruchomienie jednego bloku gazowo-parowego o mocy 420-600 MWe. Przetarg na wybór wykonawcy budowy bloku powinien zostać rozstrzygnięty w 2014 roku. Pozyskanie finansowania na potrzeby projektu organizowane będzie na późniejszym etapie jego realizacji. Na chwilę obecną zakłada się, iż projekt będzie finansowany w oparciu o finansowanie bilansowe, organizowane

przez ENERGA SA. Środki zostaną przetransferowane z ENERGA SA do spółki celowej z wykorzystaniem programu emisji obligacji.

Oprócz inwestycji w Grudziądzu planowane jest uruchomienie elektrowni gazowo - parowej na terenie Gdańska, o łącznej planowanej mocy elektrycznej 400-600 MWe. Do realizacji przedsięwzięcia powołana w grudniu 2012 roku została przez ENERGA SA spółka celowa Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o. Zakończenie inwestycji w Gdańsku planowane jest na rok 2020.

42.7. Konsorcjum Grupy ENERGA SA i Kopalni Adamów

W dniu 7 stycznia 2010 roku podpisana została umowa konsorcjum między PAK KWB Adamów SA (dawniej Kopalnia Węgla Brunatnego "Adamów") i Grupą ENERGA SA na budowę i uruchomienie zespołu elektrowni wiatrowych na terenach poeksploatacyjnych należących do PAK KWB Adamów SA w gminie Przykona. Projekt przewiduje wybudowanie farmy wiatrowej o mocy do 40 MW i będzie realizowany poprzez spółkę celową.

Obecnie trwają prace dotyczące powołania spółki celowej oraz uzyskania zgód korporacyjnych przez PAK KWB Adamów SA. Równolegle prowadzone były prace nad dokumentacją projektową dotyczącą sfery technicznej oraz środowiskowej. Projekt uzyskał również zgodę Prezesa UOKiK na koncentrację przedsiębiorców. Zakończenie inwestycji planowane jest na rok 2016.

42.8. Program ENERGA Wisła

Realizowany przez Grupę ENERGA Program Wisła, ma na celu wybudowanie na Wiśle poniżej Włocławka stopnia piętrzącego wraz z elektrownią wodną. Wstępne założenia przewidują, iż planowana moc elektrowni może osiągnąć poziom od 60 do 100 MW, a jej średnia produkcja kształtowałaby się na poziomie ponad 500 000 MWh rocznie. Termin realizacji tej inwestycji obliczany jest na około 7 lat (uruchomienie planowane jest prawdopodobnie w 2017 r.), a jej wartość szacowana jest na około 2 500 mln zł.

W dniu 9 marca 2010 r. zawarto pomiędzy ENERGA SA a Ove Arup&Partners International Limited Sp. z o.o. umowę na opracowanie „Dokumentacji niezbędnej dla budowy zapory i elektrowni na Wiśle poniżej Włocławka".

Głównym celem umowy jest dostarczenie kompletu dokumentacji niezbędnej dla rozpoczęcia budowy zapory i elektrowni na Wiśle, wymaganej do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji wydawanej przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska i pozytywnej opinii Komisji Europejskiej (jeśli będzie taka wymagana).

Obecnie prowadzone są prace nad Studium Lokalizacyjnym, Studium Wykonalności i Oceną Oddziaływania na Środowisko. Pozwoli to na określenie szczegółowych danych technicznych i lokalizacyjnych dla inwestycji oraz wystąpienie o uzyskanie decyzji środowiskowej umożliwiającej realizację inwestycji w obszarach Natura 2000.

42.9. Umowy Społeczne zawarte w procesie konsolidacji i restrukturyzacji

W dniu 19 lipca 2007 roku została zawarta Umowa Społeczna – nr 1/1 – GK ENERGA/2007 dotycząca zabezpieczenia praw i interesów pracowniczych w procesie konsolidacji i restrukturyzacji Grupy Kapitałowej ENERGA. Umowa została zawarta na podstawie art. 9 kodeksu pracy, art.26' ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych i stanowi rozwinięcie i uszczegółowienie postanowień porozumienia w sprawie uprawnień partnerów społecznych w procesie konsolidacji pionowej i zasad współpracy w procesie restrukturyzacji zawartego w dniu 7 marca 2007 roku oraz porozumienia w G8 3/1- Konsolidacja i restrukturyzacja – G8/2004.

Umowa Społeczna weszła w życie z dniem 1 sierpnia 2007 roku.

Postanowienia zawarte w umowie dotyczą zobowiązań wobec pracowników z tytułu:

- gwarancji na okoliczności warunków restrukturyzacji,
- premii okolicznościowej związanej z konsolidacją dla spółek dystrybucyjnych i spółek zależnych,
- gwarancji zatrudnienia,

- gwarancji płacowych,
- gwarancji socjalnych i ochrony zdrowia,
- zabezpieczenia praw do akcji pracowniczych.

Określono okres gwarancji zatrudnienia dla pracowników Grupy Kapitałowej ENERGA SA na okres 120 miesięcy od wejścia umowy społecznej w życie.

Zobowiązania z tytułu gwarancji socjalnych są kontynuacją zobowiązań dotychczasowych na rzecz pracowników, ich rodzin oraz byłych pracowników-emerytów i rencistów, z uwzględnieniem rocznego odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych przy zastosowaniu wskaźnika 2-krotności odpisu wynikającego z postanowień ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w roku 2007. Od roku 2009 odpis wynosi trzykrotność odpisu podstawowego.

Ponadto, w dniu 1 sierpnia 2007 roku, została zawarta Umowa Społeczna pomiędzy Zespołem Elektrowni Ostrołęka S.A. (obecnie ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA) a organizacjami związkowymi dotycząca zabezpieczenia praw pracowniczych pracowników Zespołu Elektrowni Ostrołęka S.A. w procesie konsolidacji i prywatyzacji sektora elektroenergetycznego. Zgodnie z podpisaną Umową pracodawca zobowiązuje się przez okres 10 lat od dnia podpisania Umowy zapewnić gwarancje zatrudnienia i gwarantuje zachowanie na poszczególnych stanowiskach pracy i płacy na poziomie nie mniej korzystnym, od obowiązującego w dniu zawarcia Umowy.

42.10. Infrastruktura energetyczna usadowiona na prywatnym gruncie

W wyniku zmian ustrojowych w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia w obecnej rzeczywistości prawnej i gospodarczej powstały poważne problemy z urządzeniami przesyłowymi pobudowanymi w poprzednim systemie prawnym na nieruchomościach prywatnych bez pozyskania do nich tytułów prawnych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość przedmiotu sporu z tego tytułu wynosi 159 mln zł i wynika z szacunku uwzględniającego najbardziej prawdopodobną kwotę potencjalnych roszczeń (z tego 61,9 mln ujęte jako rezerwy i 97,1 mln zł ujęte jako zobowiązania warunkowe – patrz noty 32 i 37).

42.11. Roszczenia Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

Regulacja stanu prawnego nieruchomości zabudowanych urządzeniami elektroenergetycznymi na nieruchomościach Skarbu Państwa będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe („LP") należy do najistotniejszych zagadnień związanych z regulacją stanów prawnych urządzeń elektroenergetycznych pobudowanych na cudzych nieruchomościach. Zadanie to nadzorowane i kierowane było bezpośrednio przez Zarząd Spółki. Zostało ono zrealizowane w dwóch etapach.

Etap 1

W dniu 25.10.2010 r. ENERGA – OPERATOR SA zawarła umowę o współpracy z Lasami Państwowymi („LP"). Na podstawie tej umowy:

- dokonano inwentaryzacji linii elektroenergetycznych na terenach wszystkich Nadleśnictw;
- ENERGA – OPERATOR SA uzyskała prawo do korzystania z nieruchomości zabudowanych urządzeniami elektroenergetycznym oraz wstępu lub wjazdu na grunty wraz z niezbędnym sprzętem, usuwani awarii linii elektroenergetycznych, prowadzenia czynności eksploatacyjnych lub modernizacyjnych linii elektroenergetycznych, prawo wycinki drzew bądź krzewów lub ich podkrzesywania w zakresie niezbędnym dla utrzymania linii elektroenergetycznych w należytym stanie w zinwentaryzowanych pasach gruntu;
- ENERGA – OPERATOR SA kompleksowo uregulowała zaszłości, tj. zapłaciła wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości za 10 lat wstecz. Wynagrodzenie zapłacone za ten okres zostało ustalone przez strony w wysokości podatków za lata 2006 – 2009, zaś za rok 2010 w wysokości podatków i kwot dodatkowych oraz zapłaty za linie kablowe;

- uregulowano kwestie należności za korzystanie z nieruchomości zabudowanych urządzeniami elektroenergetycznymi na przyszłość;
- LP zobowiązywały się do nie utrudniania procesów inwestycyjnych ENERGA – OPERATOR, przebiegających przez tereny LP;
- LP wycofały wszystkie sprawy sądowe przeciwko ENERGA – OPERATOR;
- LP udzieliły uprawnienia ENERGA – OPERATOR do wycinki oraz podkrzesywanie drzew i krzewów nieodpłatnie, w ramach kwoty wynagrodzenia ogólnego;
- LP zobowiązały się do przystąpienia do rozmów w sprawie dokonania trwałej regulacji na zasadzie ustanowienia służebności przesyłu, w trybie art. 3052 §1 K.c. po zmianie odpowiednich przepisów ustawy o lasach.

Etap 2

W marcu 2011 roku ustawodawca wprowadził do ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 roku (tj. Dz.U. z 2011 Nr 12, poz. 59 ze zmianami) artykuł 39a. Na jego mocy Nadleśniczy, za zgodą dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych uzyskali uprawnienie, do ustanawiania za wynagrodzeniem służebności przesyłu. Był to zapis ustawowy, którego brak uniemożliwił wcześniejsze ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomościach LP, gdyż Lasy zasłaniały się brakiem ustawowego upoważnienia do obciążania nieruchomości Skarbu Państwa służebnościami przesyłu na rzecz przedsiębiorstw przesyłowych.

W związku z powyższym dnia 5 grudnia 2011 roku pomiędzy ENERGA – OPERATOR SA a Skarbem Państwa - Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe zostało zawarte Porozumienie w sprawie zasad ustanowienia służebności przesyłu.

Wskazać należy, że na bazie obowiązujących przepisów prawa jest to pierwsza w Polsce umowa pomiędzy OSD a Lasami Państwowymi, prowadząca wprost do dokonania tak zwanej trwałej regulacji stanu prawnego nieruchomości zabudowanych urządzeniami elektroenergetycznymi przez którą należy rozumieć ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego w postaci służebności przesyłu, w formie aktu notarialnego z wpisem praw przedsiębiorstwa do księgi wieczystej:

- umowa została podpisana z 10-cioma Regionalnymi Dyrekcjami Lasów Państwowych na obszarze działania ENERGA – OPERATOR SA;
- umowa obejmuje 113 Nadleśnictw;
- pełnomocnicy Lasów Państwowych (Nadleśniczy) podpisują umowy służebności przesyłu;
- na dzień 31 grudnia 2012 roku podpisano umowy, które w 93,34% regulują stan urządzeń elektroenergetycznych na nieruchomościach Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- w wyniku realizacji Porozumienia, zostały ustanowione służebności przesyłu na ponad 13 tysiącach działek gruntu, objętych ponad 3 600 ksiąg wieczystych;
- podpisano ponad 1 000 aktów notarialnych.

42.12. Sprawa sporna dotycząca PSE SA i PKN ORLEN SA

W lipcu 2003 roku PSE SA (poprzednio PSE – Operator SA, zwanego dalej „PSE") wystąpiło do Sądu Okręgowego w Warszawie z powództwem przeciwko Zakładowi Energetycznemu Płock SA (zwanego dalej „ZEP SA", obecnie ENERGA – OPERATOR SA, zwana dalej „EOP") o zapłatę kwoty 62,5 mln zł, stanowiącej różnicę w zapłaconej na jej rzecz opłacie przesyłowej. Odpowiadając na pozew ZEP SA przypozwała do procesu PKN ORLEN SA. Niezależnie od tego, wcześniej, wnioskiem z dnia 26 września 2003 roku ZEP SA wezwała PKN ORLEN SA do próby ugodowej przed Sądem Rejonowym w Płocku w zakresie jej roszczeń odszkodowawczych związanych z niewykonaniem przez PKN ORLEN SA umowy sprzedaży energii poprzez odmowę przekazania informacji o wielkości energii wyprodukowanej we własnych źródłach.

Wobec odmowy przez PKN ORLEN SA udziału w postępowaniu ugodowym, ZEP SA w dniu 30 czerwca 2004 roku skierowała do Sądu Okręgowego w Warszawie pozew przeciwko tej spółce o zapłatę 46,2 mln zł tytułem opłaty systemowej przypisanej autoproducentowi na podstawie § 36 Rozporządzenia z dnia 14 grudnia 2000 roku, stosując do jej obliczenia, otrzymane wcześniej od PKN ORLEN SA, dane dotyczące planu produkcji energii elektrycznej. Na rozprawie w dniu 2 czerwca 2005 roku Sąd dokonał z urzędu zawieszenia tego postępowania do czasu zakończenia procesu z powództwa PSE, uznając, że rozstrzygnięcie tej sprawy uzależnione jest od wyniku procesu z PSE. W obu sprawach występuje zagadnienie zgodności przepisów wspomnianego Rozporządzenia z Konstytucją RP, co ma wyraz we wnioskach ZEP SA i PKN ORLEN SA o wystąpienie przez Sąd ze stosownym pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego.

Wyrokiem z dnia 25 października 2006 roku, Trybunał Konstytucyjny (TK) orzekł, że art. 46 ustawy Prawo energetyczne, wskazany w postanowieniu Sądu, jest zgodny z Konstytucją, zaś odnośnie § 36 Rozporządzenia wskazanego wyżej, umorzył postępowanie ze względu na niedopuszczalność orzekania. W uzasadnieniu orzeczenia TK wskazał, że norma § 36 jest przepisem dyspozytywnym, a nie bezwzględnie obowiązującym, co oznacza, że jego zastosowanie w stosunkach między operatorem systemu rozdzielczego a autoproducentem zależy od woli stron.

Powyższe orzeczenie spowodowało, że Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 19 grudnia 2007 roku, po rozpoznaniu zażalenia PKN ORLEN SA postanowił podjąć zawieszone postępowanie w sprawie z powództwa ZEP SA przeciwko PKN ORLEN SA uznając, że wykładnia TK pozwala kontynuować ten proces bez potrzeby oczekiwania na wynik procesu z powództwa PSE przeciwko EOP. W dniu 25 czerwca 2008 roku zapadł wyrok w tej sprawie oddalający powództwo EOP. Sąd uznał, że na podstawie zebranego materiału dowodowego nie można ustalić ilości energii elektrycznej zużytej w spornym okresie przez PKN ORLEN SA, a to nie pozwala na obliczenie wynagrodzenia dla EOP.

Od tego orzeczenia EOP w dniu 02 września 2008 roku wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 10 września 2009 roku, sygn. akt I ACa 1062/08 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od PKN ORLEN SA na rzecz EOP, kwotę 46,2 mln zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 2004 roku oraz zasądził zwrot kosztów procesu w kwocie 254 tys. zł. W dniu 30 września 2009 roku PKN ORLEN SA zapłacił całość zasądzonej kwoty wraz z odsetkami, tj. kwotę 75,6 mln zł, a także zwrócił koszty procesu. Od tego wyroku PKN ORLEN SA wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego („SN").

W dniu 28 stycznia 2011 roku przed SN odbyła się rozprawa ze skargi kasacyjnej PKN ORLEN SA w sprawie z powództwa EOP c/a PKN ORLEN SA o odszkodowanie z tytułu opłaty systemowej. Sąd uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 10 września 2009 roku i przekazał temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Powodem uchylenia wyroku, jak wynika z ustnych jego motywów, jest konieczność, zdaniem SN, uporządkowania jurydycznego tego wyroku.

SN przesądził natomiast podnoszoną przez PKN ORLEN SA kwestię prekluzji, wskazując w uzasadnieniu, że w tej sprawie prekluzja nie występuje, zatem wszystkie dowody wnioskowane dotychczas w sprawie będą miały swoją doniosłość, w tym i sprawozdania G.10.3.

Reasumując należy stwierdzić, że może nie zostać utrzymana dotychczasowa wysokość zasądzonego roszczenia, gdy Sąd Apelacyjny dojdzie do wniosku, że skapitalizowane odsetki nie powinny być elementem szkody. W księgach EOP została utworzona na dzień 31 grudnia 2010 roku rezerwa w kwocie 34,9 mln zł.

W marcu 2011 roku EOP zapłacił PKN ORLEN SA kwotę 30,1 mln zł i wykorzystał utworzoną rezerwę.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2011 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego oddalający powództwo EOP i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania. W ramach tego rozpoznania w dniu 30 kwietnia 2012 r. odbyła się pierwsza rozprawa przed Sądem Okręgowym w Warszawie. Sąd uwzględnił wnioski dowodowe EOP i dopuścił dowód z opinii biegłego na okoliczności prawidłowości wyliczenia szkody przez powoda.

Wyznaczona na dzień 1 października 2012 roku rozprawa nie odbyła się z uwagi na prośbę biegłego o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii z powodu skomplikowanego stanu faktycznego sprawy. W rezultacie biegły złożył opinię w dniu 15 października 2012 r. Rozprawa odbyła się w dniu 28 listopada 2012 roku. W jej

wyniku biegły został zobowiązany przez sąd do złożenia opinii uzupełniającej, w której ma uwzględnić ilości energii elektrycznej, stanowiące podstawę do obliczenia wysokości roszczenia EOP, zawarte w załączonych do akt sprawy fakturach. Ilości te są zbieżne z tymi, które wykazał PKN ORLEN SA w sprawozdaniach G.10.3, ale sąd zdecydował o ich sprawdzeniu. Kolejny termin w tej sprawie zostanie wyznaczony przez sąd z urzędu po złożeniu opinii uzupełniającej przez biegłego.

W związku z orzeczeniem Sądu Apelacyjnego z dnia 4 sierpnia 2011 r. w dniu 25 sierpnia 2011 roku wpłynęło do EOP wezwanie do zapłaty od PKN ORLEN SA kwoty 45,5 mln zł (należność główna) i 254 tys. zł (koszty procesu w pierwszej i drugiej instancji) wraz odsetkami od dnia 18 lutego 2011 roku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kwoty zasądzonej uchylonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 10 września 2009 roku, którą PKN ORLEN SA zapłacił na rzecz EOP. Zobowiązanie zostało przez spółkę uregulowane 28 listopada 2011 roku, natomiast kwota odsetek została ujęta jako rezerwa w wartości 144,7 tys. zł.

W sprawie z powództwa PSE c/a EOP po wyroku TK, Sąd Okręgowy w Warszawie podjął zawieszone na czas procedowania przed TK, postępowanie i wyrokiem z dnia 25 marca 2008 roku zasądził od EOP na rzecz PSE kwotę 62 ,5 mln zł wraz z należnymi odsetkami.

Od orzeczenia tego EOP wniósł apelację, która wyrokiem z dnia 19 marca 2009 roku została przez Sąd Apelacyjny oddalona. Od wyroku tego w dniu 30 lipca 2009 roku EOP wniósł skargę kasacyjną do SN. W wyniku jej rozpoznania w dniu 25 marca 2010 r. SN wyrokiem z dnia 26 marca 2010 roku uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania. Wyrokiem z dnia 21 września 2011 roku Sąd Apelacyjny, po ponownym rozpoznaniu sprawy i uwzględnieniu wytycznych SN, zmienił wyrok Sądu Okręgowego dnia 25 marca 2008 roku i oddalił w całości powództwo PSE.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2011 roku został zaskarżony skargami kasacyjnymi z obu stron. Skarga EOP (wniesiona w dniu 27 marca 2012 roku) dotyczy wyłącznie braku rozstrzygnięcia w wyroku Sądu Apelacyjnego sprawy odsetek za okres od chwili, gdy EOP spełnił świadczenie zasądzone poprzednim wyrokiem Sądu Apelacyjnego do chwili obecnego wyroku Sądu Apelacyjnego, mimo wniosku w tym przedmiocie zawartego w klauzuli restytucyjnej w skardze kasacyjnej, ponowionym w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym.

W tym samym dniu (27 marca 2012 roku) skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła także PSE. Generalnie zarzuty tej skargi dotyczą naruszenia przepisów postępowania, w szczególności art. 381 k.p.c. Koncepcja procesu, od początku postępowania, przyjęta przez PSE opierała się na uznaniu, że strony są związane umową przesyłową zawartą w dniu 9 sierpnia 2001 r. również w zakresie tzw. wielkości zastępczych, opartych na prognozie produkcji energii przez autoproducenta, czyli PKN ORLEN. EOP kwestionował tę okoliczność, dowodząc, że do uzgodnienia tych wielkości nie doszło, a tym samym nie było podstaw do wyliczenia opłaty systemowej na podstawie tych wielkości. SN w wyniku skargi kasacyjnej EOP podzielił ten pogląd i dlatego uchylił pierwsze rozstrzygniecie Sądu Apelacyjnego przekazując mu sprawę do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu przed tym sądem powód, zorientowawszy się, że jego dotychczasowa koncepcja nie znalazła akceptacji sądu, wnioskował o dopuszczenie dowodów wskazujących na faktyczne ilości energii elektrycznej wyprodukowane przez PKN ORLEN SA, które znajdują się w aktach sprawy z powództwa EOP c/a PKN ORLEN SA twierdząc, że są to nowe fakty w sprawie, nieznane mu dotychczas. Sąd Apelacyjny nie podzielił tych twierdzeń, uznając że wskazane okoliczności i wnioskowane dowody nie mają waloru nowości i zmienił wyrok Sądu Okręgowego oddalając powództwo PSE.

Jak wyżej wspomniano EOP po wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 19 marca 2009 roku zapłacił na rzecz PSE całą zasądzona kwotę wraz z odsetkami łącznie w wysokości 123 mln zł. Z kolei uchylenie tego wyroku przez SN i następnie oddalenie powództwa PSE przez Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 21 września 2011 r. spowodowało, że powód zwrócił EOP całą wskazaną wyżej kwotę. Zwrot ten nastąpił bez należnych odsetek za okres, gdy odpadła podstawa tego świadczenia na rzecz PSE. To właśnie jest przedmiotem skargi kasacyjnej EOP.

W przypadku obu skarg kasacyjnych po ich wniesieniu do Sądu strony sporządziły po kilka pism procesowych, zawierających przede wszystkim odpowiedzi na skargę oraz repliki do stanowiska strony przeciwnej. Postanowieniami z dnia 22 listopada 2012 r. Sąd Najwyższy przyjął obie skargi do rozpoznania.

W dniu 11 stycznia 2013 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Najwyższym, na której sąd rozpoznał powyższe skargi. W wyniku rozprawy Sąd Najwyższy:

- oddalił skargę EOP,
- uwzględnił skargę PSE i uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2011 roku, przekazując temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Podstawową przyczyną uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego było, w ocenie Sądu Najwyższego, naruszenie przez ten Sąd Apelacyjny art. 381 k.p.c. poprzez niedopuszczenie nowych dowodów wnioskowanych przez PSE.

Orzeczenie Sądu Najwyższego spowodowało, że sprawa wraca do stanu po wyroku sądu I instancji z dnia 25 marca 2008 roku i wniesionej przez EOP apelacji od tego wyroku. W wyniku ponownego rozpoznania sprawy sąd apelacyjny może:

- oddalić apelację EOP, co będzie skutkowało prawomocnością wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 25 marca 2008 roku i koniecznością ponownego wykonania tego wyroku,
- uwzględnić apelacje EOP i oddalić powództwo PSE, tak jak to miało miejsce w wyroku z dnia 21 września 2011 roku,
- zmienić zaskarżony wyrok co do istoty i zasądzić na rzecz PSE inną kwotę niż objęta pozwem.

Zważywszy na ustne motywy orzeczenia Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2013 roku można przyjąć, że po stronie EOP powstaje niebezpieczeństwo niekorzystnego dlań wyroku sądu apelacyjnego. Jak wspomniano roszczenie PSE oparte zostało na wielkościach zastępczych, które zostały, przez poprzednie orzeczenie Sądu Najwyższego, uznane za nieuzgodnione. To było przyczyną oddalenia powództwa PSE przez uchylony wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 11 września 2011 roku Sąd Apelacyjny uznał jednocześnie, że zgłoszone przez PSE dowody w postępowaniu apelacyjnym na okoliczność danych rzeczywistych, są spóźnione w świetle art. 381 k.p.c. Sąd Najwyższy zaś stwierdził, że spóźnienie to nie ma miejsca i wobec tego nastąpiło naruszenie tego przepisu. Sąd Apelacyjny rozpoznając ponownie sprawę jest związany wytycznymi Sądu Najwyższego, zatem przedmiotowe dowody zostaną dopuszczone do oceny sądu w tym postępowaniu. Ocena tych dowodów uprawdopodabnia w znacznym stopniu niekorzystne dla ENERGA – OPERATOR SA orzeczenie Sądu Apelacyjnego. Oznacza to oddalenie apelacji EOP, co będzie skutkowało prawomocnością wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 25 marca 2008 roku i koniecznością ponownego wykonania tego wyroku poprzez zapłatę na rzecz PSE kwoty 62,5 mln zł wraz z należnymi odsetkami od terminów płatności określonych w fakturach, co na dzień zawarcia porozumienia z dnia 5 maja 2009 roku dawało kwotę 123 mln zł.

Dyrektor Departamentu Sprawozdawczości Skonsolidowanej
Marek Pertkiewicz
.....
(data i podpis)
01 MAR. 2013

Dyrektor Centrum Zarządzania Finansami
Aleksandra Gajda – Gryber
.....
(data i podpis)
01 MAR. 2013

Prezes Zarządu
Mirosław Bieliński
.....
(data i podpis)
01 MAR. 2013

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Roman Szyszko
.....
(data i podpis)
01 MAR. 2013

Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju
Wojciech Topolnicki
.....
(data i podpis)
01 MAR. 2013